

Občina Ivančna Gorica
Sokolska 8
1295 Ivančna Gorica
T 01 781 21 00

Klasje

Prijetno domače. Občina Ivančna Gorica

Aktualno dogajanje v občini.
Vabljeni na internetne strani:
www.ivančna-gorica.si

Dan Zemlje in dan knjige

V teh dneh smo praznovali 22. april – dDan Zemlje in 23. april – dan knjige. Oba mednarodna praznika sta še kako pomembna tudi v naši občini. Tudi občanke in občani naše občine se namreč moramo zavedati, da nam je planet Zemlja zaupan in da smo soodgovorni za obstoj in ohranitev našega življenjskega okolja. Hkrati pa je pred nas postavljena bogata zakladnica kulturne dediščine naših prednikov.

V občini Ivančna Gorica so prizadevanja za čisto okolje ter zdrav ter odgovoren odnos do narave zajeta pod občinsko akcijo ozaveščanja »ZA NAMI JE ČISTO«. Tega se zavedate tudi številni naši občani, ki ste v letošnji pomladi pristopili k očiščevalnim akcijam in tudi sicer s svojim zgledom prispevate k odgovornejšemu ravnanju z odpadki.

23. april pa je posvečen knjigi. Leta 1616 sta na ta dan umrla dva znamenita književnika – Miguel de Cervantes in William Shakespeare. Letošnje leto je še posebej posvečeno tudi Josipu Jurčiču, ki nas vabi, da letošnji dan knjige posvetimo branju ene izmed njegovih knjig. Kar »sam od sebe« se na god svetega Jurija ponuja legendarni Jurij Kozjak, slovenski janičar. Morda bomo v zgodovinski povesti hitro našli vzporednice z današnjim časom, ki je zaznamovan s koronavirusom in številnimi omejitvami. Tudi zato, ker v Jurčičevih romanih in povestih po vseh preizkušnjah in tegobah vedno posije sonce. Jurčiču se bomo poklonili tudi 3. maja, ko bo minilo 140 let od njegove smrti, še posebej slovesno pa 29. maja, ko bo občinski praznik in 150 let njegove uredniške službe pri Slovenskem narodu. Moč pravih vrednot in spoštovanja naše dediščine so brez dvoma pomembni temelji družbe, v kateri živimo.

Matej Šteh, urednik

str. 6

Številni prostovoljci so se pridružili akciji ozaveščanja pod sloganom »Za nami je čisto«

str. 12

Odprtje novega trgovskega kompleksa podjetja Pikel v Ivančni Gorici

str. 27-30

Počasi gre na bolje

Letošnji april je upravičil svoj sloves nepredvidljivega meseca. Če smo se zadnja leta kar nekako navadili toplega aprilskega vremena in so bili vrtilčki in njive v tem času že obdelani in seme posajeno, je letos drugače. Spet je prišel do izraza stari pregovor »Slana Malega travna je bolj nevarna, kot poleti toča in suša soparna« in samo upamo lahko, da se nam aprilski sneg in mraz ne bosta preveč maščevala in da bomo jeseni deležni vsaj nekaj od pričakovanega pridelka.

Vse, kar človek slabega stori naravi in življenjskemu okolju, se nam s slabim tudi vrne. Na nekatere stvari posameznik ne more vplivati in jih je treba reševati na globalni ravni, večina pa je odvisna samo od posameznika. Torej vsakega izmed nas. Nihče nas ne sili, da prazno pločevinko vržemo skozi okno avtomobila, pa vendar mnogi med nami to še vedno počnejo. Ali pa odložijo avtomobilske gume in drugi odpadni material v naravo, namesto da bi jih odpeljali v Špajo dolino na odlagališče. Na srečo je v naši občini veliko več takih posameznikov, ki jim je mar za naravo in naše okolje in tega ne počnejo ter se držijo načela »ZA NAMI JE ČISTO«. Zahvaljujem se vsem, ki ste se odzvali povabilu Zveze športnih organizacij in Občine Ivančna Gorica in pred veliko nočjo pomagali počistiti naše kraje.

Tudi razmere v zvezi z epidemijo se za zdaj počasi izboljšujejo tako v državi kot tudi v naši občini, ki je bila vsaj doslej med najbolj prizadetimi občinami glede na število prebivalcev obolelih za Covid-19. Upanje in pričakovanje, da se koronavirusa čim prej dokončno znebimo, ostaja veliko, seveda pa ne bo šlo brez strogega upoštevanja predpisanih preventivnih ukrepov in predvsem brez zadostne precejnosti prebivalstva. Trenutno v Zdravstvenem domu Ivančna Gorica poteka cepljenje oseb, ki so starejše od 60 let in kroničnih bolnikov. Iz ZD pozivajo vse, ki sodijo v navedene skupine in bi se želeli cepiti, naj se čim prej prijavijo na cepljenje.

Tudi občinska uprava se zaradi epidemije srečuje z omejitvami pri svojem delu, vendar se trudimo, da bi občani zaradi tega občutili čim manj posledic. Verjamem, da smo se v minulem letu tako občinski uradniki kot občani že navadili poslovanja in komuniciranja preko elektronske pošte in svetovnega spleta in da nam to ne dela več težav.

Poleg intenzivnega dela v Hiši kranjske čebele v Višnji Gori trenutno po nekaterih odsekih lokalnih in krajevnih cest že potekajo asfalterka dela, gradi se širokopasovno omrežje. Še več gradbišč bo po občini odprtih v drugi polovici leta, saj bomo začeli z gradnjo kolesarske povezave od Muljave do Ivančne Gorice in naprej do Stične, začela se bo gradnja zahodne obvoznice Ivančne Gorice, popolnoma pa bosta prenovljena tudi avtobusno postajališče in prometna ureditev pri šolskem centru v Ivančni Gorici. Intenzivno pa pripravljamo tudi potrebno dokumentacijo za začetek gradnje novega vrtca v Šentvidu pri Stični.

Naj spomnim še na javno dražbo gradbenih parcel v Dečji vasi. Informacija o tem najdete v tej številki Klasje in na spletni strani občine.

Letošnji občinski praznik bo, poleg podelitve priznanj in nagrad najbolj zaslužnim občanom in organizacijam, posvečen Jurčičevemu letu, slovenski ljubiteljski kulturi in 30. obletnici države Slovenije. V Občini Ivančna Gorica se zavedamo njihovega velikega pomena in se na praznovanje intenzivno pripravljamo.

Vse doslej napisano nam, kljub epidemiji, vliva upanje in nas navdaja z veseljem ob skupnih uspehih in načrtih za prihodnost. Žal se skupaj z nami ne morejo veseliti številni naši pokojni občanke in občani, ki so s svojim delom v skupno dobro pripomogli, da se občina Ivančna Gorica uvršča med najbolj razvite slovenske občine in v kateri je življenje prijetno in domače. Eden takih je bil gotovo naš častni občan Lojze Ljubič iz Stične, katerega prve obletnice smrti smo se spominjali nedavno. Zahvaljujem se vsem, ki so pripravili lepo spletno spominsko slovesnost in tako omogočili večer spomin nanj in njegovo delo.

Vse dobro želim in ostanite zdravi.

Dušan Strnad, župan

Dela na objektu ApiLab - Hiša kranjske čebele v polnem zagonu

V starodavnem mestu Višnja Gora nastaja projekt ApiLab - Hiša kranjske čebele, ki je izrednega pomena za dvig kompetenc malih in srednjih podjetij, promocijo občine Ivančna Gorica, čebelarstva in promocijo države.

Na objektu nekdanje stare šole v Višnji Gori potekajo gradbena dela v polnem zagonu. Trenutno je na objektu ApiLab - Hiše kranjske čebele zaključenih večina strojnih in elektro inštalacij ter izvedena obdelava stropov in sten. V pritličju in nadstropju pa se izvajajo slikopleskarska dela. V prostorih mansarde, kjer bodo ob zaključku projekta prenočitvene kapacitete, se je začela izdelava nastanitvenih modulov s sanitarijami. Vzporedno se bodo izvajali še razvodi za prezračevanje in električne inštalacije.

Na zunanosti objekta je obnovljena fasada s končnim dekorativnim slojem. Zaključeno je tudi ostrešje objekta s klasično streho in deloma s panoramskimi okni, ki ponu-

di čudovit razgled s pogledom na mestno jedro Višnje Gore in njeno okolico.

Pred dnevi je potekala demontaža gradbenega odra in žerjava, kar je

omogočilo začetek izvedbe zunanje ureditve okolice objekta in obeležja kranjske čebele.

Gašper Stopar

Še letos kolesarska povezava od Samostana Stična do Jurčičeve Muljave

V službi Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko so pred kratkim odobrili evropska sredstva za projekt »DRR Gradnja kolesarskih povezav na območju Občine Ivančna Gorica«. Skupna višina sredstev, namenjenih za izvedbo projekta v okviru Dogovora za razvoj regij Osrednjeslovenske razvojne regije, znaša dobra 2 milijona evrov, od tega bo Evropski sklad za regionalni razvoj prispeval več kot 1 milijon evrov.

Občina Ivančna Gorica bo v okviru projekta zgradila nekaj manj kot 10 kilometrov kolesarskih povezav - od tega bo polovico kolesarske povezave potekalo po kolesarski površini, ki je ločena od površin za ostale prometne načine, druga polovica pa po javnih cestah.

S tem bo prispevala k izboljšanju trajnostne mobilnosti - predvsem za dnevne migracije, pa tudi k izboljšanju prometne varnosti in po-

gojev za kolesarje. Cilj izgradnje kolesarskih poti je povezati naravne in kulturne znamenitosti ter vseh delov občine s krajem Ivančna Gorica. Gradnja kolesarske povezave je predvidena v letošnjem letu. Trasa bo potekala od Samostana Stična, mimo šolskega centra, preko Ivančne Gorice in Mleščevega, do Jurčičeve domačije na Muljavi.

Druga faza pa bo povezala Ivančno Gorico s Šentvidom pri Stični in Vi-

šnja Goro. Ta faza je še v fazi projektiranja in bo zgrajena v naslednjih letih. Po besedah župana Dušana Strnada je gradnja kolesarskih povezav izjemno zahteven projekt, saj poleg zagotovitve sredstev v proračunu, največji zalogaj predstavlja pridobitev zemljišč, ki so potrebna za gradnjo.

Gašper Stopar

Spominska svečanost ob obletnici smrti Lojzeta Ljubiča

10. aprila je minilo leto dni od smrti Lojzeta Ljubiča, častnega občana občine Ivančna Gorica. Pokojni Lojze Ljubič se je v zgodovino naše občine pomembno zapisal zaradi svojega dolgoletnega družbenega delovanja, zlasti na področju gasilstva, kakor tudi lokalnega razvoja.

Zaradi omejitev, ki jih je prinesla epidemija novega koronavirusa, lani ob smrti pokojnega gospoda Ljubiča ni bilo mogoče izvesti običajnih žalnih slovesnosti, pogrebna svečanost pa je potekala le v krogu najbližjih družinskih članov. Tako so ob prvi obletnici smrti Občina Ivančna Gorica, Gasilska zveza Ivančna Gorica in Prostovoljno gasilsko društvo Stična, v sodelovanju s svojci pokojnega Lojzeta, pripravili spletno spominsko svečanost.

Spominska svečanost je bila premierno predvajana na spletu 16. aprila, ravno na rojstni dan Lojzeta Ljubiča, na ta dan pa je bil pred enim letom pokopan na stiškem pokopališču.

Spletno svečanost je na ogled na YouTube kanalu, spletni strani Občine Ivančna Gorica in Facebook strani Občine Ivančna Gorica.

Matej Šteh

Kolofon

Klasje - Glasilo prebivalcev občine Ivančna Gorica; **Ustanovitelj časopisa:** Občinski svet Občine Ivančna Gorica; **Sedež uredništva:** Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, telefon: 781 21 30, faks: 781 21 31, e-pošta: klasje.casopis@siol.net, spletna stran: www.klasje.net; **Uredniški odbor:** Matej Šteh - glavni in odgovorni urednik, Simon Bregar, Magdalena Butkovič, Irena Goršič, Leon Mirtič, Franc Fritz Murgelj, Dušan Štepec; **Lektoriranje:** Mateja D. Murgelj; **Oblikovna zasnova:** Robert Kuhar; **Priprava za tisk:** AMSET, d. o. o.; **Tisk:** Delo Časopisno založniško podjetje d.o.o., Časopis KLASJE izhaja v 6.500 izvodih mesečno in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Prispevke za naslednjo številko sprejemamo do 15. maja.

Srečanje z evropskim poslancem Francem Bogovičem in državno sekretarko mag. Moniko Kirbiš Rojs

V petek, 19. marca 2021, so se župani občin Skupne občinske uprave 5G, Grosuplje, Ivančna Gorica, Škofljica, Ig in Dobropolje ter Jasmina Selan iz Skupne občinske uprave 5G srečali z evropskim poslancem Francem Bogovičem in državno sekretarko v Službi vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko mag. Moniko Kirbiš Rojs. Srečanja se je poleg župana Dušana Strnada udeležil tudi podžupan Tomaž Smole.

Župani občin Skupne občinske uprave 5G poleg osnovnih nalog, ki so ji dodeljene, vidijo vedno večji potencial v sodelovanju tudi v različnih razvojnih projektih, njihovo zanimanje je posebej veliko za področje razvoja komunalne infrastrukture. Prav razvojni projekti in možnost pridobivanja evropskih sredstev za njihovo izvedbo so bili osrednji motiv za tokratno srečanje.

Evropski poslanec Franc Bogovič je županom podrobneje predstavil projekt PAMETNE VASI, v okviru Programa razvoja podeželja RS 2014-2020. Gre namreč za področje, ki mu kot evropski poslanec posebej posebno pozornost. Nastal je v želji krepitve podeželja z uporabo digitalnih tehnologij in inovacij. Primeri področij in aktivnosti v okviru projekta so tako:

- Zaustavitev odhajanja mladih

- Ljudi s podeželja;
- Dolgotrajna oskrba starejših na podeželju;
- Z mesti primerljiva kakovost storitev in gibanja;
- Odpiranje delovnih mest 21. stoletja na podeželju;
- Sodobna infrastruktura - prometna, okoljska, energetska, šolska, zdravstvena, socialna, storitvena (trgovine, pošte, banke ...);
- Sodobne širokopasovne povezave - temelj digitalizacije (4G, 5G, optika).

Pametna vas je torej pametno, privlačno in sodobno podeželje. »Danes odločamo o tem, v kakšni Sloveniji bomo živeli leta 2030,« je poudaril Franc Bogovič.

Državna sekretarka mag. Monika Kirbiš Rojs pa jih je podrobneje seznanila s pripravo izredno pomembnega dokumenta za Slove-

nijo, t. i. **Načrtom za okrevanje in odpornost**, pri čemer se je osredotočila na tiste vsebine, ki so pomembnejše za občine. Načrt mora sicer skladno s smernicami Evropske komisije zagotoviti vsaj 37 odstotkov ukrepov za izpolnjevanje podnebnih ciljev in vsaj 20 odstotkov ukrepov za izpolnjevanje digitalnih ciljev. Področje odpornega pa so nato s preostalimi dobrimi 40 odstotki razdelili na zdravstvo kot prioriteta, socialno varstvo oz. dolgotrajno oskrbo, ter na trg dela in gospodarstvo. Ključna razvojna področja v načrtu so tako zeleni prehod, digitalna preobrazba, pametna, trajnostna in vključujoča rast ter zdravstvo in socialna varnost.

Drug pomemben dokument, tudi za občine, ki ga je mag. Monika Kirbiš Rojs predstavila županom, pa bo **Operativni program Evropske kohezijske politike 2021-2027**.

Skladno z njim so prednostna področja, ki bodo gonilna sila naložb: pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe, bolj zelena, nizkoogljična Evropa, bolj povezana Evropa ter

bolj socialna Evropa. Tako se torej lahko občine, tudi na podlagi tega dokumenta, že zdaj dobro pripravimo za uspešno črpanje kohezijskih sredstev.

Jana Roštan

Poleg zaključnega računa obravnavali tudi nekaj novosti na področju socialnih programov

20. seja Občinskega sveta je potekala 29. marca, tudi tokrat pa so občinski svetniki zasedali na daljavo, preko videokonferenčnega orodja. V uvodu je župan Dušan Strnad poročal o aktualnem dogajanju pri čemer je izpostavil tudi trenutno situacijo epidemije v naši občini. Število okuženih je kar precejšnje, k sreči pa je dobro steklo tudi cepljenje v zdravstvenem domu.

Sicer pa je bila prva obsežnejša točka dnevnega reda, zaključni račun za leto 2020, ki izkazuje poslovanje in porabo proračunskih sredstev v minulem letu. Leto 2020 je zaznamovala epidemija novega koronavirusa, ki je delno vplivala tudi na delo občinske uprave in občinskih organov, a kljub temu je bila po oceni župana Strnada dosežena zavidljiva realizacija. Na strani prihodkov je bila dosežena 96 % realizacija oz. 16.284.000 evrov prihodkov, na odhodkovni strani pa 73 % realizacija oz. 14.785.000 evrov odhodkov. Zlasti prihodki so se na podlagi spremenjene zakonodaje o financiranju občin zelo povečali, zadolževanje ni bilo potrebno, naporabljen sredstva so se prenesla v leto 2021.

Pomemben korak na poti do vrtca v Šentvidu

Predstavitel Občinskega prostorskega načrta Grbčev dovč je bila namenjena seznanitvi Občinskega sveta s pripravami na gradnjo vrtca v Šentvidu pri Stični. Omenjeni prostorski načrt bo omogočil gradnjo novega 8-oddelčnega vrtca z možnostjo naknadne širitve za štiri oddelke. Ker se zemljišče nahaja ob gasilskem domu, bo del površin namenjenih tudi za dejavnost gasilskega društva. Ko bo pripravljen usklajen predlog OPPN, ga bo obravnaval Občinski svet, to je predvidoma sredi letošnjega leta, nato pa se bo lahko nadaljevalo s

NAZIV NRP	PLAN	REALIZACIJA
Modernizacija cest - (2017-2020)	877.000,00	848.412,31
Izgradnja kanalizacije Stična (V. faza)	810.542,66	594.057,32
Hiša kranjske čebele	785.000,00	408.319,98
Gradnja infrastrukture Zagradec-Dečja vas	553.432,00	367.712,79
Obnova vodovodnih sistemov-najemnina JKP	399.000,00	269.569,23
Gradnja kolesarskih povezav na območju OIG	524.552,00	267.115,25
Ureditev starega mestnega jedra in učnega čebelnjaka	372.643,98	261.140,10
Nakup zemljišč	256.081,00	254.571,07
Obnova KD Šentvid	222.700,00	218.802,00
Investicije v nogometno igrišče v Ivančni Gorici	220.783,00	205.518,26
Ureditev krožišča in avtobusnega postajališča v IV.G.	245.000,00	185.755,58
Obnova kanalizacijskih sistemov-najemnina JKP	234.000,00	140.095,17
Inv. in vzdrž. gasilskih objektov in opreme	130.000,00	130.000,00
Nadstrešnica za ločeno zbrane frakcije	130.715,00	127.542,15
Kulturno upravni center Ivančna Gorica	487.224,00	121.569,97
Sanacija prostorov v PŠ Stična	110.815,00	109.038,32
Obvoznica Malo Hudo-Marof	110.473,00	103.076,25

Pregled večjih občinskih projektov zaključenih v letu 2020

pripravo ostale dokumentacije za gradnjo. Občina vsako leto na podlagi javnega razpisa sofinancira programe socialno-humanitarnih organizacij, ki imajo sedež v naši občini oz. katerih člani so tudi naši občani. Vrednote prijavljenih programov poteka na podlagi pravilnika, katerega so občinski svetniki na tokratni seji sprejeli z nekaterimi novostmi in dopolnitvami.

Novost v naši občini pa je t. i. socialno-varstvena storitev socialnega servisa oskrbe na daljavo. Gre za storitev, preko katere je na domu uporabnika nameščena oprema, ki omogoča hitro sprožitve klika v sili in prek tega osebnega telefonskega alarma zagotavlja stalno povezavo z asistenčnim centrom, kjer je na voljo usposobljeno medicinsko osebje. To pomeni, da je zlasti starejšim osebam na ta način 24 ur na dan zagotovljena hitra pomoč, ko jo potrebujejo – na primer v primeru padca, nenadne slabosti, duševne stiske ali osamljenosti. Občinski svetnik so sprejeli pravilnik o sofinanciranju te storitve, saj bodo

uporabniki lahko na podlagi javnega razpisa lahko kandidirali za sofinanciranje omenjene storitve. Socialno varstvena storitev oskrbe na domu je podrobneje predstavljena v posebnem članku, v tokratnem Klasju pa je objavljen tudi javni razpis na strani 20.

Občinski svet se je seznanil tudi z obsežnimi poročili o delu OŠ Stična in Vrta Ivančna Gorica v preteklem letu. Poročili sta predstavila ravnatelj Marjan Potokar in Branka Kovaček, ki sta bila na voljo tudi za pojasnila. Ravnateljici vrtca je Občinski svet na predlog Komisije za mandatna vprašanja, imenovanja, volitve in nagrade dal pozitivno mnenje k imenovanju za ravnateljico v novem mandatu. Sicer pa so svetniki in svetnice sprejeli tudi ugotovitveni sklep o prenehanju mandata članici Občinskega sveta Elizabeti Adamlje, v Svet Srednje šole Josipa Jurčiča imenovali Tomaža Smoleta, v Svet uporabnikov javnih dobrin v občini Ivančna Gorica pa Janeza Drobniča, Antona Kralja in Irmo Lekan.

Matej Šteh

Obvestilo o javni dražbi za prodajo nepremičnin v Dečji vasi

Obveščamo vas, da je na spletni strani Občine Ivančna Gorica (www.ivančna-gorica.si) objavljena javna elektronska dražba za prodajo nepremičnin v Dečji vasi. Predmet prodaje je petnajst (15) nezazidanih stavbnih zemljišč.

Občina Ivančna Gorica želi s prodajo navedenih nepremičnin usmeriti gradnjo na novem zazidalnem območju ter omogočiti iskalcem gradbenih parcel ustrezne pogoje za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš. Skladno z Odlokom o občinskem podrobnem prostorskem načrtu Zagradec – Dečja vas (Uradni list RS, št. 10/15) je na vsaki zemljiški parceli, ki je predmet javne dražbe, predvidena izgradnja prostostoječe enodružinske hiše z vso potrebno infrastrukturo.

Zemljišča so velike od 732 m² do 1095 m², vrednost nepremičnine pa skladno s cenitvenim poročilom znaša 25,50 evra/m², brez davka na dodano vrednost.

Vsak dražitelj lahko kupil samo eno zemljišče. Ostale informacije in pogoji so opredeljeni v razpisu o javni dražbi.

Občina Ivančna Gorica

Župani 11-ih občin podpisali konzorcijsko pogodbo za izvedbo operacije »SMART Life«

Župani občin Grosuplje, Ivančna Gorica, Škofljica, Ig, Podčetrtek, Kamnik, Rogaška Slatina, Vrhnika, Makole, Vodice in Šentjur so v četrtek, 11. marca 2021, v Grosupljem podpisali konzorcijsko pogodbo za izvedbo operacije »SMART Life«.

Podpisu je botroval nedavno objavljen javni razpis Ministrstva za javno upravo, za demonstracijske projekte vzpostavljanja t. i. pametnih mest in skupnosti »PMIS«, ki spodbuja občine k prijavi projektov, ki bodo predstavljali inovativne rešitve na področju digitalizacije občin. Tovrstni projekti bodo omogočali boljše upravljanje, boljše komuniciranje, proaktivno reševanje problemov, koordiniranje virov in procesov za hitro odzivanje, minimiziranje posledic nepredvidenih dogodkov in naravnih nesreč ter s tem izboljšanje javnih storitev za občane in druge uporabnike.

Vsebinska področja, ki jih razpis naslavlja, so naslednji:

- Upravljanje z viri in infrastrukturo;
- Skrb za okolje;
- Zdravo in aktivno življenje;
- Mobilnost, logistika in transport;
- Kultura, šport in turizem;
- Varnost in zaščita.

V želji, da bi bila skupna prijava na razpis uspešnejša kot individualna, je 11 občin ustanovilo konzorcij, z namenom, da bodo na javni razpis

Pametna mesta in skupnosti skupaj prijavile projekt **SMART Life - Sodobno Mesto za Aktivno, Razvojno in Trajnostno življenje.**

Župan dr. Peter Verlič je ob podpisu pogodbe povedal: »Tole danes je naš prvi korak. Vsem se lepo zahvaljujem za pripravljenost in za odločitev, da gremo v razpis Pametna mesta skupaj in na ta način svojim občankam in občanom ponudimo čim boljše, pametne storitve. Mislim, da še niti ne vemo, kaj vse nam

bo to sodelovanje prineslo.« Tudi ostali župani občin so poudarili, da verjamejo v dobro sodelovanje, v skupen uspeh za dobro občank in občanov vseh 11 občin.

Občina Grosuplje je bila sicer s pogodbo določena za vodilnega konzorcijskega partnerja ter kot vodilni konzorcijski partner med drugim pooblaščen za prijavo skupnega projekta SMART Life na javni razpis Pametna mesta in skupnosti.

Jana Roštan

Začela so se letošnja asfalterska dela

Občina Ivančna Gorica je v aprilu začela z asfalterskimi deli lokalnih cest v sklopu pogodbe za asfaltiranje cest in drugih površin v letih 2021 in 2022. Asfalterska dela izvaja podjetje Mapri Proasfalt d. o. o. iz Ljubljane.

V teh dneh bo asfaltirano cestišče v Stični, na območju stanovanjskih objektov v zaselku nad kulturnim domom, v smeri proti »Malemu Borštu«, kjer je zaključena gradnja kanalizacije za odpadne in meteorne vode. Prvi metri letošnjega asfalta so bili položeni na Veliki Dobravi nad Višnjo Goro, kjer je izvajalec asfaltiral dva makadamska odseka v smeri proti vodohranu in v središču vasi.

Občina Ivančna Gorica je pred kratkim v skladu s predlogi Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Ivančna Gorica, pobud občanov in izvedenih meritev poskrbela za večjo varnost udeležencev v prometu, predvsem pešcev, na dveh odsekih cest v naši občini. Gre za spremenjeno prometno signalizacijo z največjo dovoljeno hitrostjo 40 km/h na vseh vpadnih lokalnih cestah znotraj naselja Gorenja vas v Krajevni skupnosti Ivančna Gorica in tudi na območju križišča pri cerkvi sv. Tilna, v naselju Žabjek v Krajevni skupnosti Višnja Gora.

Matej Šteh

E-oskrba v naši občini

Občina Ivančna Gorica bo subvencionirala socialno-varstveno storitev oskrbe na daljavo (E-oskrba), ki omogoča daljše in varno bivanje na domu

Občina Ivančna Gorica se je pridružila projektu Varni in povezani na domu. Gre za projekt, ki ga izvajata Zveza društev upokojencev Slovenije in Telekom Slovenije v sodelovanju s slovenskimi občinami, namenjen pa je zagotavljanju dolgotrajnega ter bolj samostojnega in varnega bivanja na domu vsem, ki pri tem potrebujete pomoč. To vam omogoča socialnovarstvena storitev oskrbe na daljavo t. i. storitev E-oskrba.

Kaj je E-oskrba?

E-oskrba je socialnovarstvena storitev socialnega servisa, ki omogoča oskrbo na daljavo. Posebna oprema, ki je nameščena v vašem domu, omogoča hitro sprožitve klica v sili in prek tega osebnega telefonskega alarma zagotavlja stalno povezavo z asistenčnim centrom, kjer je na voljo usposobljeno medicinsko osebje. To pomeni, da vam je na ta način 24 ur na dan zagotovljena hitra pomoč, ko jo potrebujete – na primer v primeru padca, nenadne slabosti, duševne stiske ali osamljenosti. Na ta način E-oskrba preprečuje zaplete ob prepoznavnem reševanju in odhodu v bolnišnico, posledično omogoča uspešnejše zdravljenje, ali celo preprečuje nepotrebne smrti.

Varnost, ki jo prek E-oskrbe zagotavlja oskrba na daljavo, lahko odloži tudi prezgodnji odhod v institucionalno varstvo.

Kako E-oskrba deluje?

V domu uporabnika se enostavno in brez dodatnih posegov namesti posebna oprema, ki omogoča hiter in enostaven klic na pomoč v asistenčni center. Klic sprožite z enostavnim pritiskom na gumb naprave, ki po obliki najbolj spominja na telefon. Dodana vrednost E-oskrbe je tudi možnost uporabe daljinskega prožilca klica ali detektorja padca, ki ga ima uporabnik kot obesek ali zapestnico ves čas pri sebi. Posebna senzorska oprema pa omogoča, da se klic za pomoč samodejno sproži tudi v primeru, če uporabnik sam ne more pritisniti na gumb, kar je še posebej pomembno v primerih nenadne slabosti, nezavesti ali padca.

Z E-oskrbo lahko uporabnik živi varno v svojem domu, ne da bi ga skrbelo, kdo mu bo pomagal, če bo potreboval pomoč. E-oskrba pa posredno razbremenjuje tudi svojce v skrbi za svoje najbližje, še posebej, če živijo daleč.

Občina Ivančna Gorica svojim občanom zagotavlja lažji dostop do storitve

Občina Ivančna Gorica se je kot starosti prijazna občina odločila, da pristopi k projektu in tistim, ki potrebujejo tovrstno pomoč oziroma varovanje na daljavo, zagotovi finančno subvencijo za lažji dostop do storitve. Subvencija se bo, skladno s Pravilnikom o subvencioniranju socialno varstvene storitve socialnega servisa oskrbe na daljavo v občini Ivančna Gorica (E-oskrba), vlagateljem dodelila na podlagi javnega razpisa.

Za podrobnejše informacije ali vprašanja se lahko obrnete na Občino Ivančna Gorica, na tel. št. 01/ 781 21 29 (Rozalija Smrekar) ali sporočite na e-naslov: rozalija.smrekar@ivančna-gorica.si, na Svet za starosti prijazno občino Ivančna Gorica, na društva upokojencev ali na Telekom Slovenije (tel. št. 080 8000, na prodajnem mestu Telekoma Slovenije ali www.telekom.si/e-oskrba).

Občina Ivančna Gorica

Okolju prijazni
Občina Ivančna Gorica

ZA NAMI JE ČISTO

Ohranimo
svet
našega
otročva.

Številni prostovoljci so se pridružili akciji ozaveščanja pod sloganom »Za nami je čisto«

Številni prostovoljci so se v soboto, 27. marca, pridružili občinski akciji ozaveščanja o čistem okolju, ki poteka pod sloganom »Za nami je čisto«. Žal neodgovorni posamezniki še vedno odmetavajo odpadke v naravo in tako so se prostovoljci organizirali pod okriljem Zveze športnih organizacij Ivančna Gorica in Občinske turistične zveze Ivančna Gorica in izvedli uspešno očiščevalno akcijo.

Epidemija je v naš vsakdan prinesla številne spremembe, ki tako ali drugače vplivajo na naše življenje. Ukrepi vezani na prepoved zbiranja ljudi in ne nazadnje zaprti gostinski lokali, vse to so razlogi za povečane količine odpadne embalaže ob cestah, sprehajalnih poteh, površinah za rekreacijo in podobno.

Športnim društvom in klubom so se pri čiščenju okolja pridružila tudi nekatera turistična društva in krajevne skupnosti. V akciji so sodelovali člani naslednjih društev in organizacij: Avto moto društvo Šentvid pri Stični, Čebelarsko društvo Krka-Zagradec, Gorniški klub Limberk, Jamarski klub Krka, Kajak kanu klub Krka, Karate klub Ivančna Gorica, Rokoskarski klub Ivančna Gorica,

Krajevna skupnost Krka, Moto klub Fire Group, Nogometni klub Ivančna Gorica, Plesni klub Guapa, Prostovoljno gasilsko društvo Muljava, Rokometni klub SVIŠ Ivančna Go-

rica, Strelsko društvo Sonja Vesel Ivančna Gorica, Športno društvo Ambrus, Športno društvo mladih Krka, Športno društvo Krka, Športno društvo Stična, Športno društvo Temenica, Taekwondo klub Kang Ivančna Gorica, Turistično društvo Grča Lučarjev Kal, Turistično društvo Gradišče, Turistično društvo Krka, Turistično društvo Muljava in Turistično društvo Zagradec. Že pred tem so čistili v Krajevni skupnosti Dob pri Šentvidu in zagotovo še kdo.

Še vedno pa k sodelovanju vabljene ostali občani, družine in prostovoljci, da v času sprehodov in drugih aktivnosti v naravi s pobiranjem odpadkov ob poti, prispevate k bolj čistemu okolju. Največ pa lahko k čistemu okolju vsak prispeva tako, da pločevink, plastenk in drugih od-

padkov ne odmetava v naravo. Svojo gesto odgovornosti ovekove-

čite s fotografijo in nas označite na občinskih družbenih omrežjih Facebook @ObčinaIvančnaGorica in Instagram: @obcinaivančnagorica, ali pa nam fotografijo pošljete kar po elektronski poti: gasper.stopar@ivančna-gorica.si. Čaka vas praktična nagrada občinske akcije ozaveščanja »Za nami je čisto«.

Preko akcije »Za nami je čisto« občanke in občane spodbujamo k vsakodnevnemu skrbi in varovanju svojega okolja, zato želimo, da skrbimo za čisto okolje danes, jutri, skozi vse leto ...

Matej Šteh

Jamarji uredili okolico jame Poltarica

Zadnjo soboto v marcu so se številnim čistilnim akcijam v občini pridružili tudi člani Jamarskega kluba Krka. Da niso bili predaleč od njim ljubelega okolja, so uredili okolico jame Poltarica na Krki. Ob sprehajalni poti do vhoda v jamo, kamor redno prihajajo sprehajalci, je bila ograja namreč zlomljena, zato sta Leopold in Jani poprijela za motorko in drugo orodje in v kratkem času je bilo znova poskrbljeno, da je korak ob stezici varnejši.

Dekleti Nina in Saša sta poprijeli za grablje in motorni pihalnik za listje in počistili celotno potko od izvira do jame in še naprej nad steno, ki jo jamarji s pridom uporabljajo za poligon pri urjenju jamarskih veščin. Da bo izobraževanje v steni varno (in sprehajanje pod njo), sta Žan in Jani še skrbno pregledala steno in odstranila nepotrebno rastje in kamenje, ki bi se lahko med plezanjem odkrušilo.

Okolico izvira Poltarice so še očistili smeti in seveda naj tako tudi ostane. Krški jamarji sicer vsako leto tudi organizirajo čistilno akcijo jame (tudi letos bo, če bodo epidemiološke razmere to dopuščale). Pre pogosto v kraških breznicah in jamah, žal, naletimo na smeti, nedavno smo ob raziskovanju neregistrirane jame našli na najrazličnejše odpadke, od sodov do akumuliranih odpadkov. Ker je v naravi vse povezano, se lahko razkrajajoče odpadne snovi stekajo v vodni krog ali prehransko verigo, torej naj ponovimo, da jame niso zabojniki za smeti, ampak čudovite naravne tvorbe, v katerih najdejo zavetje najrazličnejše manjše ali večje živali. Če imate vsaj nekoliko raziskovalne žilice, vabljene, da se pridružite Jamarskemu klubu Krka, da boste lahko z jamarskimi svetilkami razkrivali skrivnostno podzemlje.

Saša Senica

Za vami je čisto? Za nami tudi!

Zadnja marčeva sobota je bila v KS Zagradec posvečena čiščenju okolja okrog nas. Vreme je bilo pravo: kadar sije sonce, ima človek menda več volje, da dela kaj koristnega.

Začeli smo člani zagraške skupine Šole zdravja. Namesto, da bi se ob pol osmih pripeljali do naše telovadne površine med župniščem in kulturnim domom, smo se, vsak s svojo vrečo v roki, vsak od svojega doma tja odpravili peš iz smeri Gabrovke, Grintovca, Češnjic, Fužine, Marinče vasi, Tolčan in Zagradca. Potem smo telovadili, kot to pač počnemo vsako jutro, razen ob nedeljah in praznikih.

Za nami je oživel. Na pobudo Turističnega društva Zagradec so se z vseh koncev krajevne skupnosti zgrinjali posamezniki, pari ali več posameznikov, katerim ni vseeno, v kakšnem okolju živimo. Se pa človek nehoti vpraša, kako je mogoče, da se v taki akciji nabere za kontejner smeti? Predvsem pločevink, pa še marsičesa? Kdo so tisti posamezniki, ki – očitno brez pomisleka, premisleka in slabe vesti – v naravo odvržejo vse, kar jim je odveč? Kdo jih je vzgajal? Počnejo tako tudi doma? Dvomim. Ali pač? Ste vedeli, da razgradnja stekla na odlagališčih traja več kot milijon let, da se plastenka ne razgradi nikoli, razgradnja pločevinke traja v naravnem okolju 80 let, žvečilni gumi pa se razgradi šele v 450-ih letih ... Boste to še počeli? Zelo verjetno da, ker tega pač ne boste imeli potrebe prebrati in tudi če bi, se vas ne bi dotaknilo. Med vožnjo flik skozi okno, pa je.

Kakšen planet bomo pustili zanamcem?

Matjaž Marinček

O stanju oskrbe s pitno vodo v občini Ivančna Gorica ob letošnjem Svetovnem dnevu voda

Svetovni dan voda, ki ga obeležujemo vsako leto 22. marca, je Generalna skupščina Organizacije združenih narodov (OZN) pred osemindvajsetimi leti razglasila, da bi opozorila svetovno javnost na pomen vodnih virov in na nujnost dobrega gospodarjenja z njimi. »Cenimo vodo« je nosilna tema letošnjega Svetovnega dneva voda. Na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor se lahko podučimo, da je letošnja vodilna tema namenjena ozaveščanju o globalni vodni krizi in pomanjkanju čiste vode ter zavedanju, kaj nam voda pomeni, kako je pomembna za vsakega posameznika in lokalno okolje. Omenjeno ministrstvo je na svoji spletni strani zapisalo še, da načrtuje v novem programskem obdobju 2021-2027 povečati investicijsko aktivnost na področju voda. Vse aktivnosti in ukrepe bo izvajalo skupaj z občinami, saj je po mnenju ministrstva le na tak način možno priti do optimalnih in vzdržnih rešitev, prilagojenih lokalnemu okolju. Do konca tega desetletja so si na ministrstvu zadali tri pomembne cilje:

- izboljšati kakovost vode z zmanjšanjem onesnaževanja, preprečevanjem odmetavanja odpadkov ter omejitvijo izpuštov nevarnih kemikalij in drugih snovi,
- prepoloviti delež neprečiščenih odpadnih voda,
- povečanje recikliranja in varne ponovne uporabe.

Svetovni dan voda smo želeli posebej osvetliti tudi v uredništvu časopisa Klasje, zato smo se odločili, da za aprilsko številko Klasja preverimo, kakšno vodo pravzaprav pijemo v naši občini, koliko jo porabimo in kako ravnamo z njo. Po informacije smo se napotili na Javno komunalno podjetje (JKP) Grosuplje, ki upravlja vodovodne sisteme v naši občini. O oskrbi s pitno vodo smo se pogovarjali s Stanislavom Stoparjem, direktorjem JKP Grosuplje in s Sandijem Hribarjem, vodjo Službe varstva okolja. Povzetek pogovora smo strnili v nadaljevanju našega zapisa.

Naša sogovornika sta zagotovila, da je stanje pitne vode na območju občine Ivančna Gorica za enkrat zadovoljivo in da smo lahko glede njene kakovosti brez skrbi, saj pri njih zagotavljajo njeno kakovost po vseh uradnih kazalnikih.

JKP Grosuplje, katere oskrba s pitno vodo predstavlja njeno osnovno dejavnost, upravlja na območju

Javno komunalno podjetje Grosuplje

naše občine s petimi vodovodnimi sistemi: Stična, Globočec, Metnaj, Debeli Hrib in Felič Vrh. Skladno s Pravilnikom o Pitni vodi in internim HACCP sistemom oskrbe s pitno vodo vzorce jemlje in analizira pooblaščen izvajalec Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, enota Ljubljana. Vzorce vode se pregleda z mikrobiološkega in kemijskega vidika. Rezultati vzorčenj so predstavljeni v letnih poročilih grosupeljskega komunalnega podjetja, ki so objavljena na njegovi spletni strani in so javno dostopna, prav tako tudi v občinskem glasilu Klasje. Sogovornika sta kot zanimivost pojasnila, da se pitno vodo vzorči iz vodovodnega sistema (na pipi), ne pa tudi iz samega izvira vode, preden ta vstopi v vodovodni sistem, saj tega zakonodaja ne predpisuje. Kljub temu JKP Grosuplje opravlja redna interna preverjanja tudi t. i. surove vode. Analize kažejo določeno onesnaženost skoraj vseh vodnih virov na črpalniških pitne vode, kar je seveda dolgoročno lahko zelo zaskrbljujoče. S tem namenom je vzpostavljena priprava pitne vode v obliki kloriranja. Sogovornika sta opozorila, da moramo s pitno vodo ravnati bistveno bolj odgovorno. Dejstvo je, da se z rastjo števila prebivalstva in z razvojem industrije v naši občini povečuje tudi potreba po pitni vodi. Sogovornika sta opozorila, da je treba vodne vire skrbno varovati in jih nadzorovano izkoriščati ter iskati tudi nadomestne vodne vire, saj so obstoječi vodni viri omejeni. Večja rezerva za ohranjanje vodnih virov, ki jo vidita, je obnova obstoječega vodovodnega sistema, saj je njegov velik delež (33 %) starejši od 30 let in je nujen za zamenjavo. Na ta način bodo poskušali dodatno zmanjšati izgube vode v sistemu, ki trenutno znaša 27 %. Veliko vode se izgubi tudi pri hidrantnem omrežju. JKP Grosuplje vodi natančen kataster vseh hidrantov v občini. Letos bo skupaj z Gasil-

sko zvezo Ivančna Gorica poskušala vpeljati testno verzijo uporabe tega katastra za evidentiranje uporabe vode iz hidrantnega omrežja.

Največjo rezervo pri zagotavljanju pitne vode pa vidita sogovornika v našem bolj odgovornem ravnanju. V prvi vrsti se moramo začeti vesti manj potratno, z vodo moramo začeti varčevati. Zelo veliko skrbi pa moramo nameniti tudi odpadnim vodam, te morajo biti v čim večji meri prečiščene v ustreznih čistilnih napravah. Tu nas čaka po njenem prepričanju še zelo veliko dela, kljub temu da je bilo v zadnjih letih z občinskimi investicijami že veliko narejenega. Od leta 2009 JKP Grosuplje izvaja sistemski prevzem in čiščenje vsebin greznic in malih komunalnih čistilnih naprav za vsa gospodinjstva na vsake tri leta do 6 kubičnih metrov. Na ta način se vzpostavlja bolj odgovoren način ravnanja z odpadnimi vodami. Vseeno pa nekateri še vedno praznijo svoje greznice z vožnjo na bližnje kmetijske površine. Vzrok je verjetno v premajhnih greznicah in navadah iz preteklosti. Tak način je dovoljen kmetom, ki imajo stalež živali z zahtevo, da se vsebina greznic vsaj pol leta skladišči z gnojnico oz. gnojevko. Gre namreč za preprečitev morebitnih okužb. Ker je zgrajenega kanalizacijskega omrežja malo, je dejstvo, da ljudje neprečiščene odpadne vode prekomerno spuščamo v okolje. Ta skozi tla pronica v našo podtalnico, posledice tega pa so s fekalijami preobremenjeni vodni izviri na črpalniških pitne vode. Prav tako ne ravnamo odgovorno z svojimi odpadki, ki jih nepremišljeno odlagamo v okolje. Oba sogovornika sta zato poudarila velik pomen ozaveščanja občanov o ravnanju z odpadnimi vodami in odpadki. Mnenja sta, da je treba z ozaveščanjem začeti že pri najmlajših, zato so v JKP Grosuplje sodelovali pri izdelavi animiranega filma za otroke z naslovom Kapljica in listek raziskujeta: Kako deluje čistilna naprava. Film je dostopen na njihovi spletni strani skupaj s predstavitev-nim filmom o delovanju čistilne naprave in z informacijami, kaj ne sodi v hišne odtoke. Omenjena filma sta zanimiva in poučna. Vsekakor bi bilo dobro, da bi se predvajala vsako leto ob svetovnem dnevu voda tudi v vseh šolah v občini.

Za konec še par besed o vaških vodovodnih sistemih. V preteklosti jih je bilo več, danes v naši občini delujeta še dva, in sicer v Temeniški dolini, kjer se iz njih oskrbujejo s pi-

Čistilna akcija 2021 v KS Dob

Po lanski prekinitvi, že leta utečene čistilne akcije našega okoliša, smo letos čistilno akcijo ponovno izvedli v soboto, 6. marca.

Čiščenje je potekalo v sodelovanju KS Dob in obeh gasilskih društev v KS. Čistilna akcija je naravovarstveno in ekološko usmerjena, zato se nam sedaj že redno priključijo tudi lovci LD Šentvid. Potekala je v dveh terminih, dopoldne v Hrastovem Dolu in okolici, popoldne pa v Dobu in okoliških vaseh. V Dobu je sodelovalo dobrih 30 udeležencev, od tega ducat mladih in pet lovcev.

Smeti smo kot običajno pobrali ob glavni cesti ter gozdnih poteh in še nekaterih že znanih odlagališčih. Tako zbrane in delno tudi sortirane smeti v dogovoru z Občino Ivančna Gorica odpelje Javno komunalno podjetje Grosuplje, za kar se jim zahvaljujemo, hvaležna pa jim je tudi narava.

V imenu organizatorjev se zahvaljujemo tudi vsem sodelujočim prostovoljcem, ki so si vzeli čas in sodelovali ter pobirali smeti.

Silvo Škrabec

Vodarna Globočec na Grintovcu ob reki Krki, ki je bila zgrajena tik pred drugo svetovno vojno. Danes predstavlja največje posamično črpalnišče pitne vode v občini Ivančna Gorica

tno vodo vaščani Sobrač in Pustega Javorja. O sobračkem vodovodnem sistemu smo se pogovarjali z Alojzom Adamljetom, ki skrbi za redni monitoring kakovosti vode in za ustrezno kloriranje vode. Alojz Adamlje nam je povedal, da si je iz sobračkega izvira do hiše napeljal pitno vodo najprej njegov oče, kasneje, v sedemdesetih letih 20. stoletja pa je bil zgrajen sedanji vaški vodovodni sistem s črpalniščem in rezervoarjem. Temeljito je bil prenovljen okoli leta 2004. Sobrački vodovodni sistem ima vodno dovoljenje in ima vzpostavljen notranji nadzor po sistemu HACCP, kar pomeni, da se voda iz sistema vsako letno dvakrat obvezno analizira. Vzorce vzame za to pooblaščen institucija. Hkrati pa je sobrački vaški vodovod vključen tudi v državni monitoring. Sobračani so za enkrat z delovanjem svojega vaškega vodovodnega sistema zadovoljni, zato o vključitvi v javni vodovodni sistem še ne razmišljajo.

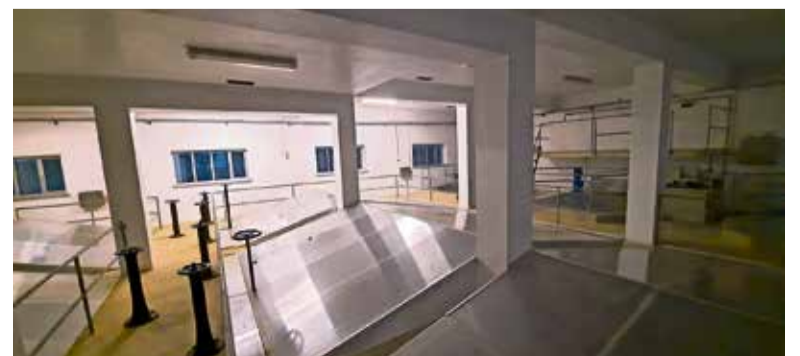
Ali veste,

- da meri skupna dolžina primarnega javnega vodovodnega sistema v naši občini 274,5 kilometra,
- da JKP Grosuplje iz obstoječih vodnih virov v naši občini letno načrta povprečno 1,300,000 litrov vode,
- da je v letu 2020 vsak izmed nas porabil povprečno 126 litrov vode na dan,
- da samo približno 5 % pitne vode povprečno porabimo za pitje, ostalo za čiščenje školjk, pranje in pomivanje,
- da imamo v Sloveniji eno izmed najkakovostnejših pitnih vod v Evropi,
- da je v Sloveniji voda iz pipe v povprečju 225-krat cenejša od ustekleničene,
- da ustekleničena voda 100-krat bolj obremenjuje okolje kot voda iz pipe,
- da biološka razgradnja plastenk za vodo lahko traja do 1000 let!

Dušan Štepec

Oprema za interno analizo vode

Usedalni bazeni v vodarni Globočec

OB SVETOVNEM DNEVU ZEMLJE

Živimo tako potratno, kot bi imeli na razpolago tri planete

22. aprila letos že 51. obeležujemo svetovni dan Zemlje. Dan, s katerim na globalni ravni opozarjamo na izjemnost, enkratnost in obenem ranljivost našega planeta.

Praktično iz dneva v dan priča smo dogodkom, ki nas opozarjajo, da je naš način življenja takšen, da bo treba nekaj spremeniti, če se v prihodnje ne želimo spopadati s hudimi posledicami svojega negativnega ravnanja do okolja.

Instytucija, v kateri delam - Srednja šola Josipa Jurčiča Ivančna Gorica je že nekaj let vključena v mednarodno uveljavljen program okoljske vzgoje in izobraževanja, imenovan Ekošola, namenjen spodbujanju in večanju ozaveščenosti o trajnostnem razvoju med otroki, učenci in dijaki skozi njihov vzgojni in izobraževalni program. Sam imam kot koordinator Ekošole na svoji šoli možnost pridobivanja svežih informacij znanstvenikov z različnih področij, ki se ukvarjajo z varstvom okolja. Informacije so zanimive, a tudi takšne, da terjajo čimprejšnje ukrepanje vseh nas, če želimo, da bomo mi, predvsem pa prihodnje generacije imele kolikor toliko spodobne pogoje za bivanje.

Živimo na predelu planeta, kjer so pogoji za bivanje za zdaj še odlični. Smo izjemno bogati s čisto pitno vodo in bujnimi gozdovi, ki pokrivajo cca. 60 % površine naše države in pomembno prispevajo k čistemu zraku. Marsikje v Evropi ni tako, še slabše se godi večini ljudi na ostalih delih planeta. Po oceni Svetovne zdravstvene organizacije več kot 2 milijardi ljudi po svetu za pitje uporabljajo vodo, ki je močno onesnažena, še več, ocenjujejo, da leta 2025 polovica svetovnega prebivalstva ne bo imela dostopa do čiste pitne vode. Sprašujemo se, koliko časa bo v Sloveniji še dovoljeno čisto pitno vodo uporabljati za WC splakovalnike!? Tudi v naši neposredni bližini imajo namreč že težave z zagotavljanjem čiste pitne vode. Tako npr. 40 % prebivalcev katalonskega vele mesta Barcelona za pitje uporablja prečiščeno in razsoljeno morsko vodo. Tudi pri nas je onesnaževanje vodnih virov veliko, predvsem s strani kmetijstva in industrije, velike težave pa nam povzročajo tudi velike količine smeti, s katerimi ne vemo prav dobro kam in kako. Slovenec v povprečju vsako leto pridela 500 kg odpadkov, torej vsi Slovenci letno pridelamo milijon ton odpadkov. Od tega se jih samo približno 1/3 reciklira (gre predvsem za bioodpad, papir, steklo, kovine in določeno vrsto plastike), kar dve tretjini odpadkov pa gre v sežig, oz. ostane v naravi (samo 10 % sežiga se izvede v Sloveniji, ostalo v tujini). Največ odpadkov, izvozimo v tujino, pred letom 2018 največ na Kitajsko, zaradi dviga okoljevarstvenih standardov na Kitajskem pa sedaj predvsem v Malezijo in Tajvan, kar nekaj pa tudi v BiH in Srbijo. Tam po podatkih mednarodnih okoljevarstvenih organizacij dobro polovico odpadkov sežgejo, ostalo pa gre v reke in morja. Največji problem predstavlja plastika, saj se večina nje ekonomsko ne splača reciklirati in se sežiga v sežigalnicah in cementarnah (ob tem nastaja veliko zelo strupenih plinov in strupenega prahu - iz medijev vemo, kakšne težave imajo prebivalci, ki živijo v bližini

Cementarne Anhovo). Ostala plastika konča v rekah in morju in velik problem predstavlja plastika, ki počasi propada - t. i. mikroplastika, ki jo je v morju povprečno 6x toliko kot planktona in to plastiko seveda jedo tudi ribe ... V morju ob slovenski obali naj bi plavalo tudi do milijonov mikrododelcev plastike na km². Nujno je, da se plastiki čim prej odrečemo, oz. uporabljamo samo še takšno, ki jo bo enostavno in energijsko nepotratno reciklirati. Jasno je tudi, da slej ko prej smeti ne bomo več mogli izvažati v tujino, ampak bomo za svoje morali poskrbeti sami. In ker sežigalnic nihče ne mara, je jasno tudi, da bomo morali čim prej začeti delovati tako, da bi odpadkov čim manj in jih bomo lahko reciklirali v celoti.

Kaj nam sporoča naš ekološki odtis?

Podatek, ki je tudi zelo zanimiv in se je ob njem treba zamisliti, je ta, kakšen ekološki odtis puščamo za seboj ljudje. Če poenostavimo, nam ekološki odtis pove, koliko narave oz. naravnih virov (kot je npr. čista voda, energenti, kot je npr. nafta in les oz. drevesa, kovine ...) imamo na planetu na razpolago in koliko jih npr. v enem letu porabimo. Trenutno ljudje razmišljamo tako, kot da so narava in druga bitja na planetu za to, da služijo človeku. A takšno razmišljanje nas ne bo pripeljalo prav daleč. Naravni viri, ki jih potrebujemo za življenje, niso neomejeni. Človeštvo že več desetletij porablja več naravnih virov kot jih je na voljo. Evropska agencija za okolje pravi, da naravne vire globalno porabljamo kar 75 % hitreje, kot se ti obnovljajo. To pomeni, da bi potrebovali 1,75 planeta, da bi bilo dovolj za nemoteno nadaljevanje naše sedanje porabe. Sicer nam grozi, da bo naravnih virov, ki so nujni za preživetje, preprosto zmanjkalo. Leta 2020 je človeštvo vse naravne vire, ki bi jih v tem letu smelo porabiti, porabilo že 22. avgusta, prebivalci Evrope že 10. maja, Slovenci pa smo vse naravne vire, ki bi jih leta 2020 smeli porabiti, porabili že 26. aprila. To pomeni, da bi za nadaljevanje takega načina življenja potrebovali skoraj 3 planete. A jih nimamo! 60 % ekološkega odtisa predstavlja ogljični odtis, večina tega pride od prometa oz. transporta in ogrevanja oz. hlajenja stavb. Ogljični odtis je izraz za skupek CO₂ in drugih toplogrednih plinov, ki jih v okolje neposredno ali posredno spusti določen objekt, naprava, izdelek, proces ali telo. Nujno bi bilo »razlogličiti« energetski sektor, porabljati manj energije in jo rabiti bolj učinkovito. Nujno je povečati delež obnovljivih virov energije (sonce, veter ...).

S preprostimi ukrepi lahko vsak prispeva k trajnostnemu razvoju Zemlje

Kaj lahko storimo? Sam ne želim v ljudeh vzbujati slabih občutkov, ker jih imamo že tako dovolj, a stvari moramo nekako premakniti v pravo smer. Strokovnjaki ugotavljajo, da imajo naravni sistemi določeno prilagodljivost in, če bi človek ta hip

prenehal negativno vplivati na okolje, obstaja velika verjetnost, da bi se določeni ekosistemi počasi prilagodili na nove razmere, ob predpostavki, da se segrevanje planeta ne dvigne več kot za 2°C v primerjavi s predindustrijsko dobo. To je še možno, a je treba ukrepati. Čim prej. Kaj lahko storimo navadni državljan, da bomo prispevali k trajnostnemu razvoju našega planeta? Lahko marsikaj, vsak korak v pravo smer veliko šteje. Naštel vam bom nekaj preprostih ukrepov, ki lahko bistveno pripomorejo k izboljšanju nastale situacije:

Že pri nakupovanju v trgovini lahko:

- uporabljajmo vreče za večkratno uporabo in jih uporabimo čim večkrat,
- pri nakupu sadja nalepko s ceno nalepimo kar na sadje ali uporabimo vrečko za sadje iz naravnih materialov in ne jemljimo tankih prozornih vrečk, ki praviloma končajo v morju oz. sežigalnici,
- kupujemo čim več ekoloških izdelkov, ker njihova pridelava ne obremenjuje okolja,
- različne vode, sokove in druge napitke kupujemo raje ustekleničene kot v plastenkah,
- ne kupujemo stvari, ki jih nujno ne potrebujemo, ker s tem zmanjšujemo porabo energije, ki je potrebna za proizvodnjo »nepotrebnih« stvari,
- kupujemo čim več stvari, ki so zapakirane enostavno, najbolje v steklo ali papir, boljše izbira je tudi kovina kot plastika,
- ne kupujemo stvari, ki so z drugega konca planeta, kajti to pomeni, da je bil transport zelo dolg, transport onesnažuje okolje, artikel, npr. sadež pa je zaradi dolge poti po navadi kemično obdelan za večjo obstojnost in odtrgan še nezrel in zato biološko neakovosten ...

Doma lahko na različne načine delujemo bolj trajnostno. Nekaj primerov:

- Ne kosimo trate na domačem vrtu kar naprej, ker to ni potrebno, saj za to porabimo veliko energentov, prav tako ne čistimo tlakovanih površin pred hišo pre pogosto, ker za to porabimo veliko vode in žal večkrat tudi kemikalij za uničevanje plevela. Plevel na tlakovanih površinah lahko preprosto izpulimo ali ga polijemo z vrelo vodo.
- Če je le možno, za pranje avtomobilov uporabimo deževnico, prav tako za zalivanje, kar je za rastline veliko boljše. Če gradimo novo hišo, si napeljimo deževnico v hišo za splakovanje WC-jev in pralne stroje. Nekateri jo uporabljajo tudi za pitje, če uredimo ustrezne prečiščevalnike. Zgradimo si vodnjake za deževnico.
- Če je le možno, si stanovanjske hiše dobro toplotno izolirajmo, da za ogrevanje in tudi hlajenje porabimo kar se da malo energije.
- Ne uporabljajmo sesalcev za prah v stanovanjih pre pogosto,

ker to po navadi ni potrebno.

- Ne sadimo na vrtovih sadnih in drugih dreves, ki ne sodijo v naše okolje oz. podnebje, ker je potrebno za njihovo uspešno rast veliko zaščitnih fitofarmaceutskih sredstev - tudi strupenih.
- Za zaščito in zdravje vrtnin in sadja uporabljajmo ekološka sredstva, ki ne obremenjujejo okolja in predvsem sadimo vrste, ki so dobro odporne.
- Kupujemo oz. uporabljajmo prevozna sredstva, ki so čim manj potratna glede porabe goriv. To so praviloma manjša prevozna sredstva, sedaj so na voljo tudi različna hibridna in električna. Žal pri nakupu let-teh pogrešam večji finančni prispevek države.
- Če je le možno, za prevoz uporabimo sredstva javnega prevoza, kolesa, skiroje, pojdimo kdaj tudi peš, če naš cilj ni predaleč. Premislimo, če je nujno, da ima vsak član družine svoj avto, če je treba imeti štirikolesnike, motorje ...
- Ob raznih slavjih (še posebej otrok in mladine) ne uporabljajmo plastičnih jedilnih priborov, ampak lesene ali kovinske, ne uporabljajmo cenenih plastičnih kozarcev za enkratno uporabo, temveč papirnat ali steklene.
- V gospodinjstvu uporabljajmo čim manj okolju škodljivih čistil

za čiščenje posode ali pri pranju perila, kajti dobijo se naravna, ki okolja ne obremenjujejo (npr. za mehčanje perila pri pranju lahko uporabimo cenen alkoholni kis ali sodo bikarbono) itd.

Skratka skrbimo za to, da za seboj puščamo čim manj, še posebej plastičnih odpadkov, izpustov škodljivih plinov v okolje itd. Smeti, ki so nam jih odpeljali od doma, se nismo znebili za vedno, kajti, če so naše smeti na Kitajskem sežgali ali jih vrgli v morje, jih bomo na tak ali drugačen način dobili nazaj. Brez dvoma.

Trenutni družbeno politični sistem, v katerem živimo, naravo razume kot ekonomsko dobrino, s katero se trguje in kuje dobičke. Mnogi, tudi naši eminentni gospodarstveniki in lastniki kapitala mislijo, da je ekonomska rast na končnem planetu lahko neskončna. A zdrava kmečka pamet ni govori, da temu ne more biti tako. Gospodarska rast in brezmejno potrošništvo, ki ga kapitalizem spodbuja, se bo brez dvoma slej ko prej zaključilo. Konec koncev nas na to opozarja tudi mali, vsiljivi virus, ki smo mu priča sedaj, in vse bolj kričeče podnebne spremembe. A kljub vsemu ostanimo pozitivni, optimistični in istočasno storimo kaj koristnega (tudi zgoraj naštetega) zase in za vsa druga enakovredna bitja, ki bivamo na tem - za zdaj še enkratnem planetu!

Simon Bregar

V uredništvu smo prejeli fotografije, ki odražajo pogosto stanje ekološkega otoka v Temenici. Ekološki otok z zabojniki za ločeno zbiranje odpadkov stoji pri domu krajanov, na njem pa so v zadnjem obdobju pogosto odložene večje količine odpadkov. Takšni prizori naj bi bili zelo pogosti, kar so nam potrdili tudi na Javnem komunalnem podjetju Grosuplje. Na tej lokaciji se namreč že dalj časa soočajo s problematiko nepravilnega odlaganja odpadkov. Komunalno podjetje je v soglasju s krajevno skupnostjo zaradi podobne situacije pred časom ukinilo tudi ekološki otok v Čagoščah, v dolini, in so zabojnike razporedili med ostale ekootoke. Prav tako so ekološki otok v Pungartu predstavili v vas, bližje stanovanjskim hišam.

Seveda je v takšnih primerih težko izslediti izvor odpadkov. Ne glede na to, ali te odpadke odlagajo domačini ali pa občasni stanovalci na Čagoški gori oz. Debelem hribu, ekološki otok ni namenjen tovrstnemu zbiranju odpadkov. Vsa gospodinjstva so opremljena s posodami za odvoz odpadkov, za posebne vrste odpadkov in kosovne odpadke pa so organizirani posebni odvozi in odlaganje na deponiji Špaja dolina, kjer določene usluge občani lahko koristimo tudi brezplačno. (Matej Šteh)

Kosovni odpadki

Kosovni odpadki so običajno odpadki, ki bi jim lahko ob manjših popravilih ponovno vdihnili uporabno vrednost. Odpadki običajno nastanejo v gospodinjstvih in so preveliki, da bi jih odložili v črn zabojnik med preostanek odpadkov.

Kaj sodi med kosovne odpadke?

- Pohištvo
- Vzmetnice
- Sedežne garniture
- Preproge
- Peči
- Cevi
- Radiatorji
- Kosi iz železa ali pločevine
- Sanitarna oprema
- Večje igrače
- Otroški vozički
- Športna oprema

Kako lahko oddate kosovne odpadke?

Kosovne odpadke lahko oddate na 3 načine:

1) V zbirnem centru Špaja dolina

Kosovne odpadke lahko sami pripeljete v zbirni center Špaja dolina in jih oddate brezplačno. Zaposleni Vam bomo pomagali pri njihovem pravilnem razvrščanju.

2) Naročite brezplačen odvoz

Vsako gospodinjstvo lahko naroči brezplačen odvoz kosovnih odpadkov prostornine do 2 m³, a ne več kot 1x letno. Tudi v primeru, da brezplačnega kosovnega odvoza niste izkoristili že nekaj let. Zato predlagamo, da brezplačni kosovni odvoz izkoristite vsako leto.

- Naročilo odvoza lahko oddate **preko spletnega obrazca** za odvoz kosovnih odpadkov (<https://www.jkpg.si/narocilo-odvozov/narocilo-odvoza-odpadkov-za-gospodinjstva>)

O terminu odvoza Vas bomo obvestili na telefonsko številko ali elektronski naslov, ki ga boste navedli ob naročilu. Prosimo, da odpadke pripravite na dostopnem mestu, od koder jih bodo naši zaposleni lahko odpeljali.

3) Naročite izreden odvoz

V primeru, da razpolagate z večjo količino iste vrste kosovnih odpadkov, kot so na primer leseni odpadki (leseni stoli, mize, postelje, omare ...) lahko naročite dostavo 7 m³ kontejnerja na naši spletni strani (<https://www.jkpg.si/narocilo-odvozov/narocilo-odvoza-odpadkov-za-gospodinjstva>).

V tem primeru boste morali kriti stroške:

- najema kontejnerja – 2,11 €/dan brez DDV
- dostave in odvoza kontejnerja – 48,00 €/uro brez DDV

V primeru dodatnih vprašanj smo Vam na voljo na telefonski številki: 01 7888 943 ali preko elektronskega naslova: cero@jkpg.si.

Ker nam je mar za ohranjanje zdrave družbe in čistega okolja, vas vabimo, da izkoristite ponujene možnosti oddaje kosovnih odpadkov.

Anita Zore, JKP Grosuplje

S pravilnim kurjenjem privarčujem denar, varujem svoje zdravje in nepremičnino

Česa ne smemo kuriti

- embalaže, obdelanega lesa (barvanega ali lakiranega), ivernih plošč, plastike in drugih gospodinskih odpadkov; dim in pepel, ki nastajata pri njihovem kurjenju, vsebujeta veliko strupenih snovi,
- vlažnega lesa; pri kurjenju vlažnega lesa čezmerno onesnažujemo okolje, poleg tega porabimo več goriva, saj se energija porabi za izhlapevanje vode.

Varujmo svoje zdravje!

Od načina zgorevanja lesa je odvisna ne samo količina izpusta prašnih delcev, temveč tudi njihova sestava in s tem škodljivost. **Prašni delci**, ki nastanejo pri slabem zgorevanju lesa (npr. zaradi nepravilnega kurjenja, nepravilnega goriva ali zaradi vlažnega lesa), **so za zdravje škodljivejši.**

Preprečite najhuje, zaščitite dom, sebe, svoje najdražje in tudi sosede. Ne odlašajte in povabite dimnikarja v svoj dom.

Za naročilo lahko pokličete na **01-7888-956**, pišete na naslov dimnikar@jkpg.si ali izpolnite **spletni obrazec na strani www.jkpg.si.**

Kurimo pravilno

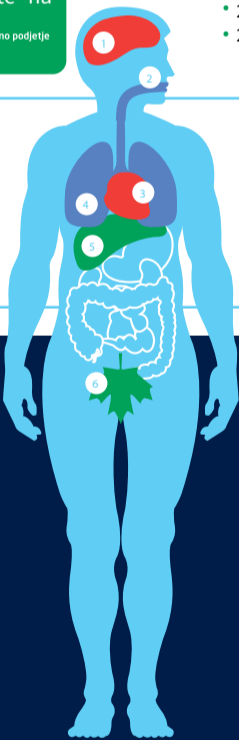
- izberemo primerno vnetivo za zakurjenje,
- izberemo pravilno gorivo,
- pravilno nalagamo v kurilno napravo in
- poskrbimo za ustrezen dotok zraka.

Podrobnejši napotki za pravilno kurjenje z lesom so na voljo na spletni strani: www.mojzrak.si.

Varčujmo!

Če kurimo les, ki je dobro posušen, privarčujemo gorivo in manj onesnažujemo okolje. Kurimo lahko le zračno suh les, to je les z vlažnostjo do 20 odstotkov. Vsebnost vlage lahko izmerimo tudi sami z merilnikom vlage v lesu. Les skladiščimo v zračnih in pokritih skladovalnicah, po možnosti na soncu. Priporočen čas sušenja je:

- 1 leto za drva iz topola in smreke,
- 1 do 2 leti za drva iz lipe, jelše in breze,
- 2 leti za drva iz bukke, jesena in sadnega drevja,
- 2 do 3 leta za drva iz hrasta.

Vplivi onesnaženega zraka na zdravje ljudi

- 1 Glavobol in anksioznost (SO₂); vplivi na osrednje živčevje (prašni delci)
- 2 Draženje oči, nosu in grla; težave pri dihanju (prizemni ozon, prašni delci, NO₂, SO₂, benzo(a)piren)
- 3 Srčno-žilna obolenja (prašni delci, prizemni ozon, SO₂)
- 4 Vplivi na dihala: draženje, vnetje in okužbe; astma in zmanjšano delovanje pljuč; kronična obstruktivna pljučna bolezen (prašni delci); pljučni rak (prašni delci, benzo(a)piren)
- 5 Vplivi na jetra, ledvice in kri (NO₂)
- 6 Vplivi na reproduktivni sistem (prašni delci)

Vir: EEA

✗ Napačno

✗ Neustrezno gorivo za kurjavo

✓ Pravilno

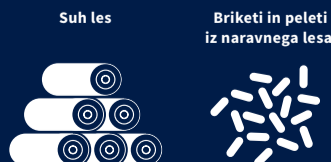
Dim je redek in skoraj brezbarven.

Manj strupenih in zdravju škodljivih snovi

Manj prašnih delcev

✓ Ustrezno gorivo za kurjavo

vir: www.mojzrak.si

Obvestilo o podaljšanju roka za oddajo prijav

Na 17. dopisni seji Upravnega odbora LAS STIK je bil dne 1. 4. 2021 sprejet Sklep, da se rok za oddajo vlog na 1. javni poziv za izbor operacij sofinanciranih iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja na območju LAS Suhe krajine, Temenice in Krke v letu 2021 podaljša do 5. 5. 2021.

Razpisna dokumentacija je objavljena na spletni strani LAS STIK: www.las-stik.si.

CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO TREBNJE
Vodilni partner LAS STIK
07 / 34 82 103, las-stik@ciktrenbe.si

Na vrsti so poročila o letu 2020!

Svetniška skupina SDS v Občinskem svetu Občine Ivančna Gorica v sestavi Janez Mežan, Elizabeta Adamlje, Magdalena Butkovič, Silvo praznik, Martina Hrovat, Alojz Šinkovec, Anja Lekan, Robert Kohek, Franc Koželj, Irma Lekan, Irena Brodnjak in Tomaž Smole je sodelovala na 20. seji znova na daljavo, prilagojeno razmeram.

Po aktualnih informacijah, ki jih je v uvodu predstavil župan Dušan Strnad, smo se posvetili naslednji točki Zaključni račun proračuna Občine Ivančna Gorica za leto 2020, ki ga je predstavila vodja finančno-računovskega oddelka Tatjana Božič. V preteklem letu smo ustvarili 16.284.371,08 EUR prihodkov in 14.785.654,27 EUR odhodkov in na tak način 1.498.716,81 EUR presežka, ki je posledica zamika nekaterih finančno

močnih projektov v naslednje leto in je bila zato realizacija nižja.

Sledila sta Predstavitev dopolnjenega osnutka Občinskega podrobnega prostorskega načrta Grbčev dovc in Predlog pravilnika za sofinanciranje programov na področju socialno-humanitarnih dejavnosti iz proračuna Občine Ivančna Gorica – uskladišev s trenutno veljavno zakonodajo na državni ravni.

Posebno pozornost smo namenili Predlogu pravilnika o sofinanciranju socialno varstvene storitve socialnega servisa oskrbe na daljavo v občini Ivančna Gorica. Občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja tudi naloge za lajšanje težav socialno ogroženih, invalidov in ostarelih. Socialno-varstvena storitev socialnega servisa celodnevne povezave prek osebnega telefonskega alarma omogoča aktivno, bolj neodvisno ter varno bivanje na domu vsem, ki potrebujejo podporo pri samostojnem življenju v domačem okolju. Socialno varstveni servis oskrbe na daljavo (E-oskrba), ki ga izvaja Telekom Slovenije v okviru projekta Varni in povezani na domu, zagotavlja večjo varnost pri samostojnejšem ter daljšem bivanju na domu starejših, osebam s kroničnimi boleznimi, težjimi obolenji, osebam s posebnimi

potrebami, invalidom in drugim, ki potrebujejo podporo. S tem pravilnikom bomo omogočili starejšim, ki ostajajo na domu večjo varnost.

Predlog Odloka o predkupni pravici Občine Ivančna Gorica je bil potreben zaradi ZU-reP -2, ki v primerjavi s prejšnjim Zakonom o prostorskem načrtovanju razširja območja, kjer lahko občina uveljavlja predkupno pravico. Kot novost opredeljuje možnost občine, da pridobiva zemljišča na območju za dolgoročno širitev naselja.

Precej časa smo namenili Poročilu o delu Osnovne šole Stična za leto 2020 in Poročilu o delu VVZ Vrtec Ivančna Gorica za leto 2020, ki sta ju predstavila ravnateljica Marjan Potokar in Branka Kovaček. Število učencev in varovancev se vsako leto povečuje, kar postavlja inštituciji pred vedno nove izzive.

Ob zaključku smo se opredelili do prenehanja mandata Elizabeti Adamlje (Hvala Betka za vse!) in predlogov imenovanj, med drugim tudi ravnateljice vrtca.

Svetniki OO SDS Janez Mežan, Tomaž Smole in Magdalena Butkovič ter predsednik KS Višnja Gora Janko Zadel smo skupaj s članoma Jožetom Ulčarjem in Jožetom Kastelicem zamenjali zastavo na Starem gradu nad Višnjo Goro. Na državni ravni pa smo še vedno priča prizadevanju vlade za obvladovanje krize in nenehnemu napadanju opozicije in rušenju desnosredinske vlade za vsako ceno.

*Tomaž Smole,
predsednik OO SDS*

SDS

»Nalezimo se dobrih navad - cepimo se«

Epidemija covid-19 je povzročila eno največjih kriz v zadnjem stoletju, ki je korenito spremenila naša življenja, in učinkovita cepiva so v tem trenutku edino realno upanje, da se epidemija ne bo ponovila tudi v naslednji hladni sezoni.

Najboljša zaščita je cepljenje

K preprečevanju širjenja virusa lahko pomembno prispeva vsak od nas. Pri tem je najpomembnejše, da upoštevamo priporočena zaščitna ravnanja: vzdržujemo medosebno razdaljo vsaj 2 metra, pravilno nosimo masko, skrbimo za higieno rok, zmanjšamo medosebne stike z drugimi in v primeru bolezni ostanemo doma. Najučinkovitejši ukrep za zaščito našega zdravja in zdravja naših bližnjih pa je cepljenje, ki predstavlja najboljšo zaščito pred boleznijo ter težavami, tveganji in posledicami, ki jih prinaša covid-19.

Okuži se lahko vsakdo od nas

Z novim koronavirusom se lahko okuži vsak, tako starejši kot tudi mlajši, izkušnje pa kažejo, da imajo težji potek bolezni starejše osebe in osebe s kroničnimi obolenji (kot so kronične bolezni dihal, sladkorna bolezen, srčno-žilne bolezni, rak ipd.). Med skupinami, ki jim Svetovna zdravstvena organizacija in Centri za nadzor bolezni še posebej priporočajo cepljenje, so zato tudi kronični bolniki in starejši od 60 let, ki predstavljajo več kot 30 odstotkov vseh okuženih v Sloveniji.

Varnost in učinkovitost cepiv

Skrb glede varnosti in učinkovitosti cepiv je odveč. Vsa cepiva morajo namreč skozi enake, točno določene, postopke testiranja in ocenjevanja, kjer se preverja njihova učinkovitost in varnost. Cepiva proti covidu-19 so bila preizkušena v kliničnih testiranjih, v katerih je sodelovalo več deset tisoč ljudi, in čeprav je bila časovnica strnjena, so upoštevali vse pomembne vmesne korake.

Zaščitimo sebe in druge

Odločitev za cepljenje proti covidu-19 je vsekakor v rokah vsakega posameznika, odgovornost do drugih pa je v rokah nas vseh. Ne pozabimo, da je cepljenje proti covidu-19 tudi izkaz odgovornosti do tistih, ki so lahko krhkega zdravja in podvrženi resnim zapletom. Ko bomo na vrsti, se torej cepimo. S tem namreč izkazujemo skrb zase in za vse okoli nas.

Pomembno je namreč, da za uspešno obvladovanje epidemije stopimo skupaj.

Zato se čim prej nalezimo dobrih navad in se cepimo v čim večjem številu.

Dodatne informacije o cepivih in cepljenju lahko najdete tudi na posebni spletni strani Nacionalnega inštituta za zdravje, www.cepimose.si.

Vse za vaš vrt, dom in gradnjo

Z vami že **30 let**

Trgovsko podjetje **AGRO GRAD** d.o.o.

Stantetova ulica 21 • 1295 Ivančna Gorica • Tel: 01 786 97 16

Množično testiranje na okužbo z virusom SARS-CoV-2 v Ivančni Gorici

Zdravstveno osebje Zdravstvenega doma Ivančna Gorica, na parkirišču pred Kulturnim domom Ivančna Gorica, za občane občine Ivančna Gorica nadaljuje množično testiranje s hitrimi antigenski testi na okužbo z virusom SARS-CoV-2.

Testiranje poteka po sistemu »drive-in«. Z avtomobilom se pripeljete na parkirišče pred Kulturnim domom, kjer redarji usmerjajo udeležence testiranja. V primeru, da pridejo udeleženci peš, je tudi zanje organizirano določeno mesto.

S testiranjem na okužbo z novim koronavirusom s hitrimi testi želimo v čim večji meri odkriti vse tiste okužene osebe, ki nimajo značilnih znakov okužbe in bi zato nevede širili okužbo na druge zdrave osebe v bližini. Vse, ki imajo pozitiven rezultat hitrega antigenega testa, se obravnava kot pozitivne na novi koronavirus.

OSNOVNI POGOJ ZA UDELEŽBO NA TESTIRANJU JE, DA STE ZDRAVI, TO JE BREZ ZNAKOV IN SIMPTOMOV AKUTNE OKUŽBE DIHAL IN PREBAVIL.

V primeru, da kažete znake akutne okužbe dihal, OStanite doma in pokličite svojega izbranega zdravnika, ki vam bo dal nadaljnja navodila.

Na testiranje se ni treba posebej naročiti. S seboj morate imeti osebni dokument in kartico zdravstvenega zavarovanja, za potrebe obveščanja o rezultatu testa pa bomo potrebovali tudi številko vašega mobilnega telefona.

Če pridete na testiranje peš, pri čakanju na odvzem brisa ves čas vzdržujte medosebno razdaljo vsaj 2 metra in nosite masko.

O rezultatu testiranja boste obveščeni še isti dan z SMS sporočilom. V primeru pozitivnega testa vas iz vstopne točke pokličemo tudi po telefonu.

V mesecu aprilu je bilo na množičnem testiranju izvedenih 2.020 testov, od tega je bilo pozitivnih 35 oseb.

Zdravstveni dom Ivančna Gorica

PRIJAVA NA CEPLJENJE V CEPILNI CENTER ZDRAVSTVNEGA DOMA IVANČNA GORICA

Na cepljenje se prijavite v cepilnem centru Zdravstvenega doma Ivančna Gorica:

- na tel. št. 01 620 47 28 vsak dan od 8.00 – 12.00,

- pri svojem osebnem zdravniku ali

- po elektronski pošti: cepljenje.covid@zd-ivg.si.

Ob prijavi je treba navesti:

- ime in priimek,

- datum rojstva,

- telefonska številka

- številko kartice zdravstvenega zavarovanja.

Zaželeno je, da ob prijavi sporočite, ali imate katero

izmed kroničnih bolezni, saj so bolniki s kroničnimi bo-

lezni na cepljenje povabljeni prednostno.

POSLEDICE BOLEZNI COVID-19 IN NEŽELENI UČINKI CEPLJENJA

COVID-19

Kratkoročne posledice bolezni

Blage do zmerno zdravstvene težave: vročina, kašelj, glavobol, nahod, utrujenost, bolečine v zrelu, mišicah in sklepih, izguba vonja in okusa in prebavne težave.

Pri petini okuženih leži potek bolezni, hospitalizacija, lahko se razvije pljučnica ali drugi zapleti, ki se lahko končajo s smrtjo.

Dolgoročne posledice bolezni (COVID-19)

Sibkost, utrujenost, oteženo dihanje, depresija ali anksioznost, slabše gibalne sposobnosti, okvare organov in druge številne posledice (tudi več mesecev po preboleli bolezni).

Brazgotinjenje pljuč, vnetje srčne mišice, srčni infarkti in možganske kapi, odpoved ledvic, okvare živčevja in druge komplikacije.

CEPLJENJE

Neželeni učinki cepljenja so večinoma blagi do zmerni in izvenijo v nekaj dneh po cepljenju.

Najpogostejše bolečina in oteklina na mestu cepljenja, utrujenost, glavobol, bolečine v mišicah in sklepih, mrzlica, slabost ali bruhanje, oteklina bezgavk, povišana telesna temperatura.

Po svetu se je proti covidu-19 cepilo že skoraj 40 milijonov ljudi.

Resnih neželenih učinkov (npr. hudih alergijskih reakcij) je bilo izredno malo.

Cepljenje nas lahko zaščiti pred boleznijo, zapleti in dolgoročnimi posledicami covid-19.

Zdravstveni dom Ivančna Gorica

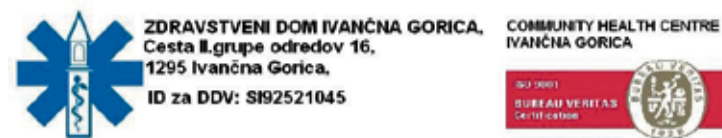
Top ponudba. Top cene. Top financiranje.

Hyundai TOP 20

Preverite današnjo ponudbo na www.hyundai-TOP20.si

HYUNDAI

5 GARANCIJE (5 let / 100.000 km) Povprečna poraba goriva: 0,0 – 7,8 l/100 km, emisije CO₂: 0,0 – 179 g/km. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Kupci ste v raziskavi QUDAL (Quality meDAL) terenskim in mestnim vozilom Hyundai podelili priznanje Najvišja raven kakovosti na slovenskem trgu. Vir: <http://qudal.com/SLOVENIA-621KD78> in <http://qudal.com/SLOVENIA-620XM14>. Izdajatelj si pridržuje pravico do tiskarskih napak. Slike so simbolne. Več informacij je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si.

Cepljenje proti COVID-19 v cepilnem centru ZD Ivančna Gorica

V cepilnem centru ZD Ivančna Gorica, se je od začetka cepljenja pa do petka, 16. 4. 2021, prijavilo na cepljenje 2.814 oseb, kar predstavlja 16,3 % delež vseh prebivalcev Občine Ivančna Gorica.

Od tega jih je bilo s prvim odmerkom cepljenih 1.800 prebivalcev, kar predstavlja 14,2 %, z drugim odmerkom pa 706 prebivalcev oz. 5,7 %.

Cepljenje se izvaja v skladu s sprejeto strategijo ter priporočili Ministrstva za zdravje.

V Sloveniji so trenutno dostopna tri cepiva proti COVID-19. Cepivi AstraZeneca in Moderna sta registrirani za uporabo pri osebah starih 18 let in več, cepivo Pfizer pa je registrirano za osebe, stare 16 let in več.

Cepljenje proti COVID-19 se pri vseh dostopnih cepivih opravi z dvema odmerkoma; priporočen presledek med odmerkoma je pri cepivu Pfizer tri tedne, pri cepivu Moderna štiri tedne in pri cepivu AstraZeneca 12 tednov.

Zaradi omejenih količin posameznih cepiv in logističnih razlogov **ni mogoče izbirati med cepivi**, s katerimi bi posameznik želel biti cepljen. V skladu z mnenjem Posvetovalne skupine za cepljenje se cepivo AstraZeneca lahko uporablja za vse starejše od 18 let. Osebe, starejše od 60 let, so cepljene s cepivom Pfaizer. Iz strani Posvetovalne skupine za cepljenje imamo poseben seznam diagnoz, na podlagi katerih je določeno, katere osebe, ki so mlajše od 60 let, so lahko cepljene s cepivom Pfaizer oz. s cepivom Astra Zeneca, o čemer odloča osebni zdravnik, na podlagi pregleda pacientove dokumentacije.

Trenutno poteka cepljenje **oseb, ki so starejše od 60 let in kroničnih bolnikov**. Pozivamo vse prebivalce, **ki sodijo v navedene skupine in bi se želeli cepiti**, niso pa svojega interesa za cepljenje še sporočili v zdravstveni dom, da to storijo v najkrajšem času.

Da bomo dosegli prelepljenost, ki jo želimo, da bomo lahko brezskrbno potovali in se gibali, je potrebno, da se prebivalci **v čim večjem številu prijavijo na cepljenje**.

Na cepljenje se prijavite v cepilni center Zdravstvenega doma Ivančna Gorica:

- na tel. št. **01 620 47 28**, vsak dan **od 8.00 – 12.00**,

- **pri svojem osebnem zdravniku ali pa**

- **po elektronski pošti: cepljenje.covid@zd-ivg.si.**

Ob **prijavi je treba** navesti:

- ime in priimek,

- datum rojstva,

- telefonsko številko,

- številko kartice zdravstvenega zavarovanja.

Zaželeno je, da **ob prijavi sporočite, ali imate katero izmed kroničnih bolezni, saj so bolniki s kroničnimi boleznimi na cepljenje povabljeni prednostno**.

V skladu z mnenjem Posvetovalne skupine za cepljenje se **cepljenje oseb, ki so dokazano prebolele COVID-19**, lahko opravi samo **z enim odmerkom cepiva proti COVID-19**.

Osebe, ki so **dokazano zbolele za COVID-19 po cepljenju s prvim odmerkom**, prejmejo **drugi odmerek cepiva istega proizvajalca 6 mesecev po začetku bolezni**.

Veliko je polemik tudi o cepljenju s cepivom AstraZeneca. Kar polovica prijavljenih na cepljenje odkloni cepljenje s cepivom AstraZeneca, vendar pa je treba poudariti, da je po zagotovilih Evropske komisije za cepljenje to cepivo **varno in učinkovito**. Varnostni odbor Evropske agencije za zdravila (EMA) je presodil, da bodo krvne strdke uvrstili med "zelo redke" stranske učinke cepiva proti covidu-19 AstraZeneca.

Vse do sedaj cepljene s cepivom AstraZeneca, bomo o terminu drugega odmerka poklicali po telefonu, ker je po novih priporočilih presledek med prvim in drugim odmerkom 12 tednov in ne 9, kot je bilo prvotno priporočilo.

Resnih neželenih stranskih učinkov v Zdravstvenem domu Ivančna Gorica ni bilo zabeleženih.

Ne odlašajte s cepljenjem proti covidu-19.

Zavarujte sebe in ljudi okoli sebe ter se prijavite na cepljenje.

Zdravstveni dom Ivančna Gorica

Odpertje novega trgovskega kompleksa podjetja Pikel v Ivančni Gorici

V sredo, 17. marca 2021, je potekalo slovesno odprtje novega poslovno-trgovskega kompleksa podjetja Pikel, ki je vrata odprl v nekdanjih prostorih Šipce, na Ulici Juša Kozaka v Ivančni Gorici. Ob upoštevanju preventivnih ukrepov sta se otvoritve udeležila župan Dušan Strnad in podžupan Tomaž Smole.

Podjetje Pikel je v Ivančni Gorici prisotno že vse od leta 1997, ko so na Sokolski ulici odprli mesnico in trgovino. Po 23-ih letih delovanja se je podjetje odločilo za razširitev dejavnosti in svojim strankam ponudilo dodatno ponudbo. Novo lokacijo za širitev dejavnosti so našli na drugi strani Ivančne Gorice, v prostorih nekdanje »Šipce«.

Podjetje je na novi lokaciji ohranilo tudi dosedanje poslovne dejavnosti, in kot je povedala direktorica Tanje Blatnik, lahko sedaj njihove stranke na novi lokaciji opravijo nakupe v bogato založeni trgovini in mesnici, operejo še avtomobil v samopostrežni avtopralnici, kupijo rezervne dele pri podjetju Potokar in si pred odhodom domov privoščijo še kavico v okrepčevalnici. Za potrošnike so pripravili večjo in bogatejšo ponudbo trgovskega blaga, razširili so predelavo mesa in razširili ponudbo znanih Piklovih mesnih izdelkov. Kot novost izpostavljajo še jedi iz »toplopeke«, ki jih bo kupec lahko pojedel v bližnjem prenovljenem baru, jih odnesel domov ali na delovno mesto.

Kot pravi Blatnikova, v podjetju že vrsto let poudarjajo tudi vodilo »lokalno je najboljše«. Zato v trgovini lahko izbirate med kakovostnimi domačimi pridelki lokalnih kmetij, na voljo je tudi kruh in pekovski izdelki lokalnih pekarn.

Začetek poslovanja na novi lokaciji tudi v znamenju solidarnosti

V znak pripadnosti lokalni skupno-

sti je podjetje ob vходу v trgovino namestito defibrilator, ki bo javno dostopen vsem ob morebitne življenjske ogroženosti. Poleg tega pa so ob otvoritvi predali še donacijo Prostovoljnemu gasilskemu društvu Ivančna Gorica v višini 1.000,00 evrov. V imenu društva je bon prevzel predsednik Pavel Finc, ki se je zahvalil podjetju za lepo gesto. Kot je dejal, bodo donacijo uporabili za

delovanje društva. Kot že rečeno je odprtje trgovine potekalo v omejenem obsegu, med gosti pa sta bila navzoča tudi župan Dušan Strnad in podžupan Tomaž Smole. Župan je izrazil upanje, da je tokratni slovesni trenutek tudi znanilec lepših časov in da se življenje počasi vrača v običajne tirnice. »Tu pred vsemi lahko zagotovim, da je podjetje Pikel s kvalitetnimi izdelki in prijaznostjo osebja že vrsto let prisotno v Ivančni Gorici in so nepogrešljivi del kraja«, je med drugim povedal župan in kolektivu družine Blatnik čestital ter jim zaželel čim več poslovnega uspeha na novi lokaciji.

Skupaj s trgovino in mesnico, barom in avtopralnico bo podjetje Pikel v novem trgovskem kompleksu zaposlovalo 15 ljudi.

Gašper Stopar

Podjetniški kotiček z Območno obrtno – podjetniško zbornico Grosuplje

PRIHAJAJOČI DOGODKI NA OOOZ GROSUPLJE. (več na www.ooz-grosuplje.si):

- SPLETNI seminar »ODPOVED POGODBE O ZAPOSILTVI IZ POSLOVNIH RAZLOGOV IN PREPOVED ODPUŠČANJA DELAVCEV PO INTERVENTNI ZAKONODAJI«, v četrtek, 20. 5. 2021, ob 10.00. Predavateljica: Nina Ličar, univ. dipl. prav., Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije.

NA OOOZ GROSUPLJE PODJETJEM ŠE VEDNO DELIMO BREZPLAČNE MASKE: OOOZ Grosuplje v imenu Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) samozaposlenim in mikropodjetjem z enim do štirimi zaposlenimi še naprej deli brezplačne zaščitne maske. Poziv je odprt do razdelitve vseh mask. Na razpis se po novem lahko ponovno prijavijo tudi podjetja, ki so maske v preteklosti že dobila, tako novembra lani ali marca letos ali obakrat. Vsa podjetja, ki izpolnjujete pogoje, in maske želite, izpolnite obrazec na spletni strani www.ooz.si/maske.

DELOVANJE OOOZ GROSUPLJE: Vse svoje člane in stranke obveščamo, da smo na OOOZ Grosuplje zaradi trenutnega epidemiološkega stanja in preventivnih ukrepov za preprečevanje širjenja virusa COVID-19 do nadaljnega odpovedali vse osebne obiske brez predhodnega dogovora. Vsa komunikacija poteka preko elektronske pošte ooz.grosuplje@ooz.si in preko telefona 01 786 51 30. Na OOOZ Grosuplje, skupaj z OZS, ves čas spremljamo aktualne razmere v gospodarstvu. Vse pomembne informacije ažurno objavljamo na spletni strani OZS, www.ooz.si, pod zavihkom KORONAVIRUS.

Janez Bajt, univ. dipl. oec.,
sekretar OOOZ Grosuplje

Začela se je rušitev objektov podjetja Traig, ki svojo dejavnost seli na novo lokacijo

Podjetje TRAIG d. d., Ivančna Gorica, je bilo ustanovljeno leta 1990 kot pravni naslednik Avtoprevoza iz leta 1958. Podjetje ima več desetletno tradicijo delovanja na področju transportnih storitev. V lastniško strukturo podjetja Traig d. d. je z mesecem julijem 2019 vstopilo podjetje Kopal Transporti d. o. o. S tem datumom je bil imenovan novi predsednik uprave družbe Dušan Kopal.

Kot smo poročali v Klasju v začetku letošnjega leta, vodstvo podjetja Traig načrtuje prestrukturiranje podjetja. Direktor Kopal je med drugim napovedal širitev na hladilniške prevoze, javnosti pa takrat ni želel razkriti načrte o prihodnosti Traiga v Ivančni Gorici. V začetku aprila pa so se na lokaciji Traiga začela rušitvena dela obstoječih poslovnih prostorov in servisne delavnice in kot je povedal direktor Kopal za občinsko spletno stran se stavbno zemljišče v lasti družbe Traig pripravlja za prodajo. »Poslovna dejavnost družbe Traig pa se ohranja in širi ter seli na poslovno enoto v Ljubljano, kjer imajo sedež vsa podjetja skupine Kopal. S tem bo družba Traig pridobila boljše izhodiščno tržno pozicijo, mnogo pozitivnih učinkov pa se v prihodnosti kaže na ravni celotnega poslovanja podjetja,« je povedal Kopal.

Informacijo, ki javnost najbolj zanima, torej ali bo tu res zrasel nov trgovski center družbe Spar, pa direktor Kopal še ni želel potrditi.

Matej Šteh

Že tretja priložnost za bodoče podjetnike s poslovnimi idejami

Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije (RRA LUR) je objavila že tretji razpis za vključitev v projekt Podjetno nad izzive v Ljubljanski urbani regiji (PONI LUR), ki je namenjen vsem, ki imajo inovativne in napredne ideje ter si želijo stopiti na samostojno podjetniško pot, manjka pa jim nekaterih ključnih znanj. Program je oblikovan tako, da udeleženci v štirih mesecih usvojijo znanja in veščine, ki so nujni za uspešen in učinkovit razvoj ideje ter zagon podjetja.

V okviru projekta jih čaka zaposlitev na agenciji ter popolno podporo podjetniško okolje. S pomočjo mentorjev in uspešnih podjetnikov ter strokovnjakov z različnih področij bodo pridobivali številna znanja, vse od razvoja poslovne ideje do izdelave poslovnega modela in načrta, marketinških in promocijskih aktivnosti, poslovne komunikacije, upravljanje z IKT, pridobivanje virov financiranja in osnovna pravna ter finančna znanja.

V projekt se lahko vključijo osebe s poslovno idejo, ne glede na starost, stopnjo izobrazbe ali status brezposelne osebe. Pogoj je, da imajo kandidati prijavljeno stalno ali začasno bivališče v bivališče v eni od 26 občin Ljubljanske urbane regije ter da lahko pred začetkom podpišejo pogodbo o zaposlitvi za določen čas štirih mesecev.

Razpis je objavljen na spletni strani www.rralur.si. Prijave so možne do 17. 5. 2021, udeleženci pa bodo v projekt vključeni predvidoma s 1. 7. 2021.

Dodatne informacije v zvezi z javnim razpisom in razpisno dokumentacijo je možno dobiti vsak delovni dan do vključno 14. 5. 2021 med 8.00 in 13.00, na telefonski številki 01 306 19 02 oz. elektronski pošti info@rralur.si.

Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). Za projekt »Podjetno nad izzive v Ljubljanski urbani regiji – PONI LUR« v vrednosti 831.480,00 EUR bo ESRR prispeval 582.036,00 EUR.

Za nami so dnevi odprtih vrat na Jurčičevi domačiji

Jurčičeva domačija vsako leto po zimskem premoru ponovno odpre svoja vrata prvo soboto v mesecu marcu, ko Občina Ivančna Gorica v sodelovanju z lokalnimi društvi organizira tradicionalni Jurčičev pohod od Višnje Gore do Muljave in naprej do Krke. Ker letos tradicionalnega pohoda zaradi trenutnih razmer ni bilo mogoče organizirati, smo na Zavodu Prijetno domače, ki je tudi upravljalec Jurčičeve domačije, organizirali vikend odprtih vrat in na ta način na Jurčičevi domačiji začeli Jurčičevo leto 2021. Jurčičeva domačija je 6. in 7. marca odprla svoja vrata in v ta namen smo na Zavodu Prijetno domače v sodelovanju s Knjižnico Ivančna Gorica, Turistično društvo Muljava, in Kulturnim društvom Josipa Jurčiča Muljava za obiskovalce pripravili kulturno pester in raznolik program.

Delavnica oblikovanja privlačnih doživetij

V sredo, 10. 3. 2021, smo v okviru operacije Jurčičev IZZIV, skupaj podjetjem Nea Culpa izvedli **Delavnico oblikovanja privlačnih doživetij**. Srečanje je potekalo preko spletne platforme Zoom, skupno pa se je delavnice udeležilo **19 udeležencev – ponudnikov na destinaciji in predstavnikov društev**. Delavnice se je udeležil tudi predsednik Turističnega društva Muljava Gašper Erjavc, ki je prav tako partner pri projektu Jurčičev IZZIV. Po uvodnem nagovoru direktorice Zavoda Prijetno domače Maje Lampret, župana občine Ivančna Gorica Dušana Strnada in vodje operacije Jurčičev IZZIV Teje Zaletelj so se udeleženci na kratko predstavili. Nato je kreativna direktorica podjetja Nea Culpa Petra Goneli predstavila strateški razvoj turizma v občini Ivančna Gorica, Jurčičevo domačijo kot doživljajsko središče ter sodobne trende oblikovanja turističnih doživetij. Sledila je delavnica oblikovanja **5-zvezdičnega doživetja**, kjer smo skupaj viharili ideje o tem, kako povezati in preplesti ponudbo kulinarike, nastanitve in doživetij z Jurčičevo domačijo. Predloge smo v manjših skupinah na koncu tudi predstavili.

Teja Zaletelj, vodja operacije Jurčičev IZZIV, Zavod Prijetno domače

ČISTILNICA IN PRALNICA BRODAR

Ponovno z Vami ... za Vas ... v Ivančni Gorici!

SPREJEMNO-IZDAJNO MESTO

Trgovina Zdenka
Sokolska 5, Ivančna gorica

Obiskovalcem smo predstavili nadgrajeno ponudbo Jurčičeve domačije:

- **brezplačna nadgrajena vodenja na vsako polno uro,**
- **nov izobraževalni film,** ki je nastal v sodelovanju z OSM film in Kulturnim društvom Josipa Jurčiča Muljava,
- **ново serijo spominkov v povezavi z Josipom Jurčičem,** delo lokalnih ustvarjalcev,
- **predstave ob lesenem gledališču Kamišibaj,** v sodelovanju s Knjižnico Ivančna Gorica (pripovedovalka: Maruša Pušnik),
- **nove letake o Jurčičevi literarni poti in zbiranko Prijetno domači okusi.**

Poleg omenjenega je domačijo popestrila glasba Vlada Nunčiča na lajni, obiskovalci pa so si lahko ogledali razstavo na temo Jurčičevih literarnih del in Jurčičevega leta 2021, ki smo jo pripravili v sodelovanju s Knjižnico Ivančna Gorica. Obiskovalci Jurčičeve domačije si po novem lahko privoščite tople napitke in prisluhnete Jurčičevim zgodbam. Vabimo vas, da Jurčičevo literarno pot, ki je dobila tudi nove usmerjevalne table z nadgrajeno vsebino na NFC čipih, prehodite preko celotnega leta z družino ali v manjših skupinah in si na Muljavi

ogledate novo ponudbo. Mi pa bomo zagotovo organizirali še kak dan odprtih vrat, zato vas vabimo, da spremljate našo prenovljeno spletno stran Prijetno domače, FB stran Turizem Ivančna Gorica in Instagram profil @visit_ivancnagorica.

Na Jurčičevi domačiji potekajo vodenja vsako polno uro, in sicer:

TOR.–SOB. : od 11. do 17. ure,

NED. : od 12. do 17. ure.

Vabljeni, da nas obiščete!

Ekipa Zavoda Prijetno domače

Mentorsko svetovanje za turistične ponudnike

Konec meseca februarja je v okviru operacije RAST potekalo mentorsko svetovanje za turistične ponudnike, ki ga je izvajal Zavod Prijetno domače v sodelovanju s projektnim partnerjem. Svetovanje je potekalo najprej preko aplikacije Zoom in kasneje, ko so razmere to dopuščale, tudi v živo.

Na svetovanje se je prijavilo naslednji 5 lokalnih turističnih ponudnikov:

- **Ekološka kmetija Demšar** z Bojanjega Vrha z idejo o apiturizmu (spanje v eko čebelnjaku),
- Damjana Rijavec iz **Domačije Grofija**, kjer nadgrajujejo svojo ponudbo tudi za poslovne goste,
- Branka Gorišek iz **Hiše Ida**, kjer želijo nadgraditi svojo ponudbo z vikend paketi in čim dlje časa obdržati svoje goste,
- Sonja Trlep iz **Lavričeve koč**, z željo po vzpostavitvi spletne strani,
- Katja Zrimšek iz **NiceRanch-a**, ki nam je predstavila novo turistično ponudbo na našem območju in pripravila veliko načrtov, kako se v največji meri vključiti v lokalno okolje.

Ponudniki so potrebovali mentorstvo predvsem pri vzpostavljanju učinkovitega tržnega in marketinškega sistema ter povezovanju, tako na občinski, kakor tudi na regionalni in širše, na nacionalni ravni.

Pomembno se nam zdi, da turistični ponudniki ne izgubijo volje do dela v turizmu zaradi trenutnih razmer in ta čas izkoristijo za nadgradnjo svoje ponudbe ter krepijo povezave tako z ostalimi ponudniki, kakor tudi ohranjajo komunikacijo s svojimi gosti in jih na ta način spominjajo, da se vrnejo k nam, ko bo to mogoče ter odkrivajo novo ponudbo in naše skrite kotičke.

»Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj«.

www.eu-skladi.si

Pripravila: Katja Klemenčič, vodja projekta RAST

Poteka izobraževanje za lokalne vodnike občine Ivančna Gorica

V sredini meseca marca se je začelo izobraževanje za lokalne vodnike občine Ivančna Gorica, ki ga je organiziral Zavod Prijetno domače, izvajalki tečaja pa sta Maja Vanmierlo in Tina Hudnik iz podjetja G-Guides. Turistični vodnik je eden najpomembnejših veznih členov med destinacijo, lokalnimi ponudniki in obiskovalci, zato je zelo pomembno, da svoje delo opravlja vestno, odgovorno in predvsem v korist razvoja turistične destinacije. Skupaj smo preko spletnih predavanj, ki so intenzivno potekala tri tedne, obdelali številne teme, ki jih sodobni turistični vodnik za kvalitetno vodenje mora poznati in obvladati.

Na spletnih predavanjih smo obdelali komunikacijske veščine in komunikacijske kompetence za turistične vodnike, turizem in turistično vodenje, splošna znanja za oblikovanje vsebin, vsako predavanje pa sta Tina in Maja podkrepili s številnimi praktičnimi vajami in tako tudi preko spleta omogočili interaktivno sodelovanje vseh udeležencev.

Tretji teden je izobraževanje zajelo predstavitev lokalnih vsebin s strani lokalnih strokovnjakov s področja različnih ved.

Dušan Štepec je predstavil etnologijo območja, Katja Klemenčič je geografsko orisala območje, Sašo Porenta pa je predstavil zgodovino območja. Uspelo nam je izvesti tudi dva terenska dneva; prvi dan smo si vodeno ogledali Jurčičevo domačijo in izvir Krke ter Krško jamo, naslednji dan pa smo se s Sašom Porento sprehodili po območju Cvingerja. Dva terenska ogleda pa sta nam ostala za kasneje.

Izobraževanje se bo zaključilo s pisnim in praktičnim izpitom, o rezultatih pa poročamo v naslednji številki Klasja. Prepričani smo, da bodo udeleženci postali dobri turistični vodniki, ponos destinacije in hkrati gonilna sila njenega razvoja.

Zbrali smo nekatere komentarje udeležencev o izobraževanju.

»Zelo sem vesela, da sem se udeležila tečaja, saj poteka na zelo visokem izobraževalnem nivoju. Predavanje znanja izkušenih, izredno strokovno podkovanih predvsem pa predanih turističnih vodnic Maje Vanmierlo in Tine Hudnik na nas udeležence je zelo dinamično, osvežujoče, na trenutke zahteva miselni napor, saj se vse odvija v smeri spodbujanja naše kreativnosti. Prav tako bi pohvalila vse ostale deležnike, ki so vključeni v tečaj usposabljanja, saj je včasih treba kakšno znanje obnoviti in se hkrati naučiti kaj novega. Predvsem pa ob raziskovanju naše občine Ivančna Gorica vselej znova ugotovljamo, da ji biserov zlepa ne bo zmanjkalo, na vsakem koraku pa odkrivamo prijetne kotičke.«

Petra Špehar

"Všeč mi je, da smo dobili praktične informacije iz številnih področij povezanih s turizmom in vodenjem: retorika, psihologija, geografija, zgodovina, etnologija itd. Spoznali smo tudi veliko zanimivosti o naši občini." **Gorazd Hribar Rajterič**

"Vesela sem, da sem spoznala nove, zanimive, simpatične in vedoželjne ljudi, ki imajo podobne interese. Všeč so mi bila predavanja od doma, ki so nova izkušnja zame, ampak sem navdušena, pa tudi terensko vodenje, saj sem si informacije še hitreje zapomnila. "

Maja Pajk

"Všeč mi je, da smo se naučili veliko novega na predavanjih. Predavateljici Maja in Tina sta res profesionalni v vodniškem poslu, in to se vidi in čuti. Tudi ostali udeleženci na tečaju so super."

"Pri izobraževanju za lokalne vodnike mi je bilo zelo všeč povezovanje različnih tem. Naučila sem se povezovanja retorike, medkulturnega povezovanja, podajanja zgodb. Pridobila sem mnoga praktična znanja, ki ga bom lahko uporabila pri vodenju obiskovalcev na območju občine Ivančna Gorica. "

Anita Sinjur

"Super je bilo, da smo lahko sodelovali, saj smo si tako lahko veliko več zapomnili. Predavanja so bila zanimiva, ure so vedno prehitro minile. "

Urša Kutnar

"Uporabne vsebine in koristni nasveti, super vzdušje in odlično timsko delo med udeleženci. "

Tanja Magister

"Z veseljem sem se vpisala na tečaj za lokalnega vodnika v naši občini, ki ga organizira Zavod Prijetno domače. Zavedam se, da je vodnik pomemben vezni člen med krajem, ki ga predstavlja in vsemi popotniki od blizu in daleč. Lahko smo ponosni na zapuščino naših krajev in njihovih prebivalcev. Zgodbe naših krajev kar vabijo, da jih predstavimo. S pridobljenim znanjem se bom potrudila, da bom predstavljala našo mlado občino s spoštovanjem do preteklosti in čutom trajnostnega razvoja. Vsem popotnikom je potrebno povedati, kje imajo možnost lokalne ponudbe v smislu nakupa lokalnih pridelkov, izdelkov in storitev. Naš cilj je usmerjen tudi k temu, da se v naših krajih počutijo prijetno domače, zadržijo kakšen dan več oz. se k nam vrnejo in pripeljejo še koga. "

Jožica Gliha

Katja Klemenčič,
Zavod Prijetno domače

Aktivno po sledih Viride Visconti

Viridina pot je dobila ime po zgodovinski osebi Viridi Visconti, ki je od leta 1391 do 1414 živela na Pristavi nad Stično. V lovski gradič se je preselila, ko se je umaknila iz javnega življenja na cesarskem Dunaju po tragični smrti svojega so-proga avstrijskega nadvojvoda Leopolda III. Žal so od njenega nekdanjega bivališča dandanes ostale le še ruševine, medtem ko je cerkva sv. Lamberta v neposredni bližini ohranjena in še vedno kraljuje v vsej svoji lepoti nad dolino. Na poti pohodnika poleg prijaznih domačinov spremljajo tudi čudoviti razgledi na Karavanke, Kamniške in Julijske Alpe ter tudi Zasavsko pogorje, Gorjance in Snežnik.

Tudi grb KS Metnaj je povzet po grbu vojvodinje Viride

Viridina pot nudi številne čudovite razglede

Priporočamo, da za izhodišče Viridine poti izberete Metnaj, lahko pa za izhodišče izberete katero drugo lokacijo ob poti, saj je krožna. Če si izberete za izhodišče Metnaj, lahko na Viridino pot krenete proti Pristavi nad Stično ali proti Poljanam pri Stični. Pot je dolga 17,3 km, skupaj pa znaša višinska razlika 910 m. Ob poti si lahko ogledate številne zanimivosti in občudujete prelepo slovensko pokrajino. Mi bomo iz Metnaja krenili na pot v smeri proti Poljanam pri Stični. V Metnaju priporočamo ogled cerkve sv. Magdalene. Na Obolnem, ki je najvišji vrh občine, se nam odpre čudovit razgled na skoraj polovico Slovenije. Priporočamo, da si na Turistični kmetiji Obolno privoščite okrepčilo in se spočijete, saj ste približno na pol poti. Pot nadaljujemo proti Osredku nad Stično, kjer lahko uživamo v še neokrnjeni naravi in v čudovitih razgledih. Naslednja zanimiva točka je Pristava nad Stično. Omenjena točka ni zanimiva samo zaradi razgledov, ampak tudi zaradi dobre hrane in vodnega ogleda po Turistični vasi Pristava nad Stično. V neposredni bližini stoji cerkev sv. Lamberta, poleg katere je v gradiču bivala slavna Virida Viscontti. Na Pristavi najdemo številne njene sledi. Iz Pristave se začne Viridina pot spuščati proti Dobravi pri Stični, kjer nas navdušijo številne nove moderne hiše. Spustimo se vse do izhodišča v Metnaju in si za konec privoščimo okrepčilo v bližnji Lavričevi koči na Gradišču.

Aktivno preživite spomladanske dni v naravi in svoje utrinke delite z nami na FB strani Turizem Ivančna Gorica in Instagramu @visit_ivancnagorica.

Ekipa Zavoda Prijetno domače

Turistična vas Pristava nudi raznovrstno ponudbo

Cerkva svetega Lamberta na Pristavi, kjer je živela vojvodinja Virida Visconti

60 let Kmetijske zadruga Stična

Podeljena priznanja Zadružne zveze Slovenije

Leto 2020 je bilo jubilejno leto za Kmetijsko zadrugo Stična, saj je minilo 60 let od njene ustanovitve.

KZ Stična s sedežem v Ivančni Gorici je bila ustanovljena leta 1960 z združitvijo osmih takratnih manjših zadrug iz območja današnje občine Ivančna Gorica. Začetki združništva v naši občini sicer segajo v leto 1910, ko je bila v Ambrusu ustanovljena prva živinorejska zadruga. To priča o pomenu povezovanja in sodelovanja kmetov na našem območju že pred več kot 100 leti. Kasneje je združništvo doživelo več različnih sprememb, kar je leta 1960 pripeljalo do združitve manjših zadrug iz Ambrusa, Zagradca, Krke, Muljave, Višnje Gore in Stične, dve leti kasneje pa se v novoustanovljeno KZ Stična vključita tudi zadruga Šentvid in Radohova vas. Leta 1974 se je zadruga združila z Mesarijo Stična, nekaj let kasneje pa so sledili začetki sodobnega zbiranja mleka, za namen katerega je zadruga zgradila kar 40 zbiralnic mleka. Zadruga je leta 1980 začela z maloprodajno trgovino, kar je pripeljalo do povezovanja z trgovsko družbo Mercator. Po letu 1991 se je z novo zakonodajo na področju združništva tudi stiška zadruga reorganizirala. V spremenjenih političnih in gospodarskih razmerah se je kmetijstvo v Sloveniji močno spremenilo, pri tem pa ima v naši občini vse skozi pomembno vlogo tudi KZ Stična.

Danes ima stiška zadruga 140 članov, zadruga pa dobro sodeluje tudi z ostalimi kmeti in zaposluje kar 40 delavcev. Za svoje člane in kooperante zagotavlja ugodne poslovne in plačilne pogoje, bistveno pa je zagotavljanje prodajnih poti oz. odkup mesa, mleka, pridelkov in ostalih proizvodov naših kmetov.

Nagrajenec Zadružne zveze Slovenije Brane Novak in direktorica KZ Stična Milena Vrhovec

Glavna dejavnost zadruga je trgovina, ki predstavlja 60 odstotkov prihodkov, ostale prihodke pa prinesejo odkup mleka, živine, krompirja in zelenjave ter gostinska dejavnost. V času, ko se spreminjajo nakupovalne navade potrošnikov, ostajajo zadruga trgovine dobro založene in tudi dobro obiskane. Vse so tudi z gledno obnovljene, njihov paradni konj pa je vrtni center v Ivančni Gorici. Žal pa je težko razumeti potrošnike, ki ne prepoznajo pomena in kvalitete v Sloveniji pridelanih živil, oz. mesa. Nizke odkupne cene krompirja, mesa in mleka terjajo od naših kmetov veliko iznajdljivosti in požrtvovalnosti. Vsekakor za kmetijstvo pri nas ostaja veliko izzivov, česar se zaveda tudi vodstvo zadruga z direktorico Mileno Vrhovec in predsednikom Jožetom Anžlovarjem. A to je morda tema že za kakšno drugo priložnost.

Priznanja Zadružne zveze Slovenije

Epidemija novega koronavirusa je zadrugi v lanskem letu preprečila

obeležitev okroglega jubileja. Po besedah direktorice Milene Vrhovec so načrtovali veliko kmetijsko razstavo živine in predstavitev društev, podobno kot so to uspešno organizirali ob prejšnjih jubilejih. Kot že rečeno, so razmere te načrte preprečile. Zadruga zveza Slovenija pa je zadrugi podelila jubilejno listino in za pomemben prispevek pri razvoju združništva s priznanjem nagradila tudi zadrugnika Braneta Novaka iz Šentpavla.

Kmetija Braneta Novaka iz Šentpavla je ena večjih kmetij v naši občini. Že pokojni oče Pavel je bil aktiven zadrugnik, njega pa je uspešno nasledil Brane, ki skupaj z ženo Anico štirimi otroci in ostalimi družinskimi člani na kmetiji nadaljuje tradicijo kmetovanja pri Frlajtovih. Danes je kmetijstvo obsežna in kompleksna dejavnost, ki zahteva veliko različnih znanj in sposobnosti, zato se tudi pri Novakovih trudijo slediti sodobnim trendom in izživim. Obdelujejo 25 ha kmetijskih zemljišč, od tega jih imajo 12 ha v najemu. Trenutno je v njihovih hlevih

Naredimo naravo bolj prijazno čebelam!

Letošnji začetek pomladi je zagotovo daleč od takšnega, kot bi si ga kdorkoli izmed nas želel. Kljub temu pa smo se čebelarji ČD Stična skupaj s sosednjim društvom ČD Krka in Zagradec odločili, da se predstavimo na redni sobotni tržnici v Ivančni Gorici.

Zavedamo se, da bodo čebele prikrajšane za marsikatero spomladansko pašo, zato smo čebelarji ČD Stična za občane pripravili približno 400 paketkov semen maka, sončnic in ajde ter čebulice dalij. Samostanska vrtnarija Stična, Sitik d. o. o. pa je prijazno podarila 20 sadik medovitih rastlin, ki smo jih razdelili mimoidočim.

Sobotni dopoldan je torej kljub vsem ukrepom, ki smo se jih zaradi epidemije ves čas držali, potekal v zanimivi družbi. Občane pa smo zagotovo spodbudili, da bodo okoli svojih domov zasadili in posejali medovite rastline, ki bodo čebelam omogočile vsaj nekaj paše.

Naj medi!

Za ČD Stična, Petra Peunik Okorn

vih 65 glav pitancev, letno pa pridelajo približno 200 ton krompirja, katerega bo letos zlasti zaradi uvoza v Slovenijo ostalo ena četrtina v kleti. Vse tržne viške prodajajo zadrugi, hkrati pa za svojo dejavnost nakupe opravljajo zgolj v zadrugi. S takšnim

vzajemnim delom velja Brane za enega pripadnejših članov zadruga. Aktiven je tudi v organih vodenja zadruga, trenutno je podpredsednik nadzornega odbora KZ Stična.

Matej Šteh

Štartaj kot čebelar

7. prispevek: Pot od cveta do medu

Skoraj vsak bodoči čebelar zagotovo razmišlja tudi o medu in drugih produktih, ki mu jih bodo zagotavljale čebele.

Osnovni čebelji pridelki iz čebeljega panja so med, cvetni prah, propolis, matični mleček, vosek, nekateri čebelarji pridobivajo tudi čebelji strup. Glavni pomen čebelarstva je v opravljanju rastlin, s čimer se ohranja rastlinsko raznolikost in pestrost človekove prehrane. Med je ena izmed najstarejših slaščic - nekaj je veljal za hrano samih bogov in je bil dolgo časa edino sladilo. Dokler ljudje niso poznali iz sladkornega trsa in sladkorne pese pridelanega sladkorja, so sladkali jedi z medom. Med uvrščamo k naravnim nepredelanim živilom z visoko energijsko vrednostjo. Najpogosteje ga narmazemo na kruh z maslom ali pa z njim sladkamo čaj. Od nekaj ga v kuhinjski ljudje radi dodajajo tudi drugim jedem (sladicam, pecivu, mesu, različnim napitkom)... Tehnologija predelave medu je kompleksna, pri njej pa ima nepogrešljivo vlogo čebelar.

Pot od cveta do medu se začne na cvetočem travniku, v sadovnjaku, na polju, v gozdu, gre preko čebele, ki nabere medičino oz. mano na paši, ju prenese v panj ter predela v med, do čebelarja, ki med iz panja čebelam odvzame in ga iztoči. Med je sestavljen del t. i. tradicionalnega slovenskega zajtrka, ki med otroki in mladimi v vrtcih in šolah promovira kmetijstvo in čebelarstvo ter kakovostno lokalno pridelano slovensko hrano. Nepogrešljiv je v zdravem načinu prehranjevanja ljudi, zaradi številnih zdravilnih učinkovin pa so ga od nekaj skupaj z drugimi čebeljimi proizvodi uporabljali tudi v kozmetiki in ljudski medicini.

O tehnologiji pridobivanja čebeljih produktov je s strani ČZS vsako leto organiziranih veliko predavanj, ki jih je dobro obiskati. Strokovnjaki na svojem področju predavajo o pridobivanju medu, cvetnega prahu, propolisa, voska. Prav tako so organizirana predavanja na temo prodaje. Termin in lokacije predavanj ter delavnic so vsak mesec objavljeni na spletni strani ČZS in v strokovni reviji Slovenski čebelar.

Če bi o tem želeli izvedeti še več, obiščite našo spletno stran. Vabljeni k prebiranju praktičnih prispevkov in aktivnosti operacije na spletni strani www.cebelaar.com.

8. prispevek: Ko čebela piči

Za vsakega čebelarja je priporočljivo, da pri delu s čebelami skrbi za svojo varnost in zdravje. Najpogostejša zaščita pred piki čebel so zaščitna oblačila. Kljub vsemu pa to včasih ni dovolj.

Čebela ne piči, ker bi bila zlobna. Razdražijo jo lahko različne človekove vonjave – dezodorantov, parfumov, lakov za lase, krem, pisana oblačila, privablja pa jih tudi človeški znoj in vonj po alkoholu. Pičita lahko zgolj čebela delavka in matica, ne pa tudi trot, ki nima žela. Čebela piči v samoobrambi, če jo pohodimo, stisnemo ali če čuti, da je njeno življenje ogroženo. Pomembno je, da ob srečanju z žuželkami – med katere poleg sršenov in os sodi tudi čebel, a ostanemo mirni, da ne tekamo naokoli kot ponoreli in ne krilimo z rokami, kar čebele še dodatno razdraži. Čebele delavke lahko človeka pičijo zgolj enkrat in ne tako kot ose in sršeni večkrat. Pri tem običajno izgubijo svoje želo, ki ostane zaplčeno v mehki površini (naši koži) in umreje.

Večina ljudi zaradi pika čebele nima posebnih težav, čeprav je pik nekoliko boleč. Zaradi neposrednega delovanja strupa se na mestu pika pojavita srbeča rdečica in oteklina s premerom nekaj centimetrov, ki po nekaj urah izzvenita. Le redko se pojavi obsežnejša oteklina. Pri čebeljem piku pa lahko pride do alergične reakcije, ki je običajna šele po drugem piku žuželke (ose, čmrlja, sršena, čebele). Pri prvem piku ta ni možna.

Alergijske reakcije so večinoma blage, trajajo pa od nekaj ur do nekaj dni. Najpogostejši so izpuščaji (koprivnica), rdeči kožni madeži, ki se lahko pojavijo in izginjajo. Pri hudih alergičnih reakcijah pride lahko med drugim tudi do otekanja podkožja, obraza, ustnic jezika, oteženega dihanja, piskanja v ušesih, pospešenega srčnega utripa, omotice, izgube zavesti, do t. i. anafilaktičnega šoka. Hude alergične reakcije ob pikih žuželk so za človeka življenjsko ogrožajoče. Do alergične reakcije po piku žuželk običajno pride po nekaj minutah znotraj ene ure. Če je reakcija burna in poteka hitro, je treba nemudoma ukrepati in poiskati zdravniško pomoč.

Po piku čebele je treba odstraniti želo, če je to ostalo v koži. Pri tem je treba paziti, da se ne stiska strupenega mešička, saj je v njem še vedno strup, ki se bo vbrzil v kožo. Manj znano je, da ima čebelji strup zdravilne lastnosti. Zdravljenje s čebeljim strupom je del "apiterapije".

V naravi bo v tem času veliko čebel, zato previdnost pred piki ne bo odveč. Z ustreznim obnašanjem se jim lahko izognemo.

Če bi o tej temi želeli izvedeti še več, obiščite našo spletno stran. Vabljeni k prebiranju praktičnih prispevkov in aktivnosti operacije na spletni strani www.cebelaar.com.

Na podlagi Odloka o proračunu Občine Ivančna Gorica za leto 2021 (Uradni list RS, št. 13/21) in 5. člena Pravilnika za sofinanciranje mladinskih programov in projektov iz proračuna Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 92/05, 31/07 in 26/14) Občina Ivančna Gorica objavlja

JAVNI RAZPIS

za sofinanciranje mladinskih programov in projektov iz proračuna Občine Ivančna Gorica za leto 2021

1. Naziv in sedež naročnika: Občina Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica.

2. Predmet javnega razpisa je sofinanciranje letnih mladinskih programov (dejavnosti) in/ali posameznih mladinskih projektov (en projekt letno na posameznega izvajalca). Kot letni mladinski program se šteje kontinuirano izvajanje in koordiniranje mladinskih aktivnosti skozi vse razpisno obdobje (celo leto), za posamezne mladinske projekte pa izvedbo enkratnih obsežnejših letnih aktivnosti.

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje zlasti naslednjih mladinskih programov in projektov, ki:

- vključujejo neformalno izobraževanje in druge obšolske dejavnosti,
- vključujejo informativna središča in druge oblike informiranja ter svetovanja mladim,
- vključujejo raziskovalno dejavnost mladim,
- vključujejo mladinsko prostovoljno delo,
- vključujejo aktivno in kvalitetno preživljanje prostega časa,
- vključujejo programe za preprečevanje uživanja drog in drugih nevarnih substanc,
- spodbujajo k strpnosti, nenasilju med in nad mladimi,
- spodbujajo kulturno izražanje in kreativnost,
- spodbujajo inovativnost in podjetnost mladim.

Predmet sofinanciranja ne morejo biti mladinski programi in projekti, ki imajo naravo:

- dopolnilnega poklicnega ali univerzitetnega izobraževanja,
- rednega ali dopolnilnega izobraževanja v okviru ustanov, ki delujejo v skladu z določili Zakona o organiziranju in financiranju vzgoje in izobraževanja,
- investicij ali nakupa opreme,
- vključevanja odvisnikov v skupnosti za zdravljenje odvisnosti,
- znanstvenih raziskovanj in strokovnih srečanj znanstvenega značaja.

3. Na razpisu lahko sodelujejo naslednji izvajalci mladinskih programov in projektov: neprofitne organizacije, zavodi, društva, zveze, zasebniki in druge organizacije, ki so nosilci programov in projektov, namenjenih predvsem mladim med 10. in 29. letom.

4. Izvajalci mladinskih programov in projektov morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- so registrirani za opravljanje dejavnosti,

za katero se prijavljajo,

- da so registrirani in delujejo najmanj eno leto;
- imajo zagotovljene materialne, prostorske, kadrovske in organizacijske možnosti za uresničitev načrtovanih aktivnosti,
- programi in projekti se izvajajo za mladino v občini Ivančna Gorica (mladi od 10 do 29 let),
- imajo izdelano finančno konstrukcijo, iz katere so razvidni prihodki in odhodki izvajanja mladinskih programov in projektov, delež lastnih sredstev, delež javnih sredstev, delež sredstev uporabnikov in delež sredstev iz drugih virov,
- za izvedbo programov in projektov morajo zagotoviti najmanj 50% - delež sofinanciranja iz drugih (neporračunskih) virov,
- vsako leto občinski upravi redno dostavijo poročilo o realizaciji programov in projektov za preteklo leto.

5. Okvirna višina sredstev, ki so na razpolago za sofinanciranje mladinskih programov, so rezervirana na postavki 18045 – Sofinanc. dejav. društev, ki delajo z mladimi, in sicer v višini 4.000,00 EUR.

6. Merila in kriteriji za vrednotenje mladinskih programov in projektov so naslednja:

- PREGLEDNOST – cilji in namen mladinskih programov in projektov so jasno opredeljeni – do 5 točk.
- ŠTEVILO AKTIVNIH ČLANOV OZIROMA NOSILCEV mladinskih programov in projektov
 - 1–5 aktivnih članov oz. nosilcev - 2 točki,
 - 6–10 aktivnih članov oz. nosilcev - 3 točke,
 - 11–15 aktivnih članov oz. nosilcev - 4 točke,
 - 16–20 aktivnih članov oz. nosilcev - 5 točk.
- DELEŽ LASTNIH SREDSTEV za izvedbo mladinskih programov in projektov
 - 60–80 % - 2 točki,
 - 81–90 % - 5 točk,
 - več kot 90 % - 8 točk.
- CILJNA POPULACIJA – programi in projekti vključujejo mlade z manj priložnostmi, iz ogroženih družin, šolske osipnike ter družbeno izločeno invalidno mladino – do 5 točk
- REFERENCE izvajalca pri izvajanju mladinskih programov in projektov – do 5 točk;
- DOSTOPNOST – programi in projekti vključujejo mladino iz celotne občine, aktivnosti so dostopne za neorganizirano mladino – do 5 točk;

- INOVATIVNOST – mladinski programi in projekti neposredno ne posnemajo že izvedenih projektov in programov ter vsebujejo drugačen pristop k reševanju problemov – do 10 točk;
- EKONOMIČNOST – mladinski programi in projekti imajo realno finančno konstrukcijo – do 10 točk;
- KONTINUIRANOST – mladinski programi in projekti se izvajajo oziroma že trajajo daljše časovno obdobje, se nadgrajujejo – do 5 točk.

Odobrena vrednost sredstev za posamezno prijavo je odvisna od števila točk, ki jih bo prijavitelj dobil glede na obseg ter kakovost projektne prijave in vrednosti točke. Vrednost točke bo določena tako, da se bo višina razpoložljivih sredstev delila s seštevkom vseh ocen izbranih prijaviteljev. Odobrena vrednost zaprosenih sredstev posameznega prijavitelja pa bo določena tako, da se bo njegovo število točk pomnožilo z vrednostjo točke.

7. Dodeljena sredstva izvajalcem mladinskih programov in projektov za leto 2021 morajo biti porabljena v letu 2021.

8. Razpisna dokumentacija je na voljo do zaključka razpisa na spletni strani Občine Ivančna Gorica <http://www.ivančna-gorica.si/>. Podrobnejše informacije posreduje strokovna sodelavka Rozalija Smrekar, tel. (01) 781 21 29, rozalija.smrekar@ivančna-gorica.si.

9. Prijave morajo prijavitelji oddati osebno na vložišče Občine Ivančna Gorica ali po pošti (priporočeno s povratnico) na naslov: Občina Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica. Rok za oddajo prijav je do vključno 20. 05. 2021. Nepravočasno ter nepravilno oddanih prijav komisija ne bo upoštevala. Posamezna prijava na javni razpis mora biti pripravljena izključno na obrazcih iz razpisne dokumentacije naročnika (Občina Ivančna Gorica). V času epidemije Covid-19 se namesto osebne oddaje vloge v sprejemni pisarni Občine, vloge oddajo v poštni nabiralnik Občine Ivančna Gorica na naslovu: Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica.

10. Posamezna prijava na javni razpis mora biti pripravljena izključno na obrazcih iz razpisne dokumentacije naročnika (Občina Ivančna Gorica). Prijave morajo biti oddane v zaprti ovojnici z oznako »Prijava na javni razpis za mladinske programe in projekte za leto 2021 – ne odpiraj.« Na hrbtni strani mora biti naveden naslov prijavitelja.

11. Izvajalci mladinskih programov in projektov, ki želijo kandidirati na javnem razpisu, morajo k prijavnemu obrazcu priložiti:

- seznam članov društva s plačano članarino iz vaše evidence (za društva, ki imajo sedež v občini Ivančna Gorica; za društva, ki pa nimajo sedeža v Občini Ivančna Gorica navedite skupno število članov in priložite seznam članov društva, ki so občani Občine Ivančna Gorica),
- izpolnjen, podpisan in parafiran vzorec pogodbe.

Za tiste, ki se prijavljajo prvič pa še:

- fotokopija odločbe o registraciji (za društva jo izda Upravna enota),
- fotokopija statuta ali drugega ustanovitvenega akta iz katerega je razvidna dejavnost na področju mladinskih dejavnosti.

12. Odpiranje prijav za dodelitev sredstev, ki ne bo javno, bo strokovna komisija opravila predvidoma 27. 05. 2021 v prostorih Občine Ivančna Gorica.

Strokovna komisija bo ugotavljala pravočasnost, upravičenost in popolnost vloge glede na besedilo javnega razpisa ter zatem tudi ocenjevanje in vrednotenje ustreznih vlog.

Vloga ne bo upoštevana v primeru da:

- ni bila poslana v predpisanem roku,
- ni bila poslana na način, ki je opredeljen v javnem razpisu ali
- je vlogo oddal neupravičen prijavitelj.

Za vloge, ki ne bodo popolne, bo komisija v roku 8 dni od odpiranja vlog vlagatelja pisno pozvala k dopolnitvi. Nepopolne vloge mora vlagatelj dopolniti v roku 5 dni od prejema pisnega obvestila za dopolnitev. Če tega vlagatelj ne stori, se vloga s sklepom zavrže.

13. Vlagatelj bo obveščen o odločitvi o dodelitvi sredstev (višini in namenu odobrenih finančnih sredstev) s sklepom direktorice občinske uprave. Na podlagi sklepov bo Občina Ivančna Gorica za izvajalce izbranih programov sklenila pogodbe o sofinanciranju programa. Zoper sklep iz prejšnjega odstavka je možno vložiti pritožbo in sicer pri županu Občine Ivančna Gorica v roku 8 dni po prejemu sklepa. Župan o pritožbi odloči z odločbo, zoper katero ni pritožbe, je pa možno pri pristojnem sodišču sprožiti upravni spor.

14. Nadzor nad izvajanjem programov in porabo finančnih sredstev izvajalcev programov izvaja občinska uprava.

Izvajalci morajo najkasneje do zadnjega dne v februarju 2022 podati letno poročilo o izvedbi programov z dokazili o izpolnitvi prevezitih obveznosti.

Za dokazovanje namenske porabe odobrenih sredstev mora izvajalec letnemu poročilu o izvedbi predložiti kopije računov za stroške, nastale z izvedbo programa.

15. Mladinski programi in projekti izvajalcev, ki se financirajo ali sofinancirajo iz kateregakoli drugega javnega razpisa lokalne skupnosti, ne morejo biti predmet sofinanciranja po merilih tega pravilnika.

16. Prijavitelji bodo o izidu javnega razpisa obveščeni najkasneje v 60 dneh od datuma odpiranja prijav. Občina Ivančna Gorica bo z izbranimi prijavitelji sklenila pogodbo o sofinanciranju mladinskih programov in projektov v okviru sredstev, zagotovljenih v proračunu.

Številka: 430-0012/2021-2

Datum: 31. 03. 2021

OBČINA IVANČNA GORICA
ž u p a n
Dušan Strnad

Na podlagi Odloka o proračunu Občine Ivančna Gorica za leto 2021 (Uradni list RS, št. 13/21) in 5. člena Pravilnika o sofinanciranju programov in projektov izvajalcev, ki niso predmet drugih javnih razpisov iz proračuna Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 20/17) Občina Ivančna Gorica objavlja

JAVNI RAZPIS

za sofinanciranje programov in projektov izvajalcev, ki niso predmet drugih javnih razpisov iz proračuna Občine Ivančna Gorica za leto 2021

- Naziv in sedež: Občina Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica.
- Predmet javnega razpisa so:
 - letni programi (dejavnosti) in projekti (največ dva na izvajalca), med katere sodijo organizacije večjih prireditev, proslav, dogodkov, izdaje knjig, brošur, zvočnih zapisov ipd., ki niso predmet drugih javnih razpisov iz proračuna Občine Ivančna Gorica (v nadaljevanju Občina) ter pomenijo prispevek k vsebinski učinkovitosti in javni koristi občanov ter prepoznavnosti občine;
 - izobraževanje odraslih.
- Na razpisu lahko sodelujejo naslednji izvajalci programov in projektov:
 - fizične in pravne osebe, ki imajo stalno prebivališče oziroma sedež na območju Občine. Druge fizične in pravne osebe so lahko upravičenci le, če se programi in projekti pretežno nanašajo ali se odvijajo na območju Občine.
 - upravičenci do sofinanciranja programov in projektov izobraževanja odraslih so lahko organizacije, registrirane za opravljanje dejavnosti izobraževanja odraslih s sedežem in delovanjem na območju Občine.
- Izvajalci programov in projektov morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
 - da so registrirani in delujejo najmanj eno leto;
 - izvajajo programe in projekte, ki so predmet razpisa;
 - programi in projekti vključujejo člane oziroma uporabnike iz Občine;
 - imajo jasno konstrukcijo prihodkov in odhodkov ter zagotovljene druge (neproračunske) vire financiranja;
 - imajo izkušnje in reference z izvajanjem programov in projektov na področju za katerega se prijavljajo;
 - opravljajo dejavnost na neprofitni osnovi;
 - imajo poravnane obveznosti do Občine;
 - vsako leto občinski upravi redno dostavijo poročilo o realizaciji programov in projektov, ki so bili sofinancirani iz proračuna Občine;
 - vodijo evidenco o članstvu (društva) in ostalo dokumentacijo skladno z zakonom, ki ureja društva oziroma drugim zakonom, ki ureja pravni status prijavitelja;
 - za isti program niso sofinancirani iz drugih virov proračuna Občine;
 - izpolnjujejo pogoje in merila iz tega pravilnika, ki so osnova za vrednotenje programov in aktivnosti.

- Okvirna višina sredstev za leto 2021, ki so na razpolago za sofinanciranje programov in projektov izvajalcev, ki so predmet tega razpisa so rezervirana na postavkah:
 - 04015 – Promocijske aktivnosti društev – višina razpisanih sredstev je 11.600,00 EUR,
 - 19034 – Izobraževanje odraslih – višina razpisanih sredstev je 2.500,00 EUR.

- Prijavitelji, ki želijo kandidirati na javnem razpisu, morajo k prijavi priložiti:
 - izpolnjeno prijavo na razpis, izpolnjene obrazce iz razpisne dokumentacije (vsi prijavitelji) ter vse v razpisni dokumentaciji zahtevane priloge;
 - s podpisom potrjen vzorec pogodbe (vsi prijavitelji);
 - kopijo odločbe oziroma sklepa o registraciji (samo tisti, ki se prijavljajo prvič);

Prijave in ostale prijave obrazce morajo podpisati upravičene osebe – zastopniki oziroma fizične osebe osebno ali njihovi pooblaščenici.

7. Merila in kriteriji za vrednotenje prijavljenih programov in projektov so naslednja:

7.1. PROGRAMI IN PROJEKTI, KI NISO PREDMET DRUGIH JAVNIH RAZPISOV OBČINE IVANČNA GORICA:

- Preglednost – cilji ter nameni programov in projektov so jasno opredeljeni (0 do 5 točk);
- Sedež – izvajalec ima stalno prebivališče oziroma sedež v občini (5 točk);
- Število vključenih članov izvajalca programa

s stalnim prebivališčem v Občini Ivančna Gorica:

- 1-5 aktivnih članov (2 točki),
 - 6-10 aktivnih članov (3 točke),
 - 11-15 aktivnih članov (4 točke),
 - 16-20 aktivnih članov (5 točk),
 - nad 20 aktivnih članov (7 točk);
- Promocija – programi in projekti prispevajo k prepoznavnosti občine (0 do 10 točk);
 - Realizacija – programi in projekti so v celoti izvedljivi v tekočem letu (0 do 5 točk);
 - Inovativnost in nadgradnja obstoječih programov/projektov (0 do 10 točk);
 - Sodelovanje – izvajalci redno sodelujejo pri aktivnostih, katerih organizator je Občina Ivančna Gorica (0 do 5 točk);
 - Reference – redno in kvalitetno delovanje skozi daljše časovno obdobje (0 do 5 točk);
 - Delež lastnih sredstev – za izvedbo programov in projektov imajo izvajalci:
 - 60 – 80% lastnih sredstev (1 točka),
 - 81 – 90% lastnih sredstev (2 točki),
 - več kot 90% lastnih sredstev (5 točk).

7.2. IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH:

- Dejavnost se izvaja v okviru programov mreže univerz za tretje življenjsko obdobje (10 točk);
- Obseg posameznega programa je 25 ur ali več (5 točk);
- V posamezen program je vključenih vsaj 5 udeležencev (5 točk);
- Zagotovljeno je kontinuirano izvajanje programov in njegova nadgradnja (0 do 5 točk);
- Vključene so različne oblike učenja:
 - Študijski krožki in delavnice (5 točk),
 - Strokovna predavanja (5 točk),
 - Strokovne ekskurzije (5 točk),
- Predstavljanje dosežkov in sodelovanje s sorodnimi organizacijami (0 do 5 točk).

Odobrena vrednost sredstev za posamezno prijavo je odvisna od števila točk, ki jih bo prijavitelj dobil glede na obseg ter kakovost projektne prijave in vrednosti točke. Vrednost točke bo določena tako, da se bo višina razpoložljivih sredstev delila s seštevkom vseh ocen izbranih prijaviteljev. Odobrena vrednost zaprosenih sredstev posameznega prijavitelja pa bo določena tako, da se bo njegovo število točk pomnožilo z vrednostjo točke.

8. Dodeljena sredstva izvajalcem programov in projektov morajo biti porabljena v letu 2021.

9. Razpisna dokumentacija je na voljo do zaključka razpisa na spletni strani Občine Ivančna Gorica <http://www.ivančna-gorica.si/>. Podrobnejše informacije posreduje strokovna sodelavka Rozalija Smrekar, tel. (01) 781 21 29, rozalija.smrekar@ivančna-gorica.si.

10. Prijave morajo prijavitelji oddati osebno na vložišče Občine Ivančna Gorica ali po pošti (priporočeno s povratnico) na naslov: Občina Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica. Rok za oddajo prijav je do vključno 27. 05. 2021. Nepravočasno ter nepravilno oddanih prijav komisija ne bo upoštevala.

Posamezna prijava na javni razpis mora biti pripravljena izključno na obrazcih iz razpisne dokumentacije naročnika (Občina Ivančna Gorica). V času epidemije Covid-19 se namesto osebne oddaje vloge v sprejemni pisarni Občine, vloge oddajo v poštni nabiralnik Občine Ivančna Gorica na naslovu: Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica.

11. Posamezna prijava na javni razpis mora biti pripravljena izključno na obrazcih iz razpisne dokumentacije naročnika (Občina Ivančna Gorica). Prijave morajo biti oddane v zaprti kuverti z oznako »Prijava na javni razpis za sofinanciranje programov in projektov izvajalcev, ki niso predmet drugih javnih razpisov iz proračuna Občine Ivančna Gorica v letu 2021 – ne odpiraj.« Na hrbtni strani mora biti naveden naslov prijavitelja.

12. Izvajalci mladinskih programov in projektov, ki želijo kandidirati na javnem razpisu, morajo k prijavnemu obrazcu priložiti:

- izpolnjen, podpisan in parafiran vzorec po-

godbe.

Za tiste, ki se prijavljajo prvič pa še:

- fotokopija odločbe o registraciji (za društva jo izda Upravna enota),
- fotokopija statuta ali drugega ustanovitvenega akta iz katerega je razvidna dejavnost.

13. Odpiranje prijav za dodelitev sredstev, ki ne bo javno, bo strokovna komisija opravila predvidoma 03. 06. 2021 v prostorih Občinske uprave Občine Ivančna Gorica.

Strokovna komisija bo ugotavljala pravočasnost, upravičenost in popolnost prijave glede na besedilo javnega razpisa ter zatem tudi ocenjevanje in vrednotenje ustreznih prijav.

Prijava ne bo upoštevana v primeru da:

- ni bila poslana v predpisanem roku,
- ni bila poslana na način, ki je opredeljen v javnem razpisu ali
- je prijavo oddal neupravičen prijavitelj.

Za prijave, ki ne bodo popolne, bo komisija v roku 8 dni od odpiranja vlog prijavitelja pisno pozvala k dopolnitvi. Nepopolne prijave mora prijavitelj dopolniti v roku 5 dni od prejema pisnega obvestila za dopolnitev. Če tega prijavitelj ne stori, se prijava s sklepom zavrne.

14. Prijavitelj bo obveščen o odločitvi o dodelitvi sredstev (višini in namenu odobrenih finančnih sredstev) z odločbo direktorice občinske uprave. Na podlagi odločb bo Občina Ivančna Gorica z izvajalci izbranih programov sklenila pogodbe o sofinanciranju.

Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je možno vložiti pritožbo, in sicer pri županu Občine Ivančna Gorica v roku 15 dni po prejemu odločbe. Župan o pritožbi odloči z odločbo, zoper katero ni pritožbe, je pa možno pri pristojnem

sodišču sprožiti upravni spor.

15. Nadzor nad izvajanjem programov in porabo finančnih sredstev izvajalcev programov izvaja občinska uprava.

16. Izvajalci morajo najkasneje do zadnjega dne v februarju 2022 podati letno poročilo o izvedbi programov z dokazili o izpolnitvi prevzetih obveznosti (namenski porabi sredstev pridobljenih na podlagi javnega razpisa) in zaključno poročilo.

Za dokazovanje namenske porabe odobrenih sredstev mora izvajalec letnemu poročilu o izvedbi predložiti kopije računov za stroške, nastale z izvedbo programa.

17. Občinska uprava ali po njej pooblaščen organ lahko kadarkoli preveri namensko porabo sredstev.

18. Če se ugotovi, da prijavitelj ne izpolnjuje oziroma ni izpolnil pogodbenih določil, mu občina lahko zadrži izplačilo še neizplačanih sredstev ali zahteva vrnitev v ta namen že dodeljenih sredstev, skupaj z zakonsko določenimi zamudnimi obrestmi od dneva nakazila do dneva vračila.

19. Če prijavitelj ni oddal poročila o realizaciji programa ali če je bila na podlagi nadzora ugotovljena nenamenska poraba sredstev, ne more pridobiti sredstev na podlagi Pravilnika o sofinanciranju programov in projektov izvajalcev, ki niso predmet drugih javnih razpisov iz proračuna Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 20/17) v naslednjem letu.

20. Prijavitelji bodo o izidu javnega razpisa obveščeni najpozneje v 60 dneh od datuma odpiranja prijav. Občina Ivančna Gorica bo z izbranimi prijavitelji sklenila pogodbo o sofinanciranju programov v okviru sredstev, zagotovljenih v proračunu.

Številka: 430-0008/2021-2

Datum: 31. 03. 2021

OBČINA IVANČNA GORICA
župan
Dušan Strnad

Do 15. maja z vlakom iz Ivančne Gorice do Ljubljane za polovično ceno

V ponedeljek, 15. marca 2021, so se začela gradbena dela na ljubljanski obvoznici v predoru Golovec. V času prenove, ki bo trajala predvidoma do 15. maja 2021, bo v prometnih konicah promet bistveno bolj zgoščen. Ministrstvo za infrastrukturo RS zato poziva k uporabi vlaka na relaciji Novo mesto – Ljubljana, kjer se lahko v obdobju gradbenih del vozite za 50 odstotkov ceneje.

Ministrstvo za infrastrukturo RS je skupaj s Fakulteto za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo Univerze v Mariboru in Družbo za avtoceste RS pripravilo omilitvene ukrepe za uporabnike predora Golovec. V obdobju gradbenih del namreč pričakujejo močno povečan promet na celotni ljubljanski obvoznici ob delovnikih med 7. in 9. uro zjutraj ter med 15. in 17. uro popoldne.

Eden izmed ukrepov je namenjen tudi vsem, ki se v Ljubljano vozijo iz Dolenjske in imajo tako možnost nakupa enosmerne ali povratne enodnevnne vozovnice s 50 % popustom. Popust velja za vlak na relaciji Novo mesto – Ljubljana, pri čemer je pogoj, da se potnik pelje do Ljubljane, če potnik izstopi pred Ljubljano do popusta, ni upravičen.

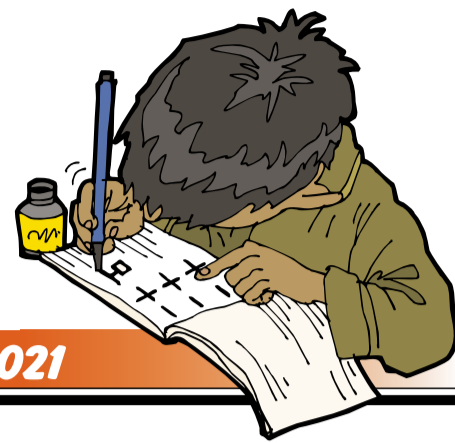
Več lahko izveste tudi na osrednji informacijski strani ob obnovi predora Golovec, kjer so zbrane vse informacije o stanju prometa in tehnične informacije o sami izvedbi obnove predora.

Gašper Stopar

Mlado Klasje

GLASILO MLADIH NOVINARJEV OBČINE IVANČNA GORICA 2021

Vedno, ko vnovič v roke vzamem kakšno Jurčičevo delo, me presune, kako brezčasne so njegove ideje, kako mojstrsko je oblikoval svoje junake in kako zanimivo je komponiral besede v celoto. Zelo prav je, da se v letošnjem Jurčičevem letu opomnimo, koliko je kot pisatelj dal našemu narodu, vsekakor pa je treba še bolj glasno, ker je to večkrat spregledano, poudariti, koliko je narodu dal kot novinar. Bil je novinar z dušo in telesom, poosebljal je poklic, ki je, kot velikokrat rečemo, več kot poklic, to je način življenja. Novinarstvo, nujno potrebno za normalno delovanje države, je v zadnjem času zelo na udaru, res je, da zaplemb časopisov ni, kot se je to pogosto dogajalo Jurčičevemu Slovenskemu narodu, vendar je pritiske jasno videti in čutiti. V negotovih časih epidemije, za katero upamo, da se bo čim prej sklenila, so mediji in novinarji posredovalci ključnih novic. V poplavi objav na družbenih omrežjih, ki so pogosto nestrokovne in nenamerno ali celo namerno zavajajoče, imajo tradicionalni mediji nalogo, da izluščijo in zapišejo prave in za skupno dobro bistvene poudarke različnih informacij. Veselilo me je slišati učence in dijake osnovnih in srednjih šol v naši občini razmišljati o različnih vrstah medijev in da so pri prebiranju objav na omrežjih previdni in kritični. Mladi novinarji so z idejami za članke pokazali svojo radovednost in zavedanje problemov, ki se tičejo ne le njih, ampak širše skupnosti.

Saša Senica

Jurčičevo leto: Intervju z Majo Lampret

Letos je Jurčičevo leto, saj je kar nekaj obletnic, in sicer 140 let od Jurčičeve smrti, 140 let od izdaje Rokovnjačev in 160 let od Pripovedke o beli kači. Ob tej priložnosti sva se pogovarjali z direktorico Zavoda Prijetno domače Majo Lampret.

Ali se bodo v občini odvijali kakšni pomembni oz. posebni dogodki v zvezi z Jurčičevim letom in kdo bo sodeloval?

Ja, Jurčičevo leto je razglasila Vlada Republike Slovenije na pobudo Občine Ivančna Gorica. Jurčičevo leto je vseslovensko, kar pomeni, da se bodo dogodki odvijali po celi Sloveniji. Pri nas se bodo odvijali v sklopu dogodkov JSKD in v tednu ljubiteljske kulture.

Ali vam covid-19 otežuje priprave na dogodke?

Seveda, saj ne vemo, kaj bomo lahko fizično izvedli in česa ne. Na srečo je Jurčičeva domačija na prostem in bomo lahko nekaj dogodkov izvedli ob zagotovitvi varnostne razdalje in ob upoštevanju varnostnih ukrepov.

Ali se vam zdi ta tema zanimiva oz. privlačna?

Meni osebno se zdi ta tema tako pomembna za slovensko prozo kot Prešeren za pesništvo. Josip Jurčič je bil zelo zanimiva osebnost.

Kakšen pisatelj se vam zdi Josip Jurčič?

Že zelo zgodaj je začel pisati, a vseeno so njegove zgodbe zelo posebne. Njegovi liki so zanimivi in imajo svoje posebnosti, so pa tudi dovršeni. Je zelo dober pisatelj, škoda pa je, da je umrl tako mlad, sicer bi gotovo napisal še veliko dobrih del. **Po Josipu Jurčiču se imenuje tudi srednja šola. Ali ste jo tudi sami obiskovali?**

Ja, tudi sama sem obiskovala to gimnazijo.

Katera Jurčičeva dela so pa vam najbolj pri srcu?

Kozlovska sodba v Višnji Gori, ker se mi zdi najbolj smešna in zabavna. Zelo pa mi je tudi všeč prvi slovenski roman Deseti brat.

Kaj bi po vašem mnenju vsak moral vedeti o Josipu Jurčiču in zakaj?

Da je napisal prvi slovenski roman. Vsi bi tudi morali vedeti, da se je rodil na Muljavi, kjer je sedaj tudi muzej na prostem in da je bil urednik prvega dnevnika, zato ker je s tem veliko pripomogel k ohranjanju slovenskega jezika.

Karolina Genorio in Lucija Mestnik, 7. a, Osnovna šola Stična

Intervju s Ksenijo Medved

Ksenija Medved je vodja knjižnice v Ivančni Gorici. V ivanški občini je zelo dejavna na bralno-kulturnem področju: organizira literarne in kulturne dogodke, vodi dva bralna kluba in je članica Zaveznitstva za dvig bralne kulture. V intervjuju pa nam je malo bolj podrobno opisala projekt Srečava se v knjižnici.

Nam lahko prosim na kratko opišete projekt Srečava se v knjižnici?

Projekt je namenjen mladim in ranljivim skupinam. Z mladimi sodelujemo tako, da jih učimo pripraviti in voditi dogodke, kot so predstavitve knjig in glasbeno-literarni večeri. Predstavljajo se tudi s svojimi likovnimi deli, v času korone na uličnih razstavah. Vse to je v tem času potekalo predvsem s prenosom preko televizije Vaš kanal.

Kaj želite s tem projektom doseči?

S projektom želimo opozoriti mlade na knjižnico. Na to, da imajo varen in kulturnen prostor, kjer se lahko izrazijo in kamor bodo zahajali tudi sicer: po knjige, se učiti, srečevati, uživati, kaj organizirati, skratka, da jim je knjižnica javna dnevna soba.

Zakaj ste se odločili za ta projekt?

Knjižnica bo ostala novim generacijam. Sama sem v knjižničarstvu denimo že 35 let in čez slabih pet let se lahko že upokojim. Zavedam pa se, da to ne bo več moj svet, ampak ga prepuščam vam, mladim. Vi in samo vi ste prihodnost. Kar lahko naredimo je, da vas pravočasno vključimo, vam damo javen prostor in prenesemo na vas pomembne vrednote. Se pa tudi mi veliko naučimo od vas!

Kdo vse sodeluje pri projektu?

Odvisno je od dogodka. Sodelujejo mladi, ki so se javili sami, srednje-

šolci in študenti, pisatelji, prevajalci, glasbeniki, predavatelji itd. Kdor koli z novo zamislijo se lahko prijavi ali nas kontaktira preko telefonske številke 031 707 978. Če nimate ideje, pa vam jo bomo dali. Skupaj naredimo dogodek. Povezujemo se tudi z ranljivimi skupinami, npr. s paraplegiki, dislektiki, mladimi mamicami ipd.

Iskreno se vam zahvaljujete za prijazne besede in čas. Tudi v prihodnje vam želiva veliko zanimivih projektov.

Žana Verbič in Alekseja Dimec, 7. in 9. razred OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični

Novinar Josip Jurčič

Josip Jurčič je slovenski pisatelj in časnikar. Rodil se je 4. marca 1844 na Muljavi, umrl pa 3. maja 1881 v Ljubljani. Po poklicu je bil pisatelj in novinar (urednik). Bil je urednik prvega slovenskega časopisa z naslovom Slovenski narod.

Kot mlad fant je zelo rad poslušal svojega deda po mamini strani in to ga je tako navdušilo, da je kasneje izdal zbirko zgodb z naslovom Spomini na deda. Osnovno šolo je obiskoval v Višnji Gori, gimnazijo pa v Ljubljani. Tam je prebiral domačo in tujo literaturo. Ko je bil star 17 let, je objavil svojo prvo pripovedko z naslovom Pripovedka o beli kači. Šolanje je nadaljeval na Dunaju, tam pa je študiral slavistiko in klasično filologijo. Zelo velik problem mu je predstavljalo pomanjkanje denarja. Zaradi tega študija ni mogel dokončati.

V zbirki Cvetje iz domačih in tujih logov je leta 1866 objavil roman Deseti brat, ki velja za prvi izbirni slovenski roman. Leta 1868 je z Josipom Stritarjem in Franom Levstikom izdal zbornik Mladika ter v njem objavil povest Sosedov sin. Naslednje leto je kot poklicni časnikar dobil službo v uredništvu časopisa Slovenski narod, ki je začel izhajati v Mariboru. Tam je ostal do leta 1870. Tistega leta je odšel na Dunaj in ker ni našel redne zaposlitve, je Stritarju pomagal pri urejanju Zvona in dopisoval v Slovenski narod. Konec leta 1870 je šel na Hr-

vaško v Sisak, kjer je prvo polovico leta 1871 urejal jugoslovanski časopis Südslavische Zeitung. Istega leta je po smrti glavnega urednika Slovenskega naroda Antona Tomšiča prevzel uredništvo časnika Slovenski narod in ga urejal do smrti. Tam je načrtoval družino z učiteljico Marijo Schwentnerjevo, pa je njen oče to preprečil.

Po prehodu k časnikarstvu je v Jurčičevem leposlovnem delu nastal daljši premor. Po letu 1876 se je spet vrnil k leposlovlju in napisal nekaj krajših del. »Bil je preverjen, da svojega poklica ni zgrešil in da ni 'faliran' študent, kakor so mu večkrat očitali politični nasprotniki. Bil je ponosen, da živi od zaslužka svojega peresa,« je zapisal Fran Levce v svojih spominih na Jurčiča. Njegov sodelavec in somišljenik dr. Josip Vošnjak ga je zelo pohvalil kot novinarja in urednika ter kako pomemben je bil časopis Slovenski narod za slovenski narod. Zapise o tem najdemo v Ljubljanskem zvonu iz leta 1888.

Jurčič je bil v marsičem prvi – napisal je prvi slovenski roman, prvo tragedijo in bil urednik prvega slovenskega dnevnika z naslovom Slo-

venski narod, pri katerem je delal 10 let. Še danes novinarji za svoje delo dobijo Jurčičevo nagrado.

Novinarsko delo je bilo v tistih časih zelo težko. Soočali so se z nizkimi prihodki, Jurčič je večkrat spal kar v uredništvu, največji problem pa je predstavljal jezik, ki so ga želeli germanizirati, čemur je Jurčič strogo nasprotoval. Pisal je tudi politične članke, v katerih je obsojal germanizacijo slovenskega jezika.

Občina Ivančna Gorica je predlagala, da bi bilo leto 2021 Jurčičevo leto, saj mineva 140 let od njegove smrti, 150 let, od kar je postal urednik prvega slovenskega dnevnika, in 160 let od njegove prve pripovedke. Občina Ivančna Gorica je za občinski praznik izbrala 29. maj, ko je Jurčič postal urednik Slovenskega naroda. V občini se bo odvijalo veliko dogodkov v zvezi z Jurčičem.

Na Osnovni šoli Stična smo imeli Prešernovo prireditev posvečeno Jurčiču, posneli smo prispevek za Infodrom in 4. marca posneli voščilo Josipu ob njegovem rojstnem dnevu (vse povezave najdete na spletni strani OŠ Stična).

Tinkara Kastelic, 7. a, Osnovna šola Stična

Spopadanje z izzivi, ki jih postavlja koronavirus

Raziskovala sva dogajanje v Stični in naredila tri intervjuje s podjetniki in turističnimi ponudniki v našem kraju. Sogovornike sva spraševala, kako so se soočili z novonastalo situacijo zaradi epidemije.

Pogovarjala sva se s patrom Jonom iz Stiškega cistercijskega samostana.

Kako ste preživeli čas epidemije?

Samostan smo zaprli in okrnili smo stike z zunanostjo. Vse stvari smo res spravili na minimum, da nismo mi hodili ven in ljudje k nam. Kljub temu pa smo bili še vedno zelo povezani z ljudmi. Samo eden je bil tisti, ki je hodil v trgovino, samo eden je imel stike z ljudmi in seveda smo tudi razkuževali in nosili maske. Lahko tudi rečemo, da še niti eden pri nas ni zbolel za covidom-19.

Ali ste se kaj naučili od koronakrize?

Seveda, prvo smo se učili o medsebojnih odnosih. Sedaj si bil prisiljen, da se s tistim, s katerim skupaj živiš, več pogovarjaš. Nastali so seveda tudi kakšni konflikti in smo tudi te rešili. Potem smo se učili, koliko smo dejansko odvisni od zunanjega sveta. Vendar pa smo naredili korake tudi v smer, da smo bili bolj neodvisni. Recimo, sami skušamo pridelati več zelenjave, več sadja. Učili pa smo se tudi potrpežljivosti. Sedaj pa že res upamo, da bo kmalu konec epidemije.

Ali ste med korono dobili kakšen nov hobi?

To težko rečem. Lahko pa rečem, da sem se naučil polagati »knauf«. Prej sem to le približno vedel, zdaj sem se pa moral naučiti. To lahko rečem, da je nov hobi, nov konjiček. Drugače pa v samostanu prenavljamo tiste stvari, ki so pač potrebne prenove. Recimo, v domu duhovnih vaj bomo prenovili obednico, smo nekako v fazi zaključnih del. Prenovili smo elektriko na hodnikih, določene prostore smo na novo pobelili. Nekaj stvari pa naj zaenkrat ostane presenečenje, bo pa zelo živo. V samostanu ni nikoli ni dolgčas.

Kako pa vam je šlo z mašami na daljavo?

V prvem valu smo se malo menjavali, da smo imeli različne maše. V drugem valu pa smo zmenili, da je imel mašo samo župnik. Po vseh predpisih. Skupno mašo smo imeli običajno v zaprti cerkvi, kjer smo maševali vsi patri. Eno mašo pa smo predvajali preko videa.

Naslednji intervju sva naredila z Branko iz Cvetličarne Branka.

Kaj ste delali med epidemijo?

Na začetku, ko je bilo vse zaprto, smo bili doma. Kasneje smo začeli dostavljati na dom. Dostavljali smo šopke, sveče, rojstnodnevna darila ... To smo delali do konca maja, potem smo začeli spet delati v prostorih cvetličarne. Jeseni, z drugim va-

lom, je bil možen tudi osebni prevzem. Zdaj smo spet odprti, ampak bilo je težko.

Ali ste imeli probleme z dobavo?

Rezanega cvetja ne. To je potekalo lepo, niso pa nam dostavili robe do cvetličarne, vendar smo šli iskat sami. Nisi pa se mogel preveč izmišljevati. Tisto kar so imeli na voljo, tisto je bilo dostopno.

Ali se pozna razlika od prejšnjih let pa zdaj?

Seveda, pozna se. Imamo ogromno porok. Lansko leto so se aprilske poroke vse prestavile na junij, julij, tam do septembra. 10. oktober je bilo že konec, še tri zadnje smo speljali. Letos pa porok še ni. Za 10. aprila imamo napovedano prvo, in razlika se pozna.

Ali je od prvega vala do zdaj bolje?

Bolje je, lahko delaš z osebnim prevzemom zunaj in smo tudi odprti. Zdaj vemo, kako lahko delo poteka. Kaj moramo spoštovati in kaj lahko delamo. V prvem valu nismo vedeli nič.

Še en intervju pa sva naredila z Branko iz Hiše Ida.

Kako ste preživeli epidemijo?

Odlično, zdravo, umirjeno po eni strani, po drugi strani pa zelo delovno. Kar veliko delamo na naši hiši in dvorišču.

Ali ste kaj prenavljali med zaprtjem?

Veliko smo prenovili. V spomladanski karanteni smo prenovili celo dvorišče in pa položili tlakovce in nove cevi za vodo, postavili novo hiško na vrtu in nov paviljon. Jeseni pa smo začeli s prenavljanjem enega stanovanja, ki ga bomo spremenili v manjši nadstandardni apartma. Prilagojen bo za invalide, v pritličju bo imel svoj masažni bazen, svojo savno in vrt.

Ali ste imeli kaj turistov?

Med karanteno ne, ker po odloku ne smemo sprejemati gostov razen poslovnih. To se pravi, lahko sprejmemo samo človeka, ki poslovno potuje. Na primer, da pride iz Poljske in gre poslovno v tovarno Akrapovič. Poleti, ko ni bilo karantene, pa smo imeli ogromno gostov. Veliko na račun turističnih bonov, saj je bilo več slovenskih gostov kot tujih.

Iz katere države pa je v zadnjem letu bilo največ turistov?

V zadnjem letu jih je bilo največ iz Slovenije, kar je za nas presenetljivo. Predvsem z vidika, ker smo v prejšnjih letih imeli v

glavnem (okoli 95 odstotkov) le tuje goste. Lani so med tujimi gosti prevladovali gostje iz Izraela, Španije, Italije, Nemčije ... Mislim, da smo do sedaj gostili goste iz že 36-ih držav.

Ali občina pomaga razvijati vaš turizem?

S turizmom smo se začeli ukvarjati avgusta 2017, ko smo prišli iz Grčije. Začeli smo z 2-3 apartmaji, zdaj jih imamo 8. Bili smo sami za vse. Kar se same operative tiče, rezervacij, sprejema gostov, njihovih programov, kaj bi delali, kaj bi obiskali, opravljamo sama. Prek občine imamo v zadnjem letu v sklopu Zavoda Prijetno domače, turizem Ivančna gorica, različna izobraževanja prek Zooma, kjer oblikujemo turistične produkte. Trenutno je v ospredju predvsem Jurčič, ker je Jurčičevo leto in čebela, ker delajo dom Kranjske čebele v Višnji Gori. Ampak ti produkti za nas niso tako zanimivi, saj pri nas prevladujejo tuji gosti. To je bolj zanimivo za slovenske goste. Zadnje čase sicer bolje sodelujemo, drugače pa sem bolj sama.

Kaj pa si turisti v naši občini najraje ogledajo?

Zelo veliko je pohodnih in kolesarskih navdušencev. To so ljudje, ki imajo radi naravo in ne marajo biti nastanjeni v mestih, pa vseeno smo relativno tudi blizu mest. Turiste pošiljam v Županovo jamo, ki je sicer v občini Grosuplje. Tudi naši slovenski gostje jo imajo zelo radi, ker je ne poznajo. Drugače pa gredo zelo radi na Gradišče, če ne na sprehod, pa vsaj kaj pojesti, ker je lepo in so razgledi fantastični. Reka Krka, kolesarske ture, slap Kosca, Polževo, odvisno koliko imajo kondicije. Vsekakor pa ne smem pozabiti samostana Stična, ki je tudi med tujimi gosti zelo priljubljen. Mi posojamo tudi električna kolesa, saj se tako lažje pride na hrib.

Ali se turisti, ki pridejo k vam držijo ukrepov?

Turiste je zelo zanimivo opazovati. Na primer naši redni gostje iz Italije, družine, ti so bili najbolj prestrašeni. Verjetno, ker so bili v Italiji toliko časa v popolnem zaprtju države. Z majhnimi otroci so prišli iz avta zamaskirani kot nindže in so zelo prestrašeno gledali. Pojasnila sem jim, da ne potrebujejo mask zunaj, in če otroci tečejo po dvorišču, ni nič narobe. Bili so zelo srečni. Dejansko v 14 dneh dopusta pri nas niso šli nikamor. Bili so tukaj, se igrali, žarili, uživali na svežem zraku in hodili na sprehode po gozdu. Med tujimi gosti so bili drugače predvsem taki, ki so si upali priti. Bili so namreč zelo čudni časi za potovanja in veliko ljudi se ni upalo premakniti iz svojih krajev. Vsakega gosta prek prihodom kontaktiramo in jim ob prihodu damo razkužila. Naredili smo tudi več kotičkov, da je lahko vsaka družina sama zase. Če pogledam čez poletje, smo se prav lepo držali. Poslovni gostje pa so zelo sproščeni, vendar so se ti večkrat testirali.

Peter Kavšek in Pija Štukelj,
7. a, OŠ Stična

Navzgor!

Plezanje je čedalje bolj razvit šport in z njim se vse več ljudi ukvarja tudi v Sloveniji. Plezanje je ena izmed najbolj naravnih oblik gibanja. Pri njem se pomikamo navzgor in kvišku, pomagajoč z nogami in rokam. Plezanje razvrstimo v štiri podvrsti glede na izvajanje, in sicer alpinizem, športno plezanje, balvansko plezanje in urbano plezanje.

Načine za napredovanje plezanja pa delimo na prosto plezanje, tehnično plezanje in solo plezanje (soliranje). Od države do države pa se razlikujejo tudi plezalne ocene, te so različne tudi glede na posamezne vrste plezanja.

V plezanju pa se uporabljajo v osnovi tudi naslednji vozli: osmica, bičev voz, polbičev voz, prusikov voz in podaljševalni voz.

V Sloveniji imamo zelo uspešne plezalce v različnih kategorijah, kot sta Janja Garnbert in Domen Škofic ter še več drugih. Najbolj uspešna je Janja Garnbert, ki je že osvojila tudi naslov svetovne prvakinja v težavnostnem plezanju na prvenstvu v Parizu. Pred kratkim pa sta Domen Škofic in ona preplezala Trboveljski dimnik, ki je najvišji dimnik v Evropi, meri namreč kar 360 metrov. Višino sta premagala v enajstih urah.

Patricija Rus in Neža Nosan,
7.v, OŠ Stična PŠ Višnja Gora

Anketa o delu na daljavo

Korona nam že dobro leto povzroča težave in nam ruši vsakdanjik. Posegla je tudi v način šolskega dela. Oktobra 2020 smo se slovenski šolarji že drugič odpravili domov, pred računalnik in tam nadaljevali šolsko delo. Sredi februarja 2021 pa smo pričakali težko predstavljen povratek v šolo. V šoli smo temu rekli drugi prvi september.

Preverili sva potek šolanja na daljavo med enaindvajsetimi osmošolci Osnovne šole Ferda Vesela. V anketi sva jim zastavili pet vprašanj in odgovorili so pričakovano.

Pri vprašanju glede šolanja na daljavo ali v živo kar 62 odstotkov učencev pravi, da jim slednja bolj odgovarja. Tak odgovor sledi predvsem zaradi pomanjkanja stika in družbe s sošolci, nekaterim pa je manjkala razlaga snovi v živo. Vsi se strinjamo, da je bilo včasih težko vzdrževati tempo opravljanja nalog in tudi 38 odstotkov vprašanih priznava, da so zadolžitve večkrat oddajali za nazaj, drugi so jih opravljali redno. Veliko, 67 odstotkov, pravi tudi, da je njihovo delo bolj opravljeno v šoli kot doma. Prav tako nam motivacija upada, ko se nam zdi, da smo sami, zato sva postavili še vprašanje v zvezi z video urami. Glede dovolj pogostih, rednih in učinkovitih učnih ur večina nima pripomb, prav tako jih je 56 odstotkov med video učnimi urami zbrano poslušalo. Nama šolanje doma ni povzročalo težav, le tu in tam je upadla motivacija. Seveda pa sva se z veseljem vrnili v šolske klopi in se družili s sošolci, ki so po skoraj štirih mesecih spet dobili noge. Bilo je zabavno in sproščujoče. Vseeno pa smo morali takoj poprijeti za pisala in zvezke ter pridobivati nova znanja in še več ocen.

Meta Dremelj in Tina Medved, 8. a,
OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični

Na podlagi Odloka o proračunu Občine Ivančna Gorica za leto 2021 (Uradni list RS, št. 13/21) in 9. in 10. člena Pravilnika o subvencioniranju socialno varstvene storitve socialnega servisa oskrbe na daljavo v občini Ivančna Gorica (E-oskrba) (Uradni list RS, št. 58/21) (v nadaljevanju: Pravilnik) Občina Ivančna Gorica objavlja

JAVNI RAZPIS

za subvencioniranje socialno varstvene storitve socialnega servisa oskrbe na daljavo v občini Ivančna Gorica (E-oskrba) za leto 2021

1. Naročnik: Občina Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica.

2. Predmet javnega razpisa je kritje stroškov mesečne uporabe osnovnega paketa storitve socialnega servisa E-oskrbe.

Storitve E-oskrba se izvaja preko sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije (telefonskega alarma), nameščene na domu upravičenca, ki mu omogoča, da v primeru padca, nenadne slabosti ali druge nezgode oziroma poškodbe, pokliče 24-urno pomoč ter organizacijo pomoči.

3. Razpisni pogoji:

Upravičenci do subvencionirane storitve E-oskrba so občani:

- ki imajo prijavljeno stalno prebivališče v občini in dejansko bivajo na njenem območju ter tujci, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje v občini;

- ki izpolnjujejo starostni pogoj, in sicer so starejši od 65 let. Za starejše od 65 let se šteje, kdor v letu razpisa dopolni 65 let.

Izjemoma so upravičenci tudi osebe, mlajše od 65 let, ki imajo ugotovljeno prvo stopnjo telesne okvare in jo izkazujejo s pravnomočno odločbo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ter osebe s težjimi bolezenskimi stanji, ki potrebujejo pomoč v vseh ali večini življenjskih potreb;

- katerih dohodek vlagatelja, če prebiva sam, oziroma vlagatelja in njegovega partnerja, je nižji od praga revščine po zadnjih izračunih Statističnega urada RS za enočlansko družino ali dvočlansko gospodinjstvo.

Upravičenci do subvencije morajo poleg pogoja iz prejšnjega odstavka, izpolnjevati vsaj en dodatni pogoj iz prve in en pogoj iz druge točke (točka I. in II.) v nadaljevanju:

I. BIVANJSKE OKOLIŠČINE:

- osebe, ki bivajo same v lastnem gospodinjstvu,
- osebe, ki bivajo v lastnem gospodinjstvu s partnerjem, ki prav tako potrebuje pomoč pri življenjskih aktivnostih,
- osebe, ki bivajo v širši družini in

so pretežni del dneva same zaradi službenih odsotnosti ostalih članov družine.

II. BOLEZENSKO STANJE:

- osebe s težjimi kroničnimi boleznimi,
- invalidne osebe,
- osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja,
- osebe s starostnimi znaki, ki jih navedejo sami oziroma njihovi svojci (npr. znaki demence),
- bolniki po težjem operativnem posegu.

V primeru, da ob podelitvi zadnje subvencije v letu javnega razpisa Občina hkrati prejme več popolnih vlog, o dodelitvi subvencije odloči komisija na podlagi predloženih dokazil iz priloge k vlogi upravičenca.

4. Upravičenci oziroma njegov zakoniti zastopnik se prijavijo na javni razpis z vlogo na predpisanem obrazcu z vsemi prilogami, ki so obvezna vsebina oddane vloge. Vlagatelji morajo k prijavnemu obrazcu priložiti:

- splošno izjavo vlagatelja;
- potrdilo o stalnem prebivališču vlagatelja – fotokopija veljavnega osebnega dokumenta,
- tujci: dovoljenje za stalno prebivanje v Občini Ivančna Gorica – fotokopija uradnega dokumenta;

- potrdilo o gospodinjstvi skupnosti za družinske člane, ki živijo z vlagateljem na istem naslovu;

- odločbo ZPIZ-a, v kolikor gre za osebo mlajšo od 65 let iz druge alineje prvega odstavka tretje točke tega javnega razpisa (druga alineja prvega odstavka 5. člena Pravilnika);

- potrdilo o invalidnosti, kronični boleznimi ali bolezenskem stanju vlagatelja-ice (fotokopija Odločbe ZPIZ, zdravniško potrdilo, druga zdravstvena dokumentacija);

- dokazilo o rednem mesečnem dohodku vlagatelja;
- izpolnjen, podpisan in parafiran vzorec pogodbe.

Podatki v vlogi in prilogah morajo biti resnični in točni.

5. Okvirna višina sredstev, ki so na razpolago za subvencioniranje socialno

varstvene storitve socialnega servisa oskrbe na daljavo v občini Ivančna Gorica (E-oskrba) za leto 2021 so rezervirane na proračunski postavki 20023 – Izvajanje programa za kakovostno staranje in sožitje generacij v višini 2.928,00 EUR.

Občina bo v letu 2021 subvencionirala 10 osnovnih paketov. Upravičencem se dodeli subvencija v višini mesečne naročnine osnovnega paketa v višini, in sicer v višini 24,40 EUR/mesečno za obdobje 12 mesecev (nepretrgoma). Subvencija ne sme presežati mesečnega stroška naročnine za storitev E-oskrbe za osnovni paket, vključno z upoštevanjem morebitnega popusta izvajalca. Stroški priključnine ali stroški opreme za vzpostavitev storitve E-oskrba niso predmet subvencije.

6. Subvencije se dodeljujejo upravičencem po vrstnem redu oddaje vlog, do porabe proračunskih sredstev za ta namen. To pomeni, da v primeru, da je v razpisnem roku prejetih več popolnih vlog, ki izpolnjujejo razpisne pogoje iz 3. točke tega javnega razpisa, kot je v razpisu predvidenih proračunskih sredstev za dodelitev subvencije oziroma kot je razpisano število upravičencev do subvencije, se obravnavajo vloge glede na vrstni red prispelosti in hkratnem pogoju iz tretjega odstavka 3. točke tega javnega razpisa.

V primeru, da bo na javni razpis prispelo več vlog in sredstva ne bodo došla za dodelitev subvencije vsem upravičencem do subvencije, se bodo subvencije dodeljevale do porabe namenskih proračunskih sredstev, po zaporedju prejetih vlog v tekočem letu.

7. Razpisna dokumentacija je na voljo do zaključka razpisa v sprejemni pisarni Občine Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica, vsak dan v času uradnih ur Občine ter na spletni strani Občine Ivančna Gorica <http://www.ivančna-gorica.si/>. Podrobnejše informacije posreduje strokovna sodelavka Rozalija Smrekar, tel. (01) 781 21 29, rozalija.smrekar@ivančna-gorica.si.

V času razglašene epidemije Covid-19 za prevzem razpisne dokumentacije v času uradnih ur Občine predhodno kontaktirajte sprejemno pisarno Občine Ivančna Gorica, tel. št. (01) 78 12 100.

8. Vloge morajo vlagatelji oddati osebno na vložnišče Občine Ivančna Gorica ali po pošti (priporočeno s povratnico) na naslov: Občina Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica. Rok za oddajo vlog je do vključno 29. 10. 2021 oziroma do porabe proračun-

skih sredstev. Nepravočasno ter nepravilno oddanih vlog komisija ne bo upoštevala.

V času razglašene epidemije Covid-19 se namesto osebne oddaje vloge v sprejemni pisarni Občine, vloge oddajo v poštni nabiralnik Občine Ivančna Gorica na naslovu: Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica.

9. Posamezna vloga na javni razpis s potrebnimi prilogami mora biti pripravljena izključno na obrazcih iz razpisne dokumentacije naročnika (Občina Ivančna Gorica). Vloge morajo biti oddane v zaprti kuverti z oznako »Ne odpiraj – JR OSKRBA NA DALJAVO, E-OSKRBA ZA LETO 2021«. Na hrbtni strani ovojnice mora biti napisan naslov vlagatelja.

10. Vrednotenje in ocenjevanje prispelih vlog v skladu s pravilnikom opravi tričlanska komisija, ki jo imenuje župan s sklepom.

Odpiranje vlog za dodelitev sredstev, ki ne bo javno, bo strokovna komisija opravila enkrat mesečno, praviloma ob koncu vsakega meseca in obravnavala vse tekoče vloge.

Komisija bo pregledala prispele vloge, ugotavljala pravočasnost, popolnost vlog in izpolnjevanje razpisnih pogojev glede na besedilo javnega razpisa ter zatem opravila ocenjevanje in vrednotenje ustreznih vlog.

Vloga ne bo upoštevana v primeru, da:

- je zaradi porabe sredstev javni razpis zaprt,
- ni bila poslana v predpisanem roku,
- ni bila poslana na način, ki je opredeljen v javnem razpisu ali
- je vlogo oddal neupravičen vlagatelj.

Za vloge, ki ne bodo popolne, bo komisija v roku 8 dni od odpiranja vlog vlagatelja pisno pozvala k dopolnitvi. Nepopolne vloge mora vlagatelj dopolniti v roku 8 dni od prejema pisnega obvestila za dopolnitev. Če tega vlagatelj ne stori, se vloga s sklepom zavrne.

11. Vlagatelj bo obveščen o odločitvi o dodelitvi subvencije s sklepom direktorice občinske uprave.

Zoper sklep iz prejšnjega odstavka je možno vložiti pritožbo, in sicer pri županu Občine Ivančna Gorica v roku 15 dni po prejemu sklepa. Župan o pritožbi odloči z odločbo, zoper katero ni pritožbe, je pa možno pri pristojnem sodišču sprožiti upravni spor.

Predmet pritožbe ne morejo biti pogoji in kriteriji za prejemanje subvencije, določeni s tem pravilnikom.

Upravičenec oziroma njegov zakoniti zastopnik do subvencije po prejemu odločbe o dodelitvi subvencije je dolžan v roku, ki je določen v odločbi, Občini predložiti dokazilo o sklenitvi naročniškega razmerja za izvajanje ter dokazilo o vzpostavitvi storitve E-oskrba, sicer se šteje, da odobrene subvencije ne bo koristil.

Na podlagi odločbe bo Občina Ivančna Gorica z upravičencem in izvajalcem storitev E- sklenila pogodbo o subvencioniranju.

Upravičencu pripada subvencija z dnem, ko je storitev E-oskrba pri upravičencu vzpostavljena.

12. Upravičenci oziroma njegov zakoniti zastopnik morajo o vsaki spremembi v zvezi z izvajanjem storitve E-oskrba občino pisno obvestiti najkasneje v roku 8 dni od nastanka spremembe.

V primeru, da je upravičenec subvencijo prejel na podlagi navedb neresničnih podatkov ali lažnih dokazil, je le-to dolžan vrniti skupaj z zamudnimi obrestmi, obračunanimi od dneva nakazila do dneva vračila neupravičeno prejete subvencije.

13. Upravičenec do subvencije storitve E-oskrba občinski upravi na njeno zahtevo omogoči nadzor in pregled uporabe storitve E-oskrba.

Občina ima pravico izvršiti nadzor nad namensko porabo dodeljenih sredstev kadarkoli, v pogledu v dokumentaciji in v obračun stroškov izvajalca. Pogodbene stranke morajo Občini omogočiti izvajanje nadzora.

V primeru, da pogodbene stranke ne želijo omogočiti nadzora, lahko Občina odstopi od pogodbe in zahteva vračilo že izplačanih subvencij, skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dneva prejetja subvencije do dneva vračila.

Če se ob pregledu ugotovijo manjše nepravilnosti, se upravičenca na nepravilnosti opozori in določi rok za njihovo odpravo. Če upravičenec nepravilnosti še vedno ne odpravi, se prekine plačevanje subvencije do izteka veljavnosti pogodbe.

14. Vlagatelji bodo o izidu javnega razpisa obveščeni najpozneje v 60 dneh od odpiranja vlog. Občina Ivančna Gorica bo z izbranimi upravičenci in izvajalcem storitve E-oskrba sklenila pogodbo o dodelitvi subvencije v okviru sredstev, zagotovljenih v proračunu.

Številka: 430-0015/2021-2

Datum: 23. 04. 2021

OBČINA IVANČNA GORICA
župan Dušan Strnad

Gasilski »vroči treningi« v podjetju Traig v Ivančni Gorici

Gasilska zveza Ivančna Gorica je v sodelovanju s PGD Ivančna Gorica v torek, 30. 3., in sredo, 31. 3. 2021, organizirala »vroče treninge« za operativne gasilce iz občine Ivančna Gorica v poslopju podjetja Traig v Ivančni Gorici. Poslovni objekt, ki je v fazi rušitve, so gasilci izkoristili za izvajanje vaj pravilnih vstopov v goreč prostor, pravilno ohlajanje prostora in samo gašenje požara.

Gasilskih vaj so se udeležila naslednja gasilska društva iz GZ Ivančna Gorica: PGD Ivančna Gorica – organizator, PGD Stična, PGD Šentvid pri Stični, PGD Radohova vas, PGD Metnaji in PGD Dob pri Šentvidu. V nadaljevanju objavljamo zapis PGD Stična (Vir: spletna stran PGD Stična):

»V sredo, 31. 3. 2021, smo se operativni člani PGD Stična udeležili vaje v prostorih podjetja TRAIG Ivančna Gorica. Ker je objekt pripravljen za rušenje, smo imeli edinstveno priložnost izvajanja vaj notranjih napadov, v zadimljene prostore z realnimi situacijami.

V objektu je gorelo na treh različnih žariščih, zaradi katerih je bil objekt zadimljen. V objektu sta bili dve ponesrečeni osebi, ki ju je bilo potrebno rešiti, iznesti je bilo potrebno tudi plinsko jeklenko, pogasiti posamezna žarišča, prezračiti prostore in objekt pregledati s termo kamero.

Namen same vaje je bilo torej reševanje oseb, iznos nevarnih snovi in gašenje požara.

POSTOPKI MED IZVAJANJEM VAJE:

Gasilci so se pripeljali na kraj požara, pripravili ekipe napadalcev z izolirnimi dihalnimi aparati in se pripravili na vstop v prostor. Prva in druga ekipa sta vstopili v prostor s cevjo in ročnikom - cilj je bil gašenje požara, tretja ekipa pa je vstopi-

la v objekt z namenom preiskovanja prostorov in iskanja ponesrečencev. Ko so le-te našli, so jih varno iznesli iz objekta in predali reševalni službi. Prvi dve ekipi sta pogasili požare, tretja napadalna skupina pa je, potem ko je varno iznesla ponesrečenca, nadaljevala s prezračevanjem prostorov. Ostali operativci so med tem skrbeli za pripravo cevi, vode, nosil, orodja in ostale opreme, ki so jo notranji napadalci potrebovali. Vaja se je zaključila, ko je bil požar pogašen in plinska jeklenka varno iznešena iz objekta.

Naši operativni člani so vajo izvedli 3x, z vmesno menjavo članov ekipe in vodje intervencije. Vsak vodja se je o napadih in korakih odločal po svoji presoji, postopki in sam potek niso bili vnaprej določeni.

Vaje notranjih napadov so na objektu istočasno in pa dan pred tem, izvajala tudi druga društva Gasilske zveze Ivančna Gorica. Objekt je bil tako dobro uporabljen, preden zaključijo svojo zgodbo v Ivančni Gorici. Želeli bi se zahvaliti lastniku objekta za ponujeno priložnost, PGD Ivančna Gorica za pomoč pri pripravah in pa seveda našim članom za pomoč pri pripravi objekta in poligona.

Pri izvedbi vaje so bili upoštevani predpisi NIJZ za zajezitev virusa SARS-CoV-2.«

Gašper Stopar

Prostovoljni bolničar Žiga Bizjak – heroj korone

Od predsednika RS Boruta Pahorja prejel jabolko navdiha

Bralke in bralci slovenskih regionalnih spletnih medijev so izbrali »heroje korone«, ki jim je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor 25. marca v parku Vile Podrožnik vročil priznanje jabolko navdiha. Prejel ga je tudi prostovoljni bolničar RKS – OZ Grosuplje Žiga Bizjak.

Kot prostovoljec Žiga nikoli ne pomisli na priznanja, čeprav zavzeto deluje na mnogih področjih. Jabolko navdiha je ponosno in spoštljivo prevzel v svojem, predvsem pa v imenu vseh tristoletnih prostovoljnih bolničarjev Rdečega križa Slovenije, ki so med 28. oktobrom 2020 in 12. marcem 2021 priskočili na pomoč medicinskemu osebju pri oskrbi bolnikov s covidom-19 na navadnih in intenzivnih oddelkih v obeh univerzitetnih kliničnih centrih in štirih bolnišnicah ter več domovih starejših občanov širom Slovenije. Repliko jabolka navdiha junakom človečnosti in upanja je prejelo 17 »herojev korone« v znak hvaležnosti za njihova srčna dejanja v času epidemije.

Z vročitvijo priznanja jabolko navdiha je predsednik republike Borut Pahor prejemnicam in prejemnikom izrekol hvaležnost za dobroto in človečnost, brez katerih ne bi tako dobro premagovali epidemije.

Žiga Bizjak, prejemnik jabolka navdiha. Foto: Aleš Černivec

»Obstajajo posamezniki, kot ste vi, ki težke občutke spreminjajo v upanje«, je dodal predsednik in ob tem izrazil prepričanje, da bodo ravnanja »herojev korone« naletela na občudovanje in pri drugih spodbudila željo, da prav tako pomagajo. Žiga Bizjak je prejel repliko priznanja jabolko navdiha za požrtvovalno delo na covid oddelku Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana. Poleg njega je v UKC Ljubljana pomagalo še 7 bolničarjev RKS – OZ Grosuplje: **Barbara Markelj, Vesna Kavšek, Luka in Uroš Mehle, Luka Smrečnik, Tim Strojinc in Lenart Bučar**. Vsem je to pomenilo ne-

verjetno in pretresljivo življenjsko izkušnjo.

Ob zaključku dela je **Uroš Mehle** tako strnil svoje vtise:

»Konec oktobra lani nas je Rdeči križ pozval na pomoč v UKC Ljubljana. Med 8 prostovoljci RKS – OZ Grosuplje sem se pozivu odzval tudi sam. Sprva sem mislil, da bomo pomagali nekaj tednov, pa bo drugi val mimo, na koncu pa sem ostal 3 mesece.

Bil sem v drugi skupini bolničarjev, ki so imeli uvodno predavanje 30. oktobra 2020. Predstavili so nam delovanje UKC Ljubljana, uporabo zaščitne opreme in nas napotili na naše bodoče oddelke. Prvi delavnik pa je bil kar na praznik, 31. oktobra in to že takoj 12 ur skupaj. Pa nič zato, če zmorejo sestre, bom tudi jaz, sem si mislil.

Prvih nekaj dni sem bil bolj v vlogi opazovalca, saj so bile potrebe na oddelku nekaj povsem drugega kot nudenje prve pomoči, za kar smo se šolali na tečaju PP. Gledal sem kolektiv na oddelku, ki je bil zaradi razmer nabran od vsepovsod, iz raznih oddelkov UKC-ja. Kljub temu so delovali kot dobro namazan stroj. Medicinske sestre so izvajale nego in terapijo za bolnike. Diplomirane

Lenart Bučar, Tim Strojinc, Uroš Mehle in Barbara Markelj – 4 od 9 prostovoljnih bolničarjev RKS – OZ Grosuplje, ki so pomagali v Kliničnem centru v Ljubljani v času največjega števila hospitaliziranih zaradi koronavirusa

sestre so jemale vzorce krvi, nastavljale kanale, skrbele za dokumentacijo. Zdravniki so predpisovali zdravila, kisik in se po najboljših močeh trudili obdržati bolnike pri življenju. Imeli smo »čisto sestro«, ki je tekala po hodnikih in prinašala posteljino, prepisovala vitalne znake pacientov, urejala krvni sladkor. Gospodinje so odnašale vzorce v laboratorije in prinašale zdravila iz lekarne. Vsak je imel svojo nalogo, ki jo je opravljal, da je vse gladko potekalo.

Mene so najprej določili za »čistilko«. Moja naloga je bila pranje vizirjev in natikačev, pobiranje smeti, polnjenje materiala, torej bolj režijske zadolžitve. Proti koncu sem se dovolj naučil in »napredoval« do »čiste sestre« in sem že lahko pomagal sestram, ki so v sobah skrbele za paciente.

Ob koncu dela bi se rad zahvalil celotnemu osebju na Vrazovem trgu. Hvala za vašo potrpežljivost na začetku dela, ko sem vas le debelo pogledal, ko ste mi naročili, naj prinesem lonček za urin. Hvala za vaše učenje, da sem vam na koncu lahko

že podajal material za nastavljanje kanalov ali odvzem krvi. Hvala za neopozabne trenutke, za smeh, ki nas je razbremenil med težkim delom.

Skupaj smo preživeli težko obdobje epidemije, žal smo se prepogosto srečevali s smrtjo. Vendar nas je vsak bolnik, ki je odšel ozdravljen z oddelka, dvignil in dodatno motiviral, da delamo naprej – zanje, ki se borijo za življenje.

Marsikdaj je bila pot domov težka zaradi utrujenosti. Ko sem se peljal še zadnjič domov z dela, je bila pot še težja. Ne zaradi utrujenosti, temveč zaradi vseh lepih spominov, ki so privreli v misli, in vseh prijateljskih vezi, ki so se spletle med nami. Zagotovo se bomo še srečali – upam, da ne v bolniški sobi, temveč na prijetnem druženju. «

Ob tej priložnosti vabimo srčne ljudi, da se vključijo v vrste naših prostovoljnih bolničarjev. Za več informacij smo na voljo na telefonski številki 051 380 351.

Anica Smrekar

Prostovoljni bolničarji RKS-OZ Grosuplje Uroš Mehle v ospredju, zadaj na njegovi levi Barbara Markelj, na desni Žiga Bizjak

Zvonetov šesti križ

V mesecu ptičjih svatb, v mesecu, ko se narava prebuja, v marcu, je v krogu najbližjih svoj 60. jubilej praznoval Zvonko Žnidaršič z Brega pri Zagradcu. Zvone je med krajani poznan kot aktiven član PGD Zagradec, član turističnega društva, kulturnega društva, nekdanji predsednik pevskega zbora, svetnik v krajevni skupnosti, dober sosed in krajan z velikim srcem in športno dušo.

Čas, v katerem je Zvone praznoval svoj osebni praznik, zaradi epidemije koronavirusa ni bil najbolj primeren za slavlja, zato je Zvone kot navdušen športnik in ljubitelj gora, sploh pa domačega Bovleka, v skladu s priporočili in ukrepi NIJZ povabil svoje domače in najbližje na praznični pohod na 695 metrov visoki Bovlek, naš »gorniški« ponos Zagradca.

Omenjeni Bovlek v zadnjem času predstavlja zanimivo turistično točko občine Ivančna Gorica, ki ga vsak dan obišče vse več pohodnikov, željnih krajše ture oziroma nedeljskega sprehoda, od blizu in daleč. Na vrhu nas pričaka zvonček želja in skrinjica z vpisno knjigo ter gorniškimi žigom. Z vrha se ob dobrem vremenu vidi daleč naokoli, tudi slovenski očiak Triglav, sploh v zimsko –spomladanskem času, ko je drevje še brez listja, saj se sam vrh nahaja v pretežno listnatem gozdu. Turistični delavci, člani TD Zagradec, Občina Ivančna Gorica, Občinska turistična zveza Ivančna Gorica pa že razmišljajo o postavitvi razglednega stolpa in ne manjka veliko do njegove izgradnje.

Malo pod vrhom Boveleka so jamarji Jamarskega kluba Krka, v lanskem letu odkrili jamo, dvanaest metrov globoko kraško brezno, z nekaj kapniki in žabami in kot so zapisali na svoji spletni strani, brez smeti, kar je za presenetljivo za slovenske razmere. Tako jama kot tudi vsa okolica je čista in vzorno urejena glede odpadkov in samega ravnanja obiskovalcev z naravo in naj tako tudi ostane z reklom »Okolju prijazni« kot veleva eno od gesel občine Ivančna Gorica. Že na začetku omenjeni pohodniki so v dobri uri in pol druženja na tem vrhu nazdravili jubilanu Zvonetu, se malo povsneli in odšli v dolino, seveda so kot pravi gorniki poskrbeli, da so smeti odnesli v dolino.

Po sestopu z Boveleka, je skupino pohodnikov skupaj s slavljenecem, v kraju Mali Korinj, med zidanicami in vinogradi z odlično lego in še lepšim pogledom na dolino reke Krke, pričakalo gasilsko presenečenje. Ženska desetina je s poveljnikom, predsednikom in častnim članom PGD Zagradec, pripravila sprejem in krajšo vajo za večletnega mentorja teh gasilskih desetini in dolgoletnega člana društva, ki je zaslužen

za velik uspeh gasilstva v Zagradcu in Gasilski zvezi Ivančna Gorica. Tako pri gasilskih vajah, intervencijah, sploh pa pri pripravi mladine za razna tekmovanja, gasilskih kvizih in drugih prireditvah, s katerih se vračajo z vidnimi rezultati. Kot veleva tradicija, se je moral tudi slavljenec obleči v gasilsko obleko in opraviti častni pregled desetine za postroj pred tekmovanjem. Sledila je izročitev spominskega darila v obliki lesene ure z verzom in čestitko slavljenecu ter motivom gasilskega doma v Zagradcu. Kot elektro mojster in srčni prostovoljni gasilec ter sodelavec spretnih rok, je Zvone veliko svojega prostega časa posvetil izgradnji novega gasilskega doma. Lesene umetniške ure pa že nekaj časa, za svojo dušo in veselje jubilantov, izdeluje članica PGD Zagradec in vse stranska umetnica in kulturnica, Sabina Vovk.

Ob koncu gasilskega postroja so mu prisotni vsi zaželeli vse najboljše, predvsem zdravja in obilo volje ter še na mnogo aktivnih let tako na domačem, kot tudi gasilskem in družabnem življenju.

Marjan Urbas

Udar strele poškodoval cerkev sv. Andreja v Sobračah

Petek, 5. marca 2021, je bil eden tistih dni, ki si ga bodo prebivalci Sobrač in okolice dobro zapomnili. Ob 16.45 je strela udarila v streho cerkvenega zvonika. Požara na srečo ni bilo, je pa udar strele povzročil veliko materialno škodo na celotni cerkvi svetega Andreja. Posledice udara so občutili tudi krajanje Sobrač na svojih domovih.

Strela je na cerkvenem zvoniku poškodovala del ostrešja, pločevinasto kritino in del zunanje stene (sims). V notranjosti cerkve je bila popolnoma uničena napajalna omara, električna napeljava, elektrificirano zvonjenje in njegovo krmiljenje.

Posledice udara strele si je ob prisotnosti ključarjev podružnične cerkve sv. Andreja in župnika Izidorja Grošlja, ogledal tudi župan Dušan Strnad. Kot so povedali domačini, ne pomnijo tako močnega udara v tem delu občine. Škoda na cerkve-

Foto: Tadej Koleša

nem objektu je ocenjena na dobrih 20.000 evrov. Z obnovitvenimi deli, predvsem v lastni režiji, pa so začeli takoj po nesreči. Ob zvoniku so

postavili gradbeni odbor in začeli z obnovo ostrešja zvonika, potrebna bo napeljava novih instalacij in strelododa. Omeniti velja, da je cerkev v Sobračah sicer lepo vzdrževana, nazadnje je bilo obnovljeno tudi cerkveno ostrešje.

Po vaseh, ki spadajo pod podružnično cerkev sv. Andreja, so krajanje že začeli tudi z zbiranjem sredstev za popravilo nastale škode, seveda pa si brez pomoči Občine Ivančna Gorica obnove ne predstavljajo. Ob tej priložnosti je župan zbranim zagotovil, da bo sanacijo finančno podprla tudi Občina, in sicer iz sredstev rednega letnega razpisa za obnovo spomenikov kulturne dediščine.

Gašper Stopar

Obnova cerkve na vrhu Polževega

Župan Dušan Strnad si je skupaj s konservatorko Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije Sabino Ravnkar in župnikom župnije Krka - Muljava Dejanom Pavlinom, ogledal potek obnove podružnične cerkve sv. Duha na Polževem.

Obnovitvena dela so se začela meseca marca in so po besedah Ravnkarjeve odkrila skrite arhitekturne zaklade. »Obnova poteka na tradicionalen način s tradicionalnimi materiali in postopki. Vsi na novo odkriti arhitekturni elementi in detajli bodo prezentirani in bodo cerkvi dodali nov sijaj«, še dodaja.

Dela izvaja domače restavratsko podjetje Gnom d. o. o. iz Šentvida pri Stični pod vodstvom restavratorka Jožeta Drešarja in bodo končana predvidoma konec maja.

Cerkvica sv. Duha se sicer nahaja na 630 metrih nadmorske višine na vzpetini nad hotelom Polževo in spada pod vas Vrhe v krški župniji. Cerkvica pozdravi slehernega pohodnika, ki se poda po Jurčičevi poti iz Višnje Gore do Muljave. Prav tako ob dnevu državnosti, 25. junija, tu že vrsto let poteka maša za domovino in osrednja prireditev ob državnem prazniku v občini Ivančna Gorica.

Kot pravi župnik Pavlin, je vsak projekt, ki se izvaja v župniji odvisen tudi od darov dobrih ljudi in raznih institucij. Tudi cerkev na Vrheh se bo obnovila zgolj in samo od darov vaščanov, posameznih drugih darovalcev, donacij podjetnikov in razpisa preko Občine Ivančna Gorica. Kot dodaja župnik krške župnije seveda to še ne bo povsem zadosti, da bi v celoti pokrili stroške. Finančne darove zbirajo preko vaščanov Velikih in Malih Vrhov, osebno v župnišču na Krki ali preko TRR župnije na št. SI56 0204 1009 2280 173, namen: DAR – VRHE. »Za vsak dar vam bomo neizmerno hvaležni. Bog Vam povrni tam, kjer najbolj potrebujete«, še dodaja župnik Pavlin.

Gašper Stopar

Pozdrav novemu življenju

Župnijska Karitas Ivančna Gorica bo letos praznovala 30 let delovanja. Med tem časom smo se lotili marsikaj koristnega in potrebnega, kar se za humanitarno organizacijo spodobi.

Že pred leti smo dodali svojemu delu dejavnost z mladino in otroki (šolska pomoč, počitnice, šolske potrebščine). Spomnili smo se, da bi posebej poudarili rojstvo otroka, novega člana družine in naše skupnosti.

Ko mamica prinese otroka iz porodnišnice, se začne novo poglavje v družini, odnosi med zakoncema pa postajajo bolj izraziti. Včasih so težave, včasih pa čista sreča.

Otroci pa rastejo, se razvijajo umsko in telesno, postanejo »vrčkarji«, šolarji, dijaki, študentje, mamice in očetje. Krog je sklenjen.

V tem času, ko zaradi koronavirusa ostajamo doma v krogu družine, spoznamo, kaj je to družinski objem. Otroci naj se učijo in naučijo kako se obnašati, zahvaliti, prositi in druge vrline, ki so kar potihoma izginile iz vzgoje otroka doma. Zdi se, da so sedaj pravzaprav zlati časi, ki člane družine povezujejo in vodijo k slogi in spoštovanju. To je smisel življenja, saj ga živimo danes, za jutri pa ne vemo, kaj bo. Iz sebičnosti se spreminjamo v ljubezen do vseh.

Lokalni umetnik Andrej nam za obdaritev otroka izdelal kropilnik v obliki angelčka. Poklonimo ga ob krstu, ko otroka predstavijo širšemu občestvu in njemu za spomin.

Tako gleda naša Karitas na rojstvo otroka. Starši pozdravimo življenje, opustimo slabe navade, postanimo boljši. Naklonimo sosedu vsaj nasmeh in pozdrav, s tem smo otrokom za zgled in spodbudo.

Otrok je dar, ki potrebuje vso podporo in pomoč, da se razvije v zdravega in srečnega človeka.

Emilia Grünbacher, članica Karitas

95 let, pa na svet še vedno gleda z zdravo kmečko pametjo

V soboto, 13. marca, je Angela Šajn iz Mekinj nad Stično praznovala 95 let. Babi Angeli, kot ji rečemo domači, je polna modrosti; kako ne, ko pa ima za seboj že 95 let življenja. V teh letih je doživela in preživela že marsikaj: težko in delavno otroštvo (bila je med prvimi, ki so na roke kopali temelje za današnje podružnično šolo na Muljavi), vojno, skrb za družino, tri otroke, štiri vnuke, šest pravnukov, korono, cepljenje proti COVID-u, nekaj malega pa je bilo v tem obdobju tudi bolezn. No, bolj kot bolezen jo »mučijo« leta. »Vse je izrabljeno, zamenjati za novo pa ne znajo,« se velikokrat pošali. Babi Angeli je in še danes slovi daleč naokrog kot modra ženska in odlična kuharica. Kljub letom in modernim časom in vsemu napredku, ki ga prinaša današnji čas, se brez težav pogovarja o trenutnih razmerah in težavah tega sveta. Še več, zmore dati moder nasvet; pa naj gre za vrčkanje, vzgojo otrok, kuhanje ali življenje nasploh. Domači in sosedje smo velikokrat okušali njene dobrote: kruh, krhke flancate, marmeladni zvitek in skutine rogljičke. Pred dvema letoma je sede spekla poprtnik ob prazniku Treh kraljev.

Danes ji zdravje ne dopušča, da bi se še lotila kuhe in peke. Ostalih hišnih opravil se pa še loti. »Kakšen dan naredim več, kakšen dan pa koristim bolniško,« pravi.

Babi, domači in vaščani vam želimo volje, zdravja in poguma še vnaprej. Naj zaključim z vašo mislijo: »Danes nam je tako lepo, da je že kar hudo.«

Na fotografiji je babi Angeli z najmlajšim sinom Tonetom, ki zanjo skrbi. Domači smo mu za vse neizmerno hvaležni.

Zapisala vnukinja Maja Sever
Foto: osebni arhiv

Ne čakajmo – stop nasilju!

Nasilje je treba nemudoma prijaviti!

Ob tragičnem družinskem dogodku, ki se je zgodil v zadnjem tednu, je treba vso pozornost nameniti tej – še vedno prikriti – problematiki. Nasilje v družini je splošen družbeni problem in pojavlja se ne glede na socialno-ekonomski položaj, spol, starost, etnično pripadnost ali druge osebne okoliščine družinskih članov. Leto epidemije je stiske, ki velikokrat vodijo tudi do nasilja, povečalo in to obdobje terja še večjo pozornost države, lokalne skupnosti, javnih institucij in drugih organizacij. Vedno pa tudi pozornost vsakega posameznika, naj bo to v vlogi soseda, prijatelja, družinskega člana itd.

Nasilje ni konflikt in zanj ni opravičila

Na Centru za socialno delo Ljubljana opažamo, da je delež neprijavljenega nasilja v družini še vedno mnogo višji od uradnih podatkov. Nasilje med družinskimi člani, še posebej v intimno partnerskih odnosih, je pogosto prikrito, dogaja se za zaprtimi vrati, zato ga je tudi težje prepoznati in preprečevati. Žrtve pogosto potrebujejo veliko strokovne podpore in pomoči, da zmorejo spregovoriti o nasilju. Opažamo tudi, da je nasilje v družini v Sloveniji še vedno stigmatizirano in da je toleranca do nasilja, kljub izboljšanju situacije v zadnjih letih, še vedno prevelika. Na Centru za socialno delo Ljubljana zagovarjamo ničelno tolerance do nasilja in s svojim delovanjem aktivno ozaveščamo strokovno in laično okolje pri prepoznavanju in prijavljanju nasilja. Za nasilno vedenje je vedno odgovoren povzročitelj nasilja, nasilje ni konflikt in zanj ni opravičila!

Podatki, ki jih centri beležijo v zvezi z obravnavo nasilja v družini, kažejo na to, da je še vedno visok odstotek primerov, v katerih so žrtve nasilja v družini ženskega spola. Posebej poudarjamo, da so otroci žrtve nasilja tudi, če so ob nasilju le prisotni in ne doživljajo neposrednega nasilja, ali če živijo v okolju, kjer se nasilje izvaja. Otroci kot žrtve nasilja imajo prednost pri obravnavi.

Nujnost prijave

Vsako nasilje je potrebno prijaviti. Vsaka žrtev ima na voljo različne vrste in vire pomoči, s katerimi ji lahko pristojne institucije pomagajo pri reševanju njene ogroženosti. Center za socialno delo je osrednja institucija pri obravnavi nasilja v družini. Na centru bomo žrtvi ponudili možnost spremljevalca, ki jo lahko spremlja na Policijo, da lažje pove svojo zgodbo.

Grožnje je vedno treba vzeti skrajno resno

Grožnje povzročitelja in strahove žrtve center vzame skrajno resno. Najnevarnejši čas za žensko je takrat, ko želi ali zapusti nasilnega partnerja, ker bo uporabil vse načine, da jo bo pridobil nazaj. Povzročitelji navadno to počno toliko časa, dokler jih sistem jasno in odločno ne ustavi. Naloga centrov za socialno delo je, da skupaj z žrtvijo naredi vse, da jo zaščiti, pri tem pa je zelo pomembno, da žrtev natančno povprašamo o njenih strahovih in grožnjah, ki jih je izrekel povzročitelj nasilja v družini.

Nudjenje informacij in pomoči žrtvam

Kadar se oseba obrne na center za socialno delo zaradi nasilja v družini, ji najprej posredujemo vse informacije, ki jih potrebuje in seznanimo z vsemi organizacijami, kamor se lahko obrne. Takoj od začetka žrtvi nudimo vso pomoč, ki jo ob tem potrebuje.

Vloga in naloge Policije

Policija kot institucija največkrat prva vstopa v družino, se sooči z obravnavo in preiskavo nasilja v družini. Policija ima možnost, da žrtev nasilja zaščiti tudi tako, da povzročitelju nasilja izreče ukrep prepovedi približevanja.

Kaj lahko žrtve pričakujejo?

- Center za socialno delo se je dolžan na vsak primer nasilja v družini, o katerem je obveščen, odzvati in takoj začeti s postopki za zaščito žrtve nasilja v družini, na način, ki je zanj varen.
- V primeru neposredne ogroženosti zdravja in življenja žrtve, svoje začetne aktivnosti takoj uskladi s Policijo in ukrepa v zaščito žrtve – pomoč pri odhodu v krizni center za žrtve nasilje, odhodu v krizni center za mlade, varno hišo ali drugo varno lokacijo oziroma napotitev v zdravstveno oskrbo.
- Skupaj z žrtvijo razište situacijo in opredeli problem nasilja, oceni njeno psihofizično stanje in njeno socialno podporno mrežo, izdelava začetno oceno ogroženosti, pripravi varnostni načrt z namenom zagotovitve njene trenutne varnosti in krepitve moči v konkretnem položaju.
- V nadaljevanju center za socialno delo žrtev spremlja, izdelava se dolgoročni načrt pomoči za varnost žrtve, vključni druge pomembne institucije, ki so pomembne za zaščito žrtev, po potrebi skliče multidisciplinarni tim.

Nerazumevanje položaja žrtve

Pogosto se dogaja, da žrtve nimajo dovolj moči, da bi poiskale pomoč. V svoji okolici žrtve pogosto naletijo na nerazumevanje, ali se jim celo ne verjame, prisoten je sram in strah, nekateri jih lahko celo obsojajo. Žrtev moramo opolnomočiti oziroma opogumiti in spodbuditi k iskanju pomoči ali zanje sami poiščemo pomoč.

Skrito nasilje v času epidemije

V času epidemije na Centru za socialno delo Ljubljana nismo zaznali porasta primerov nasilja v družini, to pa ne pomeni, da se je nasilje v družini zmanjšalo. V času epidemije so bili po večini družinski člani doma. Žrtev je težje klicala ali poiskala pomoč, ker je bil povzročitelj nasilja prisoten. V tem času je nastala negotovost, povečan strah, nejasna prihodnost, finančna stiska in so se žrtve težje tudi odločale za odhod od doma. Žrtve nasilja v družini so bile še bolj izolirane od sorodnikov, prijateljev in njim pomembnim osebam.

V letu 2020 zabeležili 680 prijav

Na Centru za socialno delo Ljubljana pod katerega sodi 8 enot centra za socialno delo (Ljubljana Center, Ljubljana Šiška, Ljubljana Vič Rudnik, Ljubljana Moste Polje, Ljubljana Bežigrad, Grosuplje, Vrhnika in Logatec) smo v letu 2020 skupno beležili 680 vseh informacij oziroma prijav nasilja v družini, od tega je Policija v 125 primerih izrekla ukrep prepovedi približevanja povzročitelju nasilja proti žrtvam nasilja v družini. Realiziranih je bilo 43 namestitev v varno okolje.

Center za socialno delo Ljubljana

Znak za pomoč v primeru nasilja

Oseba, ki doživlja nasilje, pokaže znak osebi na drugi strani tako, da najprej pokaže odprto dlan, nato palec premakne na dlan in ga pokrije z ostalimi prsti. Oseba pri tem ne uporabi nobenih besed in lahko to opravi na skrivaj, ne da bi povzročitelj, če je v bližini, to opazil. Ob množični uporabi spletnih orodij in video klicev je znak za pomoč vedno bolj prepoznaven, tudi v Sloveniji. Delite ga tudi vi!

Takoj, ko bo to mogoče, se bomo ponovno srečali

Covid-19 je marsikomu od nas korenito spremenil življenjski slog. Protiko-ronski ukrepi, predvsem pa skrb za naše zdravje ter zdravje vseh okoli nas, so nam onemogočili marsikatero od naših običajnih aktivnosti. Tako so svojo dejavnost morala trenutnim epidemiološkim razmeram prilagoditi tudi različna društva, v katerih delujemo.

Eno takšnih je tudi Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Grosu-plje, ki že 24. leto skrbi za ohranitev pozitivnih vrednot slovenske osamosvojitve ter osamosvojitvene vojne v občinah Grosuplje, Dobrepolje in Ivančna Gorica. Naša skrb je posvečena tudi našim članicam in članom, veteranom vojne za Slovenijo. Zavedamo se, da večina od njih potrebuje neposredni stik in druženje s svojimi soborci, ki pa je v danih razmerah onemogočeno. Toda takoj, ko bodo razmere dopuščale, bodo ponovno zaživele vse naše aktivno-sti. Ponovno se bomo udeleževali različnih pohodov in spominskih svečanosti, posvečenih slovenski osamosvojitvi. Še posebno pozornost bomo posvetili dogodkom izpred tridesetih let. Zaživele bodo šahovska, kegljaška in strelska sekcija. Udeleževali se bomo veteranskih tekmovanj ter nekatera tudi sami organizirali. Podali se bomo na izlet v kraje, pomembne za slovensko osamosvojitve. Programe za vse aktivnosti imamo pripravljene. Predsedstvo združenja jih je na svojih, sicer korespondenčnih sejah, že potrdilo. Čakamo le, da nam epidemiološke razmere omogočijo njihovo uresničitev. Takoj, ko bo to mogoče, se bomo srečali tudi na zboru članov.

V preteklem letu smo bili kljub vsemu pogosto v stikih s člani združenja, čeprav največkrat le telefonsko ali pa preko elektronske pošte. Pomagali smo jim predvsem z nasveti o uresničevanju njihovih pravic, ki jih je prinesla sprememba zakona o vojnih veteranih. Ta namreč državljanom z urejenim statusom veterana daje določene pravice že z dopolnjenim 50. letom starosti.

Z upanjem, da se epidemiološke razmere čim prej izboljšajo, želimo tako svojim članicam in članom kot tudi vsem ostalim občankam in občanom, da ostanete zdravi. Za to pa lahko v veliki meri, z odgovornim odnosom do vseh potrebnih ukrepov vključno s cepljenjem, poskrbimo tudi sami.

Na koncu pa vsem svojim članicam in članom ter vsem občankam in občanom čestitamo ob 27. aprilu, Dnevu upora proti okupatorju in 1. maju Prazni-ku dela. Naj zastave na naših domovih zaplapolajo prazniku v pozdrav.

Franci Zorko, sekretar OZVVS Grosuplje

Kam po pomoč?

Policija (intervencijska številka)	113
Nujna medicinska pomoč	112
Najbližji center za socialno delo:	
CSD Ljubljana, enota Ljubljana Center Dalmatinska ulica 2, Ljubljana	01 475 08 00
CSD Ljubljana, enota Ljubljana Šiška Celovška cesta 150, Ljubljana	01 583 98 00
CSD Ljubljana, enota Bežigrad Einspielerjeva ulica 6, Ljubljana	01 300 18 00
CSD Ljubljana, enota Vič Rudnik Tržaška cesta 40, Ljubljana	01 200 21 40
CSD Ljubljana, enota Moste Polje Zaloška cesta 69, Ljubljana	01 587 34 00
CSD Ljubljana, enota Grosuplje Adamičeva cesta 51, Grosuplje	01 781 80 50
CSD Ljubljana, enota Logatec Tržaška cesta 50 A, Logatec	01 759 06 70
CSD Ljubljana, enota Vrhnika Ljubljanska cesta 16, Vrhnika	01 750 62 70
CSD Ljubljana Koordinatorica za preprečevanje nasilja	031 390 265
Društvo SOS telefon	080 11 55
Društvo za nenasilno komunikacijo	01 434 48 22
Združenje proti spolnemu zlorabljanju	01 431 33 41
Krizni center za ženske in otroke, žrtve nasilja (Društvo ženska svetovalnica)	031 233 211
Psihosocialna pomoč ženskam žrtvam nasilja	01 25 11 602
Krizni telefon čez vikende	051 33 88 11

Ivankine Spominčice

PROGRAM »NEPOSREDNA POMOČ OSEBAM Z DEMENCO V LOKALNEM OKOLJU«

Program neposredne pomoči, ozaveščanja, svetovanja in oskrbe ogroženih, izključenih, ranljivih skupin ter bolnikov z redkimi boleznimi s ključnim ciljem: zagotavljanje kvalitetnejšega življenja in zdravja: "NEPOSREDNA POMOČ OSEBAM Z DEMENCO V LOKALNEM OKOLJU" sofinancira Republika Slovenija, Ministrstvo za zdravje.

NAMEN PROGRAMA je krepitev in razvoj programov pomoči osebam z demenco, njihovim svojcem in oskrbovalcem preko neposredne pomoči v obliki družabništva, ter povečan obseg ostalih aktivnosti: ozaveščanja, svetovanja in oskrbe ogroženih, izključenih in skritih uporabnikov s ciljem, da jim zagotovimo kvalitetnejše življenje in zdravje.

CILJ PROGRAMA je neposredna pomoč preko družabništva in drugih navedenih aktivnosti za boljše opolnomočenje oseb z demenco, njihovih svojcev in oskrbovalcev. Na ta način se zmanjša njihova družbena izključenost zaradi bolezni in skrbi za obolelega. Cilj programa je tudi usmerjeno preventivno ozaveščanje, ustvarjanje podpornega okolja, spremljanja in celostne pomoči za namenom zagotavljanja večje dostopnosti informacij uporabnikov, zmanjševanje neenakosti pri dostopnosti in obsegu zdravstvenih storitev ter doseganje kvalitetnejše obravnave in pogojev za življenje uporabnikov na naslednji način:

1. KREPITEV IN RAZVOJ NEPOSREDNE POMOČI NAMENJENIH OSEBAM Z DEMENCO, NJIHOVIM SVOJCEM IN SKRBNIKOM V OBLIKI DRUŽABNIŠTVA

S širitvijo aktivnosti družabništva želimo osebam z demenco, njihovim svojcem in oskrbovalcem omogočiti ustrezno pomoč in podporo, in sicer takrat, ko jo resnično potrebujejo. V ta namen smo poleg že obstoječega programa usposabljanja, osnovnega treninga za družabnike, ki poteka 2x letno, izvedli še dodatne tečaje za družabnike, s čimer smo povečali število družabništev domu in v skupini. Pri načrtovanju animacijskih aktivnosti in vodenih delavnicah v okviru družabništva na domu in skupini smo sodelovali s strokovnjaki na področju demence (nevrologi, psihiatri, psihologi, socialnimi in zdravstvenimi delavci ...). Multidisciplinarno povezovanje nam omogoča akcijsko in izkustveno učenje, s čimer razvijamo vedno novo znanje in pristope. Osebam z demenco, njihovim svojcem in oskrbovalcem družabništvo na domu in v skupini zagotavlja podporo in pomoč pri spopadanju z boleznijo, krepitev aktivnosti, ki jih osebe z demenco še zmorejo, trening specifičnih miselnih področij (zaznava, prepoznavna, spomin, orientacija, govor, izvršilne funkcije, motorika), premoščanje odklonilnega vedenja ter kvalitetno in aktivno preživljanje prostega časa.

2. OPOLNOMOČENJE OSEB Z DEMENCO, NJIHOVIM SVOJCEM IN OSKRBOVALCEM IN OZAVEŠČANJE JAVNOSTI PREKO DRUŽABNIŠTVA

S krepitvijo družabništva in ostalih aktivnosti dosegamo večjo ozaveščenost, prepoznavanje in razumevanje bolezni. Z ustreznimi obravnava in pristopom do osebe z demenco, se uporabniki počutijo bolj spoštovani in bolj sprejeti člani družbe, kar vpliva na večjo samostojnost in aktivno vključenost v skupnost.

3. ZAGOTAVLJANJE VEČJE DOSTOPNOSTI POMOČI PREKO DRUŽABNIŠTVA IN OSEBNIH SVETOVALNIH RAZGOVOROV, NUDENJE POMOČI, SPREMLJANJE IN INFORMIRANJE

V okviru družabništva na domu in v skupini za osebe z demenco omogočamo uporabnikom in njihovim oskrbovalcem možnost osebnega svetovanja, nasvetovanja, informiranja ali usmerjanja preko različnih oblik svetovalnih razgovorov: individualno svetovanje za osebe z demenco, individualno svetovanje za oskrbovalce.

Osebam z demenco in oskrbovalcem nudimo uporabne informacije o načrtovanju vsakdana osebe z demenco, reševanju problemov, premagovanju odklonilnega vedenja, smernice za učinkovito komunikacijo in negovanje dobrih medsebojnih odnosov, krepitev fizične in umske kondicije, o preventivnih ukrepih in skrbi zase, o najpomembnejših pravicah iz socialnega in zdravstvenega varstva, o diagnostičnem procesu in post-diagnostični podpori ter o oblikah formalnih in neformalnih oblik pomoči.

4. VZPOSTAVITEV IN VZDRŽEVANJE MEDSEBOJNEGA SODELOVANJA MED INŠTITUCIJAMI

S širjenjem in izpopolnjevanjem aktivnosti družabništva na domu in v skupini smo se povezovali z zunanjimi strokovnjaki, z zdravstvenimi in socialnimi ustanovami (Univerzitetna Psihiatrična klinika Ljubljana, Nevrološka klinika Ljubljana, domovi starejših občanov, socialni servisi, ki izvajajo pomoč na domu, Centri za socialno delo, Skupnost socialnih zavodov Slovenije) ter organizacijami, ki skrbijo za izobraževanje in medgeneracijsko povezovanje (Ljudske univerze, DCA, Univerza za tretje življenjsko obdobje, knjižnice, večgeneracijski centri, dnevni centri aktivnosti za starejše, Zlati kotiček ...), drugimi nevladnimi organizacijami (Zveza društev upokojencev Slovenije, Slovenska filantropija, SiNAPSA, Gerontološko društvo Slovenije, CNVOS, Zveza društev za socialno gerontologijo Slovenije ...) in mednarodnimi organizacijami, katerih člani smo (Alzheimer Europe, Alzheimer's Disease International, Mediterranean Alzheimer Alliance, Dementia Alliance International, ter s številnimi drugimi).

Medsebojno sodelujemo tudi z obstoječimi podružnicami Spominčice, Posvetovalnicami, Skupinami za Samopomoč, Alzheimer Centri in Demenci prijaznimi točkami po vsej Sloveniji.

5. ZMANJŠANJE NEENAKOSTI PRI DOSTOPNOSTI IN OBSEGU ZDRAVSTVENIH STORITEV V OBLIKI OZAVEŠČANJA IN INFORMIRANJA PREKO POVEČANEGA DRUŽABNIŠTVA IN OSTALIH AKTIVNOSTI PROGRAMA

Osebe z demenco pogosto pridejo do zdravniške obravnave prepozno, ko je upad kognitivnih sposobnosti že akutno napredoval in spremembe vedenja že močno ovirajo posameznikovo vsakdanje funkcioniranje, kar še posebej pogosto velja za izključene skupine uporabnikov v manjših in težje dostopnih krajih. Z ozaveščanjem s pomočjo družabništva in novih komunikacijskih poti, glede prepoznavanja bolezni preko poznavanja zgodnjih znakov demence in pravočasnim informiranjem in svetovanjem o obstoječih načinih pomoči smo izboljšali prepoznavanje demence tudi za uporabnike v bolj oddaljenih krajih ter skrite populacije uporabnikov, ki zaradi še vedno prisotne stigme zanikajo ali prikrivajo bolezen ter jih na tak način usmerili k pravočasnemu obisku zdravnika in aktivnemu vključevanju v družbo tudi preko naših aktivnosti (družabništvo, vodene delavnice, animacija ipd.).

Pripravila: Anja Žitnik, Ivankine Spominčice

Vir: www.spomincica.si

Varno na kolo

Kolo je eno najbolj priljubljenih prevoznih sredstev. Za otroke je tudi igralo, odrasli pa ga čedalje pogosteje uporabljajo ne le za prevoz, temveč tudi za rekreacijo. Vendar pa **moramo pri kolesarjenju dobro poskrbeti za svojo varnost**, saj so kolesarji poleg pešcev najbolj ogrožena in izpostavljena skupina prometnih udeležencev.

Kolesarjenje je zdravo, aktivno in prijetno - naj bo tudi varno!

Kolesarji so tudi žrtve drugih udeležencev v cestnem prometu, največkrat prehitrih voznikov in tistih, ki vozijo pod vplivom alkohola. Pogosto pa njihovo vožnjo ovirajo nepravilno parkirana vozila.

Dejstvo je, da so kolesarji manj varni v cestnem prometu kot drugi udeleženci v cestnem prometu. Predvsem so slabše vidni, njihova vidnost pa je obratno sorazmerna s hitrostjo vožnje: hitrejši so, slabše so opazni. Zato, kolesarji, vozite previdno in skrbite za lastno varnost, pri čemer upoštevajte naslednja pravila in nasvete:

- Bodite pozorni na prometno signalizacijo (prometne znake) in jo upoštevajte! Prometna signalizacija velja tudi za kolesarje in ne le za voznike motornih vozil.
- Na mestih, kjer promet ureja semafor, morate upoštevati svetlobne znake.
- Ne vozite pod vplivom alkohola!
- Pred spremembo smeri vožnje večkrat pogledajte, kaj se dogaja za vami, ter pravočasno in odločno nakažite svoj namen.
- Upoštevajte pravila prednosti, ki veljajo za kolesarje v križiščih, še posebej tam, kjer so označene kolesarske steze.
- Vozite po kolesarski stezi in kolesarskem pasu ali poti. Vedno uporabljajte le površino, ki je namenjena kolesarjem (označeno s prometnimi znaki in talnimi označbami). Po takšnih površinah morate voziti po desni kolesarski stezi glede na dovoljeno smer vožnje, na dvosmerni kolesarski stezi pa po desni strani steze.
- Če ni kolesarske steze ali pasu, vozite ob desnem robu vozišča v smeri vožnje, in sicer čim bližje robu vozišča.
- Ponoči in ob zmanjšani vidljivosti morate imeti na sprednjem delu kolesa prižgano belo luč za osvetljevanje ceste, na zadnji strani kolesa pa rdečo pozicijsko luč. Tu mora biti nameščen še rdeč odsevnik, na obeh straneh pedalov morate imeti rumsne ali oranžne odsevnike, na kolesih pa rumsne ali oranžne bočne odsevnike.
- Če vozite v skupini kolesarjev, vozite drug za drugim. Izjemoma, če je pot dovolj široka, lahko dva kolesarja vozita vzporedno.
- Promet skrbno opazujte, predvidevajte ravnanje drugih udeležencev.
- Še posebej pozorni bodite na vozila, ki vas dohiteljujejo in prehiteljujejo.
- V križiščih bodite še posebej previdni, z roko odločno nakažite smer in se prepričajte, ali so vas opazili. Če je situacija nejasna, raje sestopite s kolesa in pojdite čez križišče peš.
- Da vas bodo drugi udeleženci v cestnem prometu, pešci in vozniki, hitreje opazili, uporabljajte zvonec.
- Ponoči poskrbite, da boste še bolj vidni (obvezne so luči, odsevniki, priporočljiva svetla oblačila).
- Prtljago vozite v za to namenjeni košarici ali pritrjeno na prtljažniku. Roke imejte

proste za vodenje krmila in nakazovanje smeri.

- Če je treba, za svojo varnost raje ustavite in pustite vozilo/a mimo.
- Vaše kolo naj bo redno vzdrževano in tehnično brezhibno.
- V obvezno opremo kolesa sodijo zvonec, luč za osvetljevanje ceste, zadnja rdeča luč, zadnji rdeči odsevniki, rumeni odsevniki v pedalih, brezhibna zadnja in prednja zavora, bočni odsevniki.
- Čelada: Voznik in potnik na kolesu mora imeti do dopolnjenega 18. leta starosti med vožnjo ustrezno pripeto zaščitno kolesarsko čelado. Čelada pa priporočamo tudi odraslim kolesarjem.

Da se bodo s kolesom varno vozili tudi otroci, veljajo zanje še posebna pravila:

- Kolo sme samostojno v prometu na cesti voziti otrok, star najmanj osem let, ki ima pri sebi veljavno kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let.
- Za vožnjo kolesa se otroci usposobijo ter opravijo kolesarski izpit in dobijo kolesarsko izkaznico v osnovni šoli, ki jo obiskujejo.
- Otrok do 14. leta, ki nima opravljenega kolesarskega izpita, sme voziti kolo v cestnem prometu le v spremstvu polnoletne osebe, ki lahko ob upoštevanju prometnih razmer spremlja največ dva otroke.
- Otrok do 6. leta sme voziti kolo le na pešpoti ali v območju za pešce, v spremstvu polnoletne osebe pa tudi v območju umirjenega prometa.
- Kolesar, mlajši od 18 let, mora med vožnjo nositi na glavi pripeto homologirano zaščitno čelado, enako pa velja tudi za otroka, ki se na kolesu vozi kot potnik. Pri tem pa morajo biti na kolesarje pozorni tudi vozniki drugih prevoznih sredstev, kot so na primer osebni avtomobili:
- Če zavijajo na križišču desno, morajo pustiti mimo vozila, ki vozijo v isti smeri po kolesarskem pasu ali kolesarski stezi, ki jo prečkajo.
- Pri vsakem zavijanju na križišču, pri katerem »sekajo« kolesarsko stezo, morajo pustiti mimo vsa vozila, ki vozijo po kolesarski stezi.
- Nikoli ne smejo parkirati na kolesarski stezi ali pasu, saj s tem ovirajo ali ogrožajo promet kolesarjev.
- Ponoči in ob zmanjšani vidljivosti morajo uporabljati predpisane luči, pri tem pa poskrbeti, da z njimi ne zaslepijo nasproti prihajajočih kolesarjev, še posebej na mestih, kjer ni pločnikov, prehodov za pešce ali pešpoti.
- Vedno naj se zavedajo, da bodo kdaj tudi sami kolesarji.

Damjan Lenček,
pomočnik komandirja

Odgovorno skrbništvo psa in odnos do okolice

Branje o vzgoji in odgovornosti ob skrbništvu psa je primerno tako za vodnike psov kot tudi za tiste, ki psa nimajo. Za prijetno in varno bivanje v naši okolici smo odgovorni vsi posamezniki. Psi so nekdanji del naše skupnosti, kot hišni ljubljenci, policijski, vojaški, reševalni in terapevtski psi. Ogromno pripomorejo k našemu boljšemu počutju in prav je, da se podučimo o njihovi govorici, le tako lahko pravilno reagiramo v različnih situacijah.

Nekaj pravil za skrbnike psov:

- pse vodimo na javnih površinah vedno na povodcu,
- pobiramo iztrebke in jih vržemo v zato primerne smetnjake, ali med mešane komunalne odpadke (črni zabojnik); NE med organske odpadke;
- poskrbimo za zgodnjo socializacijo mladiča,
- obiskujemo pasjo šolo in se izobrazimo o vzgoji psov,
- psu ne dovolimo, da se zaganja v druge pse, ljudi ali divje živali,
- poskrbimo za varnost psa, sebe in drugih v okolici in vedno predvidevamo mogoče situacije,
- psa ne dovolimo sprehajati mladoletnim osebam.

Nekaj pravil za tiste, ki pristopajo k tujemu psu:

- nikoli ne posegamo v osebni prostor psa brez dovoljenja vodnika psa,
- otroke učimo, da se okoli psov obnašajo umirjeno, ne kričijo in ne skačejo,
- psa nikoli ne gledamo direktno v oči, saj zanj to predstavlja grožnjo,
- psa nikoli ne božamo po glavi, raje po telesu, če nam to vodnik psa dovoli,
- pad psa se ne nagibamo, če počepnemo, smo zanj bolj prijetni,
- če pristopimo k psu, naredimo to bočno.

Pasja govorica - miritveni signali

Miritveni signali so izredno zgovoren del pasje govorice, ki sporočajo okolici, da je psu neprijetno. Miritveni signali imajo dvojno korist. Pokažejo, da je pes v stresu ali pa umirijo tistega, ki je v stresu.

Pomen miritvenih signalov v različnih kontekstih:

- Nisem grožnja, prosim, ne poškoduj me.
- Pod stresom sem, prosim, gremo.
- To je bilo strašljivo.
- Želim, da se situacija, v kateri sem, spremeni.
- Poskušam umiriti sam sebe.

Čeprav psi ne govorijo našega jezika, se mi zelo hitro lahko naučimo njihovega. Pomemben je tudi kontekst v katerem se pes znajde. Npr. eden od miritvenih signalov je oblizovanje. Če je pes ravnatelj nekaj sladnega, to oblizovanje ne bo imelo »miritvenega pomena«, če pa se bo ravnatelj nekdo sklonil nad

njim, pa je to lahko znak, da mu je neprijetno in po pasje prosi, da se to nagibanje konča. Človeka, ki se nagiba nad njim torej prosi, da to preneha početi. Ni pa nujno, da to pokaže z oblizovanjem, saj je miritvenih signalov kar nekaj, ki pa jih na žalost radi spregledamo.

Nekaj pomembnih miritvenih signalov:

- Zehanje
- Oblizovanje
- Obračanje glave stran
- Pes pokaže hrbet
- Vohanje po tleh
- Pes »zamrzne« - nepremično obstoji
- Ušesa privita nazaj
- Dvig tačke
- »Velike oči« - pokažejo belino
- Stresanje
- Prhljaj
- Potne tačke
- Praskanje
- Pozicija repa
- Zadihanost
- Sklonjena telesna drža

Pes, ki kaže VELIKO miritvenih signalov, je pod velikim stresom in obstaja velika možnost, da ugrizne. Spoštujemo njihovo govorico in počutje ter se v takem primeru umaknemo in ne rinemo še naprej vanj. S spoštljivim odnosom do drugih lahko preprečimo marsikatero nesrečo.

Miritveni signali pa ne predstavljajo vedno težave, pogostokrat so le način pogovora med psi ali v odnosu pes - človek. Npr. med malo bolj grobo igro med psi ali med tem, ko pes čaka na salamo in se zaradi prevelikega pričakovanja skuša umiriti z zehanjem. Zelo pomembno je, da smo pozorni na celotno situacijo.

Ste vedeli, da pes, ki maha z repom še ne pomeni, da je vesel?

Izredno zgovoren je tudi rep. Ko pes maha z repom, lahko to pomeni različne stvari:

Pozicije repa

- Spodvit rep - kadar je rep spodvit, nakazuje, da je pes v stanju strahu ali v podrejenem položaju.
- Rep v bližini zadnjih nog (a ne spodvit) -

negotovost, v določenih primerih lahko nakazuje tudi bolečino, neugodje.

- Rep malo pod horizontalo - lagodje, sproščenost.
- Rep v horizontali - pes je pozoren na okolico.
- Privzdignjen rep - pes izraža samozavest, lahko izziva nasprotnika.
- Navpičen rep - očitno izzivanje nasprotnika, popolna kontrola in samozavest.

Nekatere pasme imajo povsem drugačno nevtralnno pozicijo repa, npr. basenji ima rep zavihan navzgor - treba je upoštevati tudi te elemente, saj se pasme med seboj močno razlikujejo po videzu, kar vpliva tudi na »repno« komunikacijo.

Gibanje repa

- Hitrost - hitreje kot je gibanje bolj je pes vznemirjen.
- Intenzivnost - rahlo miganje, komaj opazno in ne v širino nakazuje neodločnost.
- Mahanje na široko - prijaznost, veselje, zadovoljstvo, zraven lahko giblje tudi z boki.
- Kratki in hitri mahljaji - kot da bi rep vibriral, pes je pripravljen na akcijo, tudi pretep (sploh če je rep postavljen visoko).

Zakaj v pasjo šolo?

Vzgojen pes je pes, ki ni moteč ali nevaren za okolico in je sposoben mirnega sobivanja v našem okolju. Vzgojen in notranje miren pes bo tudi bolj zadovoljen in zdrav. Ker se razlikujejo načini oz. poti, kako smo prišli do psa (nekateri psi imajo težko preteklost), ki ga imamo, je tudi način obvladovanja določene pasme psa kot posvojitev iz zavetišča morata biti premišljena in v skladu z našim znanjem in zmožnostmi. Nikoli se ne odločamo le na podlagi videza psa.

Primeri nepremišljenega nakupa oz. posvojitve:

- Nekdo, ki je cele dneve v službi, si omisli border collija, ki zahteva ogromno zaposlitve. Pes ob pomanjkanju gibanja in zaposlitve močno trpi, njegovo vedenje postane nemogoče.
- Starejša gospa/gospod s težavami v gibanju si omisli jazbečarja. So psi z ogromno energije, prav tako pa so premajhni, da bi se k njim nekdo s težavami s hrbtenico pripogibal.
- Nakup večjega psa, ki ga dnevno sprehaja 10-letna deklica. Starši prelagajo preveliko odgovornost na otroka, ki še ni sposoben hitrega in pravilnega reagiranja ob prvih težavah.

Kdaj v pasjo šolo?

Idealno bi bilo, da bi novopečeni vodniki šolo obiskali, še preden dobijo psa, saj so nasveti inštruktorjev v prvih tednih in mesecih še kako dragoceni. Ko dobimo psa, pa se udeležimo tečaja takoj po opravljenem cepljenju za kužne bolezni.

Pes se uči ves čas, ne glede na to, kaj počnemo. Zato je pomemben vsak trenutek, ki ga izkoristimo s psom. Mladič, ki ga navadno dobimo pri 2 mesecih, vsrkava informacije iz okolja z veliko hitrostjo, naša naloga je, da mu svet v prvih mesecih predstavimo čim bolj pozitivno naravnano, saj se bo delo v prvih mesecih obrestovalo, ko pes odraste. V vsem tem odraščanju pa gredo psi skozi različna obdobja, prav tako pride obdobje pubertete, ko postanejo bolj samosvoji. V odraščanju pa nastopijo tudi različna obdobja strahu. Če smo o tem podučeni že prej, lahko lažje razumemo in vodimo psa skozi vsa ta obdobja. Vzgoja in šolanje se ves čas prepletata, vzgoja poteka ves čas našega bivanja in vključuje omejitve, pravila, doslednost - vsi ti faktorji so seveda tudi del šolanja, ki pa nam tam tudi koristijo, saj preko vzgoje gradimo odnos, v šolanju pa ga še bolj okrepimo. Šolanje je zabavno in nujno za dobrobit psa, saj s tem uresničimo svoje cilje, naloge, in ga prijetno utrudimo. Preko dela in različnih situacij se naučimo psa bolj razumeti in tudi vidimo, kje stoji naš odnos. Če imamo konflikt doma, ga prinesemo tudi v šolo. Oboje je ključno za prijetno bivanje s psom.

Besedilo: Anja Gluvič,
 inštruktorica z licenco KZS
 Fotografije: Maja Lesar

KINOLOŠKO DRUŠTVO GROSUPLJE

VPISUJEMO V ŠOLO ZA MLADE PSE!

Če se nam želite pridružiti tudi vi, nam pošljite izpolnjeno prijavnico na društveni mail.

Prijavnico dobite na naši spletni strani:
www.kd-grosuplje.si/

Za več informacij smo vam na voljo:
040 321 789 • 031 290 589

Nova dvoriščna vrata na POŠ Temenica za večjo varnost otrok

Problematika povečanega prometa skozi Temenico je že dolgo pereča tema. Najbolj problematični so tovornjaki, ki dosežejo tudi do 20 krat večjo maso od osebnega avtomobila, kar posledično pomeni tudi veliko večjo nevarnost za ostale udeležence v prometu.

S tega vidika je tak promet mimo Podružnične osnovne šole Temenica še toliko bolj nevaren, saj so učenci prvega in drugega razreda, ki se v tej ustanovi izobražujejo, pogosto izpostavljeni nevarnosti. Otroci se na šolskem igrišču radi igrajo in tekajo naokrog, ko čakajo na starše v podaljšanem bivanju. Seveda to ni edina situacija, kjer so šolarke in šolarji izpostavljeni tej nevarnosti. Zato je s strani staršev prišla pobuda, ki je verjetno že dolgo časa dozorevala pri njihovih predhodnikih, da bi se poskrbelo za dodatno varnost, saj dvorišče brez vrat ob takem prometu res predstavlja veliko nevarnost.

S strani OŠ Ferda Vesela Šentvid in Občine Ivančna Gorica smo dobili potrditev, da gre rešitev v pravo smer. Krajevna skupnost Temenica je soglasno podprla predlog in idejo v vseh pogledih ter tudi začela s potrebnimi koraki za izvedbo. Na tem mestu gre seveda velika zahvala svetnikom KS Temenica na čelu s predsednikom Ignacijem Kastelicem. Ker pa se nobena stvar ne zgodi sama, je seveda sledila delovna akcija, ki je potekala v več delih. Kopaenje jam in betoniranje stebrov ter barvanje, pred tem je bilo seveda treba pripraviti vrata, ki jih je lokalni mojster izdelal z odliko.

Seveda ta vrata ne bodo v celoti rešila problematike prometa skozi naselje in mimo šole, je pa dober začetek, saj lahko tako šolski delavci in posredno starši malo manj zaskrbljeno spremljajo igro naših najmlajših.

V bližnji prihodnosti je po informacijah s strani občine mogoče pričakovati tudi pločnik mimo šole, ki bi dodatno poskrbel za varnost otrok. Pa tudi umiritev prometa na nek smiseln način ne bi bila slaba ideja.

Krajevna skupnost Temenica
 in starši Podružnične osnovne šole
 Temenica

Vse najboljše, Josip Jurčič!

Na naši šoli se še kako zavedamo, kar že ptiči čivkajo: da je letošnje leto za našo občino prav posebno leto – Jurčičevo leto. Razlog za to gotovo poznate. Tudi na naši šoli – OŠ Stična – se zavedamo pomena kulturnih delavcev v našem okolju. Kultura je stičišče ljudi, je odraz tega, kako upravljamo z življenjem, ljubeznijo, smrtjo, rojstvom, razočaranji ... ali kot je rekel Marcus Garvey: »Ljudje brez zavedanja o lastni pretekli zgodovini, izvorih in kulturi, so kot drevesa brez korenin.« In naša drevesa poganjajo korenine vsako leto.

Največji navdih za osnovnošolce in osnovnošolke je mladi Jurčičev raziskovalni in pripovedovalni duh, ki ga je v njem prebudil njegov ded. Ta mu je kot malemu otroku pripovedoval zgodbe, ki jih je strnil v delu Spomini ne deda. Tudi učenci vsako leto pri šolskem novinarstvu dobijo nalogo, da zbirajo zgodbe svojih staršev, starih staršev, sosedov in drugih. Zadovoljni smo že, da naši predniki le hočejo kaj povedati. Anekdot in zanimivih prigod se v vsakem šolskem časopisu Časoteppec nabere za nekaj strani. Časopis si lahko gledate na šolski spletni strani in preberete še več zanimivih prigod. Tokrat pa je bila naloga malo drugačna. Učenke in učenci so namreč skušali zapisati prav na tak način, kot je Jurčič zapisal v zgodbi Zakrpana Višnja Gora, raztrgani Žužemberk ali pa v zgodbi Pozimski večer na slovenski preji.

Andreja Robek Perpar, prof.

Tokrat se je učenka Sara Mulh lotila poslušati svojega deda. Ta ji je povedal naslednjo zgodbo ...

Spomini na deda

Zapisala: Sara Mulh, 8. razred OŠ Stična

Ko sem bila majhna, mi je dedek velikokrat pripovedoval zgodbe s svojega otroštva. Še zdaj mi kakšno pove, a zdaj je še starejši kot takrat in večkrat spi ali pa samo zadrema, zato zmanjka časa za zgodbe. Sama menim, da mi tako ali drugače nima več dosti povedati, saj sem slišala že vse zgodbe, nekatere celo po večkrat. A vse so posebne in zelo zabavne, saj v njih vedno nastopa zabava in druženje prijateljev.

Otroci so se takrat igrali precej drugače kot se danes, ko se zabavajo na toboganih, plezalnih in v peskov-

nikih. Tisti časi so bili drugačni, a po svoje zelo zabavni. Najbolj pa mi je v spominu ostala zgodba, ki je moja najljubša in tudi dedek mi jo je povedal največkrat. Pripovedoval pa mi jo je nekako takole:

»Bilo je sveže poletno jutro in zbudil sem se skupaj s svojim bratom. Veliko sva morala delati, saj smo imeli doma kmetijo, polno živali. Po končanem delu pa naju je oče spustil, da sva se lahko odšla zabavat. A strogo naju je opozoril, naj bova do večerje doma. Seveda sva mu le pritrdila in nikoli nisva bila pozna, saj sva se nekako bala, kaj bi bilo, če bi zamudila. Podila sva se po travnikih, se igrala skrivalnice in malce kasneje so se nama pridružili še vsi prijatelji z vasi. Tisti dan smo se odločili, da gremo do potoka in se tam osvežimo, saj je bilo zelo vroče. Ko smo prispeli, smo se začeli špricati in kasneje izdelovati ladjice iz lesenih palčk. Seveda skoraj nikomur ni uspela, saj nismo bili vztrajni. Zato smo v vodo spuščali listke in čakali, da pridejo izpod mostu. Igrali smo se in igrali in seveda kot vedno pozabili na čas. Vendar tokrat smo ga res polomili, saj je bila večerja že zdavnaj za nami. Ob takem trenutku pa smo se vsi začeli zelo bati, saj tudi pri ostalih prijateljih niso smeli zamujati domov. Začelo jih je skrbeti, a naenkrat je neki fant iz vasi začel igrati in spet smo čisto pozabili na uro. Zdaj se je naredila že tema in končno smo se vsi zares zavedali, da nas danes čaka resna kazen. Moj brat je bil tako v skrbeh, da je začel jokati na ves glas. Vendar sem ga kar hitro pomiril, saj smo skupaj s prijatelji prišli do ideje, da danes splah ne gremo domov in se jutri le prikažemo v hlevu. Seveda je bila v tistem trenutku to najboljša rešitev, a nismo pomislili, da si s tem lahko

nakoplujemo še večje težave. Odšli smo do zapuščenega hleva stare gospe, ki je umrla že dolgo časa nazaj. Ta hlev je po navadi služil za skrivališča, zdaj pa je bila naša postelja. Bili smo tako utrujeni, da smo se le ulegli in v trenutku zaspali. Sredi noči pa sem zaslišal čudne zvoke, ki so prihajali od zunaj. Zbudil sem še ostale prijatelje in bili smo tako prestrašeni, da smo začeli kričati. Odločili smo se, da zapustimo hlev, saj tu očitno straši. Nismo vedeli, kam naj gremo, zato smo le obstali pred hlevom in paničarili. Nismo niti iskali rešitve niti raziskali, kaj sploh je ta zvok. V tistem trenutku pa smo vsi nehali kričati in ugotovili, da zvoka ni več. Slišali smo le še sovo iz bližnjega gozda. Ker v hlev nismo več želeli, smo se odločili, da do jutra počakamo kar pred hlevom. Nekaj časa smo sedeli, nakar zaslišimo korake, ki se nam približujejo. Otrpnili smo, saj smo se še dodatno bali. V tistem momentu pa se prikažejo trije možakarji in to so bili naši očetje. Imeli so jezne poglede, a še vseeno jih je skrbelo za nas. Nato so nam povedali, da so nas videli, kako smo se izmuznili v zapuščen hlev in nas nato strašili le zato, da smo dobili lekcijo. Tiste večere smo se vsi naučili, da nikoli več ne bomo zamujali in se predolgo igrali. Raje bomo sprejeli kazen kakor strašljiv hlev. Odšli smo domov in seveda naju je z bratom pričakala mama in nama povedala, da naju jutri še vseeno čaka kazen. Z bratom sva si jo takrat resnično zaslužila in od takrat naprej vedno pazila, da sva bila točna.«

Res je, da je Jurčič pripovedovalec in ne poet, ampak zanimivo bi bilo videti, kako bi bili videti Spomini na babico ali Spomini na deda, zapisa-

ni kot poezija. Si predstavljate take pesmi?

Spomini na babico

Tonja Smole, 9. razred OŠ Stična

Po ledu drsi, predraga ji teta, počasi, ležerno in oh, elegantno. Visoko kot ptica po zraku leta. Pristanek tako tih, da je šokantno. Na bregu je cela navdušena Lada, figuram se čudi in jo posnema. Želi si poskusit, ah, kje je oprema. A teta ji reče: »Saj si še premlada!«

Kako si želi takole skakati. A kaj ko drsalke niso copati. Če bi v čevljih na ta led stopila, bi si brez dvoma nekaj zlomila. Lada je zvita, zato lepo čaka in vmes, ko teta z gospo kokodaka, ona veselo na led odkoraka. Poskusi figure in niti ne pade, a kmalu je konec veselja parade. Saj led je pretanek in ji postoka: »Ne morem prenašati teže otroka.«

Zdaj čaka jo le še moker pristanek. Led pod njo počí, a se ujame, tako njen zgornji del suh ostane.

V premočenih hlačah domov se odpravi in se na lekcijo dolgo pripravi. Hlače zamrznjene ji hrpotajo ter teti lokacijo njeno izdajo.

Sedmarji na Jurčičevem rojstnem dnevu

Ker je letošnje leto posvečeno avtorju prvega slovenskega romana, smo mu učenci 7. c pripravili prav posebno voščilo. Na dan njegovega rojstva, to je 4. marec, smo se odpravili pred njegov kip, ki stoji na zelenici pred Srednjo šolo Josipa Jurčiča. Šest učencev je povedalo nekaj podatkov o pisatelju ter kako bomo obeležili letošnje leto, nato pa smo vsi v en glas zaklicali: »Vse najboljše, Josip Jurčič!«

Najprej smo prizor natrenirali, potem pa začeli s snemanjem ... Smeha je bilo veliko, saj se je vedno zmotil nekdo drug, vendar nam je na koncu le uspelo. Posnetek si lahko ogledate na spletni strani OŠ Stična.

7. c z razredničarko Urško Petek

Jurčičevo leto 2021 na OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični

Kljub daljšemu delu na domu ostajamo učenci aktivni tudi v izvenšolskih dejavnostih. Letos nekaj časa namenjamo našemu velikemu Josipu Jurčiču. Avtorju, ki nam je od vseh najbliže, on je naš, nanj smo ponosni. V »nekoronskem« času radi zaidemo na Muljavo, na pohod po Jurčičevi poti in še bi lahko naštevali. Sedaj, ko se držimo bolj v ozkem lokalnem okolju, pa smo mu čas namenili v okviru interesnih dejavnosti, izbirnih predmetov in drugih aktivnosti.

V prvih mesecih leta smo posneli nekaj zabavnih insertov iz dela Kozlovska sodba v Višnji Gori, upodabljali pisateljev portret v kolažni tehniki, uglasbili smo avtorske pesmi na to temo, izdelali pa smo tudi čisto lastne časopise, ki odsevajo kanček preteklosti. Povezali smo se na likovnem, glasbenem, jezikoslovnem in literarnem ter geografskem in zgodovinskem področju. In ustvarjanju prav zares ni konca. Še bomo ustvarjalni v čast Josipu Jurčiču!

Učenci medijskega središča OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični

Izdelki so nastali pri pouku slovensčine (mentorica Barbara Kostrevec) in likovne vzgoje (Jelka Rojec)

Vse to je šola

Kako drugače bi bilo, ko bi vam v naslednjih vrsticah lahko napisal nekaj najlepših utrinkov zadnjih šolskih mesecev. Seveda z mojega zornega gledišča.

Letošnje leto je žal drugačno. Prebili smo se čez drugi in tretji »lockdown«, kot se vse preveč radi izražamo s tujimi besedami. »Popolna« zaustavitev javnega življenja se je močno dotaknila vseh in spremenila marsikatero vašo in naše navade ter tudi poglede na številna dosedanja razmišljanja.

Eden takšnih je zagotovo uporaba spleta in računalnika oziroma pametnega telefona. Do teh zaustavitvev javnega življenja smo pretirano uporabo računalnika in vse, kar je povezano z njim, odsvetovali. Želja je bila, da ga uporabljate le za potrebe pouka, za iskanje informacij, tako rekoč za delo. V teh nekaj mesecih pa se je naš pogled do uporabe računalnika in vsega, kar sodi zraven, popolna spreobrnil. V sedanjih situaciji namreč pouk na daljavo brez računalnikov sploh ni izvedljiv. Prva težava je bila v tistih družinah, kjer računalnikov ni bilo. Nekaterim je lahko priskočila na pomoč šola, mnogi so se k sreči lahko odločili za nakupe novih računalnikov in potrebne dodatne opreme, tiste, ki je za pouk na daljavo nujna, in jo morajo učenci imeti. Seveda je tu še ena težava – dostopnost do interneta. Naj ne omenim visokih zneskov, ki so jih ob nakupih plačevali starši. Vse to so dejstva, ki jih bo morala družba celovito reševati. Obvezno osnovnošolstvo mora učencem ponuditi vsaj približno enake možnosti glede dostopa do interneta in opreme, če že ne popolnoma enake, sploh glede na ugibanja, da se »lockdowni« lahko ponavljajo.

Vsaka sprememba pa vseeno prinaša tudi priložnosti, seveda, če je prisotna zadostna vnema ali po domače volja. Učitelji se pospešeno izobražujejo in iščejo nove pristope podajanja snovi, na novo so se s številnimi računalniškimi orodji spoznavali učenci in starši. To, da smo vsi usvojili nekaj novega računalniškega znanja, je verjetno edina prednost trenutnih razmer. Vse to bo, vam in nam, prišlo v življenju še zelo prav. Ampak osebno menim, le do trenutka, ko nas splet ne zasvoji do te mere, da nas v življenju vodi in sam ponuja odgovore. Nikakor ne smemo dovoliti, da postanemo od njega odvisni. Naj se ne zgodi, da za vsak naslednji korak v življenju pogledamo v »ekran«. Svobode razmišljanja in sprejemanje odločitev si z njim ne smemo odvzeti. Zaradi tega bom mlade še vedno nagovarjal, da koristno preživijo svoj prosti čas. Naj si bo to v naravi, v številnih društvih v našem okolju, prav tako v družbi svojih najbližjih in svojih vrstnikov. Učence ob vsaki priložnosti nagovarjam, da se pogovarjajo, da se poslušajo in pri vsem tem razmišljajo. In še nekaj, da sogovorniku pogledajo v oči. Prav tako je vedno priložnost pomagati staršem, svojcem ... Zavedajoč se, da so v težki situaciji tudi oni. V sodelovanju se marsikaj razreši.

Čas, ki so ga učenci preživeli doma, pa nam je prinesel še en zelo zanimiv odgovor, in sicer, da je šola pomembna bolj, kot so to v preteklosti priznavali. To nas ne preseneča. Zato ne čudi, da so pogrešali sošolce, učitelje, učilnice, prehrano ... Prav tako so pogrešali vrstniško izmenjavo mnenj in komunikacijo, v katerih se oblikujejo odnosi za vse življenje. Šola ponuja priložnost postavljanja vprašanj, prav tako sodelovanje pri iskanju odgovorov. Takšne dinamike odnosov na daljavo ni in zato je bila mladim odvzeto izjemno veliko, pa čeprav očem nevidno. Priložnost za osebno rast. Prav tako ne smem pozabiti tistih bolj kritičnih primerov, je pa prav, da se pove – nekaterim je šola ne samo spodbudno, pač pa tudi varno okolje.

Šola ponuja priložnost preventivnega in sistematičnega dela z učenci pri premagovanju različnih ovir v procesu socializacije in ohranjanju duševnega zdravja. Družina vsega ne more nadomestiti. Nujno je vključevanje v skupine (oddelke), kar poenostavlja pomeni, mladi potrebujejo pouk v šolah oz. njihove prekinitve ne smejo biti predolge. Težave, ki se pojavljajo, pa s prihodom v šolo pogosto ne izzvenijo in na tem področju imajo šolski svetovalni delavci in učitelji veliko dela ... Zaradi vsega tega, in ne samo zaradi usvajanja znanj, smo si vrtnitve v šole zelo želeli navkljub vsem mogočim zahtevam po spoštovanju protokolov za zaščito pred virusom.

Učence smo kljub vsemu poskušali pritegniti k novemu načinu dela. Tudi dve veliki prireditvi v času pouka na daljavo nam je uspelo izvesti preko spleta. Prireditve v počastitev dneva samostojnosti in enotnosti ter prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku. S tem smo dokazali, da so nam nove razmere izziv in da še vedno težimo k znanju in napredku.

Na naši spletni prireditvi ob kulturnem prazniku sem predstavil letošnjo misel, zapisano v naši »Rastoči knjigi«. Ozavestite razmišljanja! Morda je težje razumljiva, povedati sem želel, da moramo o prebranem, o dogodkih, o slišnem, o ukrepih, obletnicah, o trenutni situaciji in še mnogočem več razmišljati in se ne prepustiti refleksnim in prevečkrat površinskim in vsesplošnim odzivom, kajti prepogosto so prav ta tista, ki nas vodijo k napačnim odločitvam in posledično k napačnim dejanjem.

Od mojega zadnjega zapisa v Klasju je preteklo 5 mesecev. Od takrat pa do danes, 10. aprila, ko pišem prispevek, se je zgodilo zelo veliko. Pravzaprav je vsebine sprememb nemogoče zajeti v današnji članek, ki bi vam lahko vsaj bežno predstavil situacijo, v kateri trenutno je šolstvo s svojimi zaposlenimi in posledično se slednje prenaša na učence in njihove starše. Lahko pa zapišem tisto, kaj želim. To pa je, da naj bodo trenutne razmere navkljub vsemu, priložnost za iskanje dobrega. Poiščite pozitivna doživetja in pogovore s tistimi, ki ponujajo optimizem. Vse je odvisno od vas, vaše pripravljenosti in vaše volje. Šola se v tej smeri trudi, pa čeprav je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v teh petih mesecih na ravnateljstvo naslovilo 91 okrožnic. To niso nekakšna reklamna obvestila, pač pa navodila, ukrepi, odloki in še kaj, kar je treba spoštovati. Pogosto se dogaja, da njihovo uresničevanje preverjajo inšpekcijske službe. Zaradi tega spoštovani starši, obvestila, ki vam jih posredujemo, so odraz tistega, kar se od nas zahteva, in to predvsem zaradi želje, da se pouk nadaljuje v šolskih klopih. Zato prosim za razumevanje, ni potrebe po nesramnih sporočilih in v nekaterih primerih celo grožnjah po tožbah.

V prihodnje se bomo zaposleni še naprej trudili, da v šole prihajamo zdravi, se udeleževali testiranja za zajezitev in obvladovanje epidemije COVID-19. Številni so se že cepili, veliko jih je bolezen že prebolelo. Navkljub vsemu obstaja velika želja, da izvedemo svojo obveznost in poslanstvo v šoli. Ne smete spregledati, da se tudi nam dogaja izpad kadra, tako zaradi lastnih zdravstvenih težav ali težav drugih, pa vendar pouk ni nikoli odpadel. To je v trenutni situaciji zelo spodbudno, saj se ne moremo pohvaliti, da smo v okolju, ki bi imelo majhen delež okuženih in zato čestitam vsem zaposlenim, ki z razumom sprejemajo dodatne naloge, brez želje po izpostavljanju.

Ob teh spremembah v šolstvu pa življenje teče dalje in približuje se čas novih podvigov. Približuje se čas nacionalnega preverjanja znanja, izvajajo se šolska in državna tekmovanja iz znanj, na vrsti bodo ocenjevanja ... Skratka, ogromno vsakdanjih težav, s katerimi se boste in bomo soočali. Pred nami pa je še eno izjemno zahtevno dejanje. To pa je delitev Osnovne šole Stična. Postopki za odcepitev šole v Zagradcu, v senci vseh zgoraj opisanih težav, že potekajo. Postopki se zapletajo in rešujejo, a verjamem, da se bo izšlo najbolje.

V pričakovanju najboljšega vas tudi lepo pozdravljam.

Marjan Potokar, ravnatelj OŠ Stična

Na »Jurčiču« še prosta mesta v gimnaziji in ekonomski šoli

2. aprila 2021 se je iztekel prvi rok za prijavo devetošolcev na izbrano srednjo šolo za vpis v prvi letnik v šolskem letu 2021/22.

Postopek prijav s tem še ni bil povsem zaključen. Vsi kandidati za vpis, ki so se prijavi do tega datuma, so lahko, ko je bilo znano število prijavljenih na posameznih šolah in v posameznih programih, še spremenili svojo izbiro. To je bila tako imenovana možnost prenosa prijav, ki je trajala do 22. aprila 2021 do 12.00.

Podatki o stanju prijav na srednjih šolah so objavljeni na spletnih straneh MIZŠ <https://www.gov.si/teme/vpis-v-srednjo-solo/> in kažejo, da je predvsem na številnih gimnazijah pa tudi na nekaterih strokovnih programih v osrednjeslovenski regiji veliko preveč prijavljenih učencev. Ti učenci so imeli možnost, da so svojo prijavnico na prvotno izbrani šoli dvignili in jo prenesli na drugo šolo oziroma program, kjer je še prostor. Na ta način so se najverjetneje izognili selekcijskemu postopku, ali vsaj povečali možnost za sprejem v izbrani program.

Na »Jurčiču«, kot po domače pravimo Srednji šoli Josipa Jurčiča Ivančna Gorica, smo s prijavi sicer zadovoljni, saj smo do roka prejeli 59 prijav za vpis v gimnazijo in 16 prijav za vpis v program ekonomski tehnik. Seveda pa si želimo popolno zapolnitev vseh razpoložljivih mest. V času prenosa prijav se nam je pridružil še en kandidat za gimnazijo, tako da jih imamo sedaj 60. Ker nam je MIZŠ letos odobrilo vpis v en oddelek gimnazije več kot v lanskem šolskem letu, imamo tako prostora še za 24 bodočih gimnazijcev in v programu ekonomski tehnik še za 12 kandidatov.

Vsi do sedaj prijavljeni kandidati na naši šoli so že v prvem krogu prijav sprejeti!

V drugem krogu bo MIZŠ na našo šolo, iz šol s preveč kandidati, razvrstilo še tiste učence, ki so »Jurčiču« zapisali kot drugo izbiro. Upamo, da je kaj takih kandidatov za gimnazijo in za program ekonomskega tehnika. Če nam vseh mest še ne bo uspelo zapolniti, je možnost, da se na našo šolo v tretjem krogu vpišejo kandidati, ki niso bili sprejeti na šolo, kamor so prvotno želeli.

S popolno zapolnitvijo vseh prostih mest na »Jurčiču« bomo v našem naravno in kulturno bogatem okolju ohranili in še bolj utrdili srednjo šolo, ki že več kot 70 let omogoča mladini zdrav in kakovosten prostor za izobraževanje in ji nudi odlično temelj tudi za nadaljnje izobraževanje. Če kdorkoli potrebuje še kakšno informacijo o naši šoli, se lahko kadarkoli obrne na nas. Naša spletna stran www.ssji.si ponuja vse informacije o življenju in delu na šoli, o programih. Lahko nas tudi pokličete na telefon 01 7878 720, ali pa nam pišete po e-pošti na ravnatelj@ssji.si oz. Karmen.Pecaric@guest.arnes.si.

Veselim se novega šolskega leta in vseh novih prvošolcev. Če nam uspe vpisati 3 oddelke gimnazije, bomo končno dosegli svoj dolgoletni cilj, optimalno število dijakov, ki nam bo zagotavljalo poslovno stabilnost in omogočalo največjo možno izbiro izbirnih predmetov po željah dijakov.

Karmen Pečarič, Milan Jevnikar

Z GROŠ-em pestro tudi v pomladi

Študentski klub GROŠ v pomlad vstopa z zdaj že tradicionalnim projektom za študentske družine in željo seljenja dogodkov nazaj iz virtualnega v fizično okolje.

Mesec marec smo, tako kot že nekaj let, zagnali s projektom: Groševe mamice in očki, pri katerem pomagamo članom, ki so že v študentskih letih postali starši. V sklopu tega projekta so bili študentskim družinam podeljeni boni za otroško trgovino Baby center in trgovino DM v Grosuplju ter nekaj praktičnih daril. V upanju po ponovnem brezskrbnem raziskovanju domačih in tujih držav pa je bilo 26. marca izvedeno potopisno predavanje. Študentki Anamarija Ahlin in Anja Malovrh sta z nami delili izkušnjo poletnega dela in potovanja po Združenih državah Amerike.

Nov mesec je prinesel tudi novo sodelovanje s knjižnico Ivančna Gorica. Tako smo v okviru projekta: Srečava se v knjižnici, pripravili že drugo ulično razstavo z naslovom Staroverec, ne pogan. Na ogled je svoje risbe postavila mlada umetnica Kristina Klemenčič. Razstavo je bila na ogled na oknih ivanške knjižnice do 15. aprila. V prihodnje pa načrtujemo tudi lov na lokalne vrhove v občinah Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje, s čimer spodbujamo aktivno življenje v karantenskem času ter oddih od vsakdanjega vrveža v naravi. Zato lepo vabljeni, da se nam pridružite pri projektu: Pofočkej se na vrhu in se srečamo na vrhu.

Uradne ure ostajajo v že ustaljenih tirnicah. Na Grosuplju uradne ure potekajo ob ponedeljkih, sredah in petkih med 18. in 20. uro, v Ivančni Gorici le ob torkih, med 18. in 20. uro, v Dobrepolju pa uradne ure potekajo po predhodnem dogovoru. Več informacij o prihajajočih dogodkih in delovanju kluba najdete na spletnih omrežjih, zato vas lepo povabimo k spremljanju objav na naših Facebook in Instagram profilih ter spletni strani www.klub-gros.si.

Groševcu ni nikoli dolgčas!

Tjaša Bregar, ŠK GROŠ

Dejan Vunjak: »V simbiozi z glasbo sem preživel lepo otroštvo.«

Mlademu in vedno nasmejanemu slovenskemu glasbeniku Dejanu Vunjaku je bila glasba položena v zibko. Že v otroštvu se je mudil na očetovih nastopih in z žarom v očeh opazoval veselje, ki ga glasba budi v človeku. Glasbeno pot je začel v Glasbeni šoli Grosuplje, kjer je pridobil temelje za uspešno glasbeno kariero in si nabral spomine, o katerih vedno rad spregovori.

S šestimi leti si se vpisal v Glasbeno šolo Grosuplje na kitaro, po nekaj letih tudi na tolkala. Kakšne spomine imaš na glasbeno šolo?

Na misel mi najprej pride druženje, zabava, prijatelji in obilica lepih spominov. Tam sem spoznal svojega najboljšega prijatelja, bobnarja Tilna Zakrajška (sedaj že učitelja na isti šoli), s katerim še danes sodelujeva. Šolski nastopi so mi pomagali k samozavesti na odru in odgnali tremo. Zahvaljujoč prijaznim, a strokovnim profesorjem sem pridobil trdna znanja, da sem lahko nadaljeval glasbeno izobraževanje ter diplomiral na ljubljanski Akademiji za glasbo.

Glasbene šole imajo zaradi sistematizacije omejitev vpisa, zato učenci najprej opravljajo sprejemni preizkus. Je bilo hudo?

Očitno ni bilo nič groznega, saj se jih sploh ne spomnim (smeh). Sprejemni preizkus je namenjen prepoznavanju poslušanja, smisla za ritem ter glasbenega spomina s ploskanjem in petjem pesmice.

Kaj te je navdušilo za vpis v Glasbeno šolo Grosuplje?

Ob spremljanju očetovih nastopov je rasla v meni želja po igranju na bobne. Vedno sem bil kje blizu njih in navdušeno opazoval bobnarja, kako je ob igranju preprosto užival. Želel sem si, da bi jih znal igrati tudi jaz, zato so me starši vpisali v glasbeno šolo v Grosupljo, ki je bila že takrat na dobrem glasu.

Za tolkala sem bil še premlad in sem se najprej lotil učenja kitare, ki jo je igral tudi oče. A želja po bobnih je bila prevelika. Po nekaj letih so se

Dva mlada tolkalista - Dejan Vunjak in Tilan Zakrajšek (Foto: zasebni arhiv)

mi uresničile sanje in sprejeli so me na oddelek tolkal, ki sem si jih izbral za nadaljnje izobraževanje. Vsa znanja mi danes še kako prav pridejo pri nastopih, saj smo v glasbeni šoli tudi veliko peli.

Veliko si že povedal o zabavnih straneh glasbene šole, kaj pa ti je šlo najbolj »na živce«?

Vaja (smeh). Iskreno povedano, nisem bil preveč priden pri vadbi. Pri pouku sem pridno delal, a ko sem moral vaditi sam, nisem bil tako zagrizen. Ampak tudi to je pomemben del glasbene izobrazbe, saj te nauči delovnih navad, ki so v življenju neprecenljive.

Kako so te pridobljena znanja in delovne navade opremile za uspešno glasbeno kariero?

V Glasbeni šoli Grosuplje sem se naučil, da nič ne pride z danes na jutri. V vse, kar si v življenju želiš, moraš vložiti trud, da se ti potem povrne. V glasbeni šoli se naučiš discipline in vztrajnosti.

Bi otrokom priporočil vpis v Glasbeno šolo Grosuplje?

Otrokom šolo z veseljem priporočam! Tam so dobri in življenjski profesorji, odlični pedagogi. Čaka jih delo, a tudi veliko zabave in prijateljev. Naš bend bo počasi potreboval nove glasbenike in si tudi zato želim, da se čim več otrok vpiše v Glasbeno šolo Grosuplje (smeh).

Pripravila: Nina Kaufman
(za Glasbeno šolo Grosuplje)

Nestrpno čakamo, da orkester skupaj zaigra v živo

Med prihajajočimi prvomajskimi prazniki nas bo namesto budnice lokalnega pihalnega orkestra morala prebuditi budilka. Aktualna pandemija je okrnila tudi glasbeno izobraževanje, šolanje na daljavo pa je za dobro leto prekinilo delovanje številnih skupinskih zasedb, orkestrrov in zborov. Kako v praksi poteka glasbeno šolo na daljavo, so nam predstavili v Glasbeni šoli Grosuplje, ki ima svojo podružnico tudi v Ivančni Gorici.

Sredi februarja so glasbene šole po štirih mesecih spet dobile zeleno luč za poučevanje individualnega pouka inštrumentov v prostorih šole. Tega so se razveselili tako učenci kot učitelji. Poučevanje glasbenega inštrumenta na daljavo ni bilo enostavno. Vaja je zagotovo najpomembnejši del učenja igranja inštrumenta, a pri tem pri tem igra veliko vlogo tudi učitelj, ki učenca poslušaja in usmerja. Glasbeni pedagog

skupaj z otrokom dela na tonu in zvoku ter ga usmerja k pravilni uporabi inštrumenta. Med igranjem učitelj opazuje telesno držo otroka, položaj prstov, zapestij in dlani, dihanje, spremlja ritem in poslušaja melodijo. Delo, ki ga je preko računalniških mikrofonov in videokamer praktično nemogoče opraviti. Če k temu prištejemo še nezanesljivo internetno povezavo, zaostajanje slike in zvoka, si lahko predstavljamo, da je zadnje leto pustilo posledice tudi na glasbenem izobraževanju. Ravnatelj Glasbene šole Grosuplje, Dean Telič Zavašnik ob tem poudarja: »To leto učenja na daljavo je prineslo veliko prilagajanj, tako s strani učencev, učiteljev in staršev. Prepričan sem, da bomo vse, kar je bilo zaradi tega zamujeno, kmalu lahko nadomestili in komaj čakamo, da bo prostore, v katerih poučujemo, zopet napolnila glasba.«

Velik del glasbenega pouka pa je tudi skupinski pouk, med katerega poleg teoretičnih znanj sodijo orkester, komorna igra in zbor. V Glasbeni šoli Grosuplje delujejo godalni, kitarski in harmonikarski orkester ter dva zbora, ki pouk še naprej obiskujejo na daljavo. Za orkester to pomeni vajo po manjših skupinah s strogim upoštevanjem varnostne razdalje. Žal že več kot leto dni kot orkester niso zaigrali skupaj.

Verjamemo, da bomo kmalu vstopili v obdobje, ko se bodo tudi iz glasbenih šol zopet zaslišale lestvice, sonate, melodije in smeh najmlajših. Glasbeni navdušenci pa komaj čakamo čas, ko bomo lahko z bučnim aplavzom ponovno podprli njihovo glasbeno ustvarjanje.

Nina Kaufman
(za Glasbeno šolo Grosuplje)

Divja hrana, kalčki, zelišča

Izzivi na področju fitoterapije in zeliščarstva

Ob svetovnem dnevu prostoživečih živali in rastlin je Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Novem mestu (UNM FZV) kot koordinator projekta Fitokmetije organizirala okroglo mizo o izzivih in razvojnih pobudah na področju fitoterapije in zeliščarstva.

»V skladu s strategijo univerze, ki posebno pozornost namenja razvoju programov za »zeleno« zaposlitve, smo prepoznali jasno izraženo potrebo okolja po povezavi bogate tradicije zeliščarstva z znanstveno utemeljenimi dognanji v obliki akreditiranega študijskega programa Fitoterapija, ki je novost v slovenskem prostoru in se bo prvič izvajal v naslednjem študijskem letu, ravno zdaj pa je odprt prijavnostni rok,« je dejala dekanica UNM FZV doc. dr. Nevenka Kregar Velikonja. V času razvoja programa so se na UNM FZV povezali s številnimi strokovnjaki in oktobra 2019 začeli z izvajanjem dvehletnega projekta Razvoj in uvajanje usposabljanja o zdravilnih rastlinah na učnih kmetijah – Fitokmetije, v katerem sodelujejo z Vzgojno-izobraževalnim zavodom (VIZ) Višnja Gora in tremi kmetijami (Mahne, Divji vrt in Markovi).

Projekt, ki ga sofinancira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, je namenjen pridobivanju in prenosu znanj pilotnih kmetij za razvoj nove storitve didaktične kmetije s poudarkom na naravi v kulturni krajini ter uporabi gojenih in samoniklih rastlin v prehrani in fitoterapiji. Trajni rezultati projekta so razviti programi za praktično usposabljanje študentov novega študijskega programa Fitoterapija in dijakov VIZ Višnja Gora ter novi pristopi v trženju ekstenzivnih površin, ki so izrednega pomena za ohranjanje biotske pestrosti, zaradi česar obeležujemo tudi svetovni dan prostoživečih živali in rastlin.

Na okrogli mizi so člani projekta predstavili ključne izzive in pobude za izboljšave na področju fitoterapije in zeliščarstva. Andreja Papež Kristanc s kmetije Divji vrt se je zavzela za spodbujanje trajnostnega kmetovanja tudi v obliki eksubsidijskih doseganje biodiverzitetnih ciljev. Marko Cvetko s kmetije Markovi je predstavil pobude za dodatne dopolnilne dejavnosti na kmetiji, ki bi olajšala delo bodočim fitokmetijam, predvsem z vidika večje celovitosti in komplementarnosti delovanja. Njegov predlog je dopolnila Lilijana Mahne s kmetije Mahne, ki je predstavila tematske zbirke in eksperimentalne dejavnosti kot novi dopolnilni dejavnosti na kmetijah. Dr. Luka Kristanc s kmetije Divji vrt je predstavil možnost razvoja kmetij pri oskrbi in rehabilitaciji starejših in invalidnih oseb ter izzive in predloge s področja zakonodaje. »Zakon o integrativni medicini bi moral omogočiti razvoj fitoterapije v okviru zdravstvene dejavnosti in spodbuditi razvoj kompetenc in formaliziranega izobraževalnega sistema na tem področju,« je še dopolnil. Peter Pal, ravnatelj VIZ Višnja Gora, je poudaril, da so spoznanja iz projekta že prenesena v predmetnik srednješolskih programov, tako vsebinsko kot metodološko in didaktično. Omogočajo bolj učinkovito vzgojno delo z mladimi s težavami v čustvovanju in vedenju.

Več informacij po el. pošti: sabina.krsnik@uni-nm.si, telefon: 07 393 0021

Sabina Krsnik

Trobentice - poznana divja hrana (Foto F. Hrastar)

Najbolj razširjena divja hrana - regrat (Foto F. Hrastar)

Jurčičev kotiček

Jurčičeva "Jama, po kateri se pride na oni svet"

Jurčič je to pripovedko slišal od svojega deda in jo objavil v Spominih na deda (1863). V njej opisuje, kako sta šla z dedom na sejem v Stično, kjer sta si ogledala samostan. Tam mu ded pove pripoved o Kadunčarju, ki ga je menih vprašal, kako se imenujejo lepe hruške na bližnjem drevju. Kmet odgovori: "Po-kus-je." Tako se je namreč reklo temu sadežu. Ker menih misli, da se mu Kadunčar posmehuje, mora zapustiti svoje domovanje. Ravno takrat pa samostan razpiše denarno nagrado za tistega, ki se bo spustil na dno bližnje jame, da bi povedal, kaj je na dnu. Javi se Kadunčar, ki ga navežejo na vrvi in spustijo v globino. Ko ga potegne nazaj, pove, da je bil na onem svetu, kjer so ravno kosili travo. Ker je zlomil koso, so ga hoteli pretepeti, a so ga še ravno pravi čas potegnili iz jame. Seveda ni bilo junaka,

da bi preveril resničnost njegovih besed. S svojim pogumom je kmet dobil nazaj svojo hišo.

Ta pripoved je prva leposlovna obdelava kakšne kraške jame v slovenski literaturi! Omenjena jama namreč dejansko obstaja. To je Katujška jama (ali Katujški kevderc), ki se nahaja blizu vasi Mekinje nad Stično. To je brezno, globoko 76 metrov in dolgo 90. Prvič je bilo do dna raziskano 20. 9. 1987, ko so se vanj spustili domačina Tone Vencelj st. in Tone Vencelj ml. ter Jože Stržičar.

Po poteh te Jurčičeve pripovedke so se odpravile tudi članice domoznanskega krožka (iz UTŽO), pod vodstvom, sedaj že pokojne, Tatjane Kordiš. Izsledki tega izleta so objavljeni na spletnem naslovu: <http://utzo-ivancnagorica.si/blog/po-sledi-jurciceve-pripovedi>. Domoznanke so se poglobile

tudi v izvor imena Katujška jama, ki izhaja iz poimenovanja tamkajšnje kraške vrtače, ki se ji reče Katujce. Ta je "v obliki kadunje ali kot rečejo ljudje 'kaduje'. Kadunjo so ljudje po posluhu preglašovali v katujo in Kadunčarja v Katujčarja".

O tej jami pa je pripovedoval tudi Anton Dremelj Resnik iz Petrušnje vasi, ki je slišal to zgodbo (kako zanimivo!) od svojega deda, ta pa je bil Jurčičev sodobnik. Resnikov ded je sicer poznal Jurčičevo verzijo pripovedke, a je trdil, da je njegova bolj avtentična. Njegovo verzijo si lahko preberete v knjigi Anton Dremelj Resnik (Milko Matičetov in Anja Štefan, 2010). V prid muljavskemu rojaku pa je treba priznati, da je svojo "Jamo" zapisal že v 19. stoletju. In pisana beseda ima veliko moč! Ni kaj, ponosni smo lahko na izjemno ljudsko izročilo iz naših krajev, ki je tako bogato, da pripovedovalci celo tekmujejo med seboj ...

gledališču). Za pokušino objavljamo eno njenih ilustracij:

Na koncu ostane dvoje povabil: da si preberete Jurčičevo "Jamo" in seveda da si ogledate vhod v Katujško jama. Kajti jama je, razen izkušenim jamarjem, nedostopna. Zato boste morali verjeti kar Kadunčarju, kaj je v resnici na dnu. Ali pa raje vprašajte tiste, ki so se že spustili v jama. Ti vam bodo znali povedati, ali je Kadunčar povedal resnico ...

Vhod v Katujško jama, foto: Tatjana Kordiš

Ilustracija Maruše Pušnik iz kamišibaja o »Jami«

Katujška jama, foto: Saša Senica

O tej "Jami" je nastal tudi kamišibaj

Naša bibliotekarka Maruša Pušnik je za priljubljenost Jurčičevega leta Jamo, po kateri se pride na oni svet pustvarila v obliki kamišibaja (tj. pripovedovanje zgodb ob slikah v namiznem

Za potešitev radovednosti pa naj bo fotografija jame, ki so nam jo prijazno posredovali iz Jamarskega kluba Krka.

Roman Rozina, Knjižnica Ivančna Gorica

Deseta dežela - prvi mladinski roman o Jurčiču

Marca letos je pri Celjski Mohorjevi družbi izšlo zelo posebno knjižno delo izpod peresa Sabine Koželj Horvat (doma je iz Zagradca ob Krki).

Deseta dežela je knjiga, ki odpira nova obzorja, saj se kot prvi mladinski biografski roman o Jurčiču loteva predstavitve življenja in dela Josipa Jurčiča. Zgodba se odvija okrog devetošolcev Eme in Jakoba, ki delata seminarsko nalogo o Jurčiču in skozi Krjavljevo kočjo prideta v svet, ki spremeni njun pogled na velikega Muljavca.

Deseta dežela se odlikuje tudi po svoji sporočilnosti, saj odkriva Jurčiča kot daljnovidnega pisatelja, narodnjaka in domoljuba. V njem vidi osebnost, ki je pomembno prispevala k temu, da imamo Slovenci danes svojo državo in smo ohranili svoj jezik. V Jurčičevem letu in ob 30-letnici samostojnosti Slovenije prihaja knjiga kot naročena, saj nas spominja na naše korenine: na bogastvo našega izročila in narodnega značaja. Vemo, kako pomembni so bili Jurčiču značaji oz. originali.

Roman je namenjen tako mladini kot odraslim: z napeto zgodbo Eme in Jakoba bo nagovoril ene, s sijajnimi vpogledi v Jurčičevo literarno in kulturno-politično delo pa bo navdihoval druge. Vsem pa prinaša odlično branje, ki si zasluži ne samo prostor na naših knjižnih policah, ampak tudi obravnavo v šolah.

Predstavitve knjige, ki jo je Knjižnica Ivančna Gorica posnela na Jurčičevi domačiji na Muljavi, si lahko ogledate na Vašem kanalu, 23. aprila, ob 22. uri, kasneje pa v arhivu in na YouTube kanalu.

Najbolje bo, da nam na koncu, knjiga spregovori kar sama:

Jurčič je prišel in odšel, da nas reši, ne pred koronavirusom; boleznijo so vedno bile in vedno bodo. Prišel je, da nam pomaga rešiti tisto, kar je še pristnega v nas. Prišel je, da nam pomaga izkoptati našo izvirnost izpod ruševin, ki jih je svet s svojimi okovi zgrnil nad našo prvinsko naravo. Prišel je, da nas spomni ohranjati tisto, kar je v človeku najbolj cenil – značaj. Odšel pa je, da nam pokaže, da četudi kratko, življenje lahko obrodi nesmrtno sadove. Tudi če je tvoje življenje kratko, lahko v tem času sebe in druge srečne storiš.

(str. 343-344)

Roman Rozina, Knjižnica Ivančna Gorica

Oživitev Jurčičevega življenja v avtorskem dramskem delu

V letu Josipa Jurčiča je pod peresom Dragice Šteh nastalo dramsko besedilo z naslovom Sin slovenskega naroda. Z Jurčičem bomo potovali od otroštva do njegovega pisateljskega in uredniškega zorenja in ga spoznavali v njegovem avtentičnem okolju. Ker si na Zvezi kulturnih društev občine Ivančna Gorica želimo, da nas pisatelj najprej povezuje lokalno, vabimo ljubiteljske dramske igralce, da pristopijo k sodelovanju. Igralcem z velikim zanosom obljublamo strokovno vodstvo in rast v izražanju na odrskih deskah. K sodelovanju pa vabimo tudi ostale tehnične sodelavce naših ljubiteljskih gledališč, ki bodo pripomogli k vrhunski izvedbi predstave iz domačih logov.

Saša Koleša, ZKD občine Ivančna Gorica

AVDICIJA

za vse generacije ljubiteljskih igralcev, povabilo na raziskovanje časovnih širjav odrskih desk in nadgradnjo gledaliških znanj, naš izziv oživitve časa in lika Pajštbarjevca Jožeka.

V noviteti Dragice Šteh: SIN SLOVENSKEGA NARODA

Posebej vabljeni mladi igralci med 9. in 14. letom ter odrasli gledališniki med 20. in 65. letom. (Razpisanih je deset vlog: z izjemo ene so vse moškega spola.)

Termin avdicije: po dogovoru

Prijave na avdicijo sprejemamo do 3. 5. 2021 na: zkd.ivancnagorica@gmail.com, 041 328 141

Lokacija avdicije: Kulturni dom Ambrus
Predvidena premiera predstave: december 2021

ZKD občine Ivančna Gorica, producent predstave s podporo JSKD OI Ivančna Gorica in Občine Ivančna Gorica

Dodatne informacije: zkd.ivancnagorica@gmail.com

Josip Jurčič - novinar, urednik, politični mislec

3. del: Sodelavec Slovenskega naroda

Piše: dr. Mihael Glavan

Jurčič se je odločil in se v začetku julija 1868 odpravil v Maribor, kjer sta ga zdravnik in eden od ustanoviteljev ter gospodarjev Slovenskega naroda dr. Josip Vošnjak (1834–1911) in urednik Anton Tomšič (1842–1872) z veseljem sprejela kot pisca - novinarja in mu uredila nastanitev.

Predhodnika Slovenskega naroda

S širjenjem plasti izobraženstva in z vedno bolj razgibanim merjenjem politične moči med klerikalci in liberalci je tudi v slovenskih deželah po letu 1865 nastala potreba po novem političnem časniku. Že poprej je nastalo nekaj glasil, ki pa so bila kratkega življenja. Pomembna sta bila zlasti dva, ki sta temeljila na programu Zedinjene Slovenije.

V Ljubljani je graščak Miroslav Vilhar izdajal časnik Naprej, ki ga je urejal in večinoma tudi sam pisal Fran Levstik. Izhajal je dvakrat tedensko, od 2. januarja do 29. septembra 1863, torej le dobrega pol leta. List je nasprotoval praznemu domoljubju, podpiral program Zedinjene Slovenije, poudarjal nujnost povezovanja z drugimi narodi na slovenskem Jugu ter spodbujal sistematično delo na narodnopolitičnem in kulturnem področju. Zavrnil je potujčevanje, sklepanje prevelikih kompromisov in oportunitizem. Oblast je časnik prepovedala zaradi Levstikovega članka, v katerem je zahteval opustitev starih deželnih meja in združitve slovenskega naroda po programu Zedinjene Slovenije. Izdajatelj Vilhar je bil celo obsojen na denarno in zaporno kazen.

Drugi mladostovski časnik Slovenec je potem izhajal v Celovcu od 14. januarja 1865 do 25. aprila 1867, in sicer sprva dvakrat (sreda, sobota), in od decembra leta 1866 trikrat tedensko (torek, četrtek, sobota). Ustanovil ga je domoljubni koroški duhovnik Andrej Einspieler, urejal pa Janez Božič. Tudi ta

je temeljil na programu Zedinjene Slovenije in podpiral taborsko gibanje, zato je bil trn v peti koroškemu Nemcem, ki so ga kmalu zatrli tudi s pomočjo cerkvene oblasti.

Ustanovitelji Slovenskega naroda

Po zatonu Napreja in Slovenca je nastala trdna izražena namera po ustanovitvi novega političnega časnika, ki naj bi dajal prostor bolj liberalnemu diskurzu, kot so ga zmoгле tedanje Bleiweisove Novice. Novonastajajoča izobraženska, obrtniška in gospodarska plast je potrebovala list na nekoliko višjem novinarskem nivoju, ki naj bi bil tudi bolj ažuren, zato naj bi izhajal vsaj trikrat tedensko ali pa celo vsakodnevno, za razliko od prejšnjih, ki sta izhajala na Koroškem in Kranjskem, naj bi ga urejali in tiskali na Štajerskem.

Nastajanju novega časnika je botrovala tudi vedno močnejša družbena radikalizacija v notranjeavstrijskih deželah. Centralistična nemška oblast na Dunaju je morala popustiti madžarski zahtevi po delitvi imperija, na drugi strani pa je čedalje močnejše ogrožala tako imenovane »nezgodovinske narode« svojih dednih dežel, torej Slovence, Hrvate, Srbe in Bošnjake, če so bili vključeni v njen imperij. Nemški politični pritiski so se jasno izražali v sestavi deželnih zborov, v imenovanju glavarjev in seveda tudi v javni rabi nemščine v državni upravi in šolstvu.

V Mariboru, ki je bil takrat še močno nemški in tak ostajal vse do prve

svetovne vojne in Maistrove osvoboditve, se je proti koncu leta 1867 zbral krog liberalno mislečih slovenskih izobražencev, zvečine pravnikov in zdravnikov. Kot osrednja osebnost med njimi se je uveljavil

Ferdinand Dominkuš

Ferdinand Dominkuš (1829–1901), pravnik in politik. Pravne študije je dokončal in promoviral na Dunaju, kjer je bil 1848 član Akademске legije. Od leta 1859 je bil odvetnik v Mariboru, nekaj časa tudi poslanec v štajerskem deželnem zboru in v dunajskem državnem zboru. Že 1862 je začel vlagati pri sodišču v Mariboru tožbe v slovenskem jeziku in si pridobil veliko zaslug v boju za slovensko uradovanje. Bil je med soustanovitelji mariborske Čitalnice, Slovenske matice, Narodne tiskarne in Slovenskega naroda, pa tudi podpornik slovenskih dijakov in študentov.

Pomemben snovalec Slovenskega naroda in njegov sodelavec je bil tudi **Ferdo Kočevar-Žavčanin** (1833–1878), pesnik, pisatelj, kritik

Ferdo Kočevar

in zbiratelj ljudskega slovstva, sicer pa tudi vnet zagovornik ilirizma, ker je služboval kot računovodja na zagrebški univerzi. Pomembno je njegovo delo Pomenki o literarnih zadevah (1867).

Josip Vošnjak (1834–1911)

Josip Vošnjak se je rodil v premožni in ugledni družini usnjarskega mojstra in posestnika Mihaela v Šoštanju, ki je svojo usnjarno razvil v eno največjih v Avstro-Ogrskem cesarstvu. Firma je sicer delovala pod nemškim zapisom imena Woschnagg, Mihaelov sin Josip pa je bil zaveden Slovenec in se je podpisoval Vošnjak. Po gimnaziji, ki jo je zaključil na Dunaju, je prav tam študiral medicino in bil leta 1857 promoviran v doktorja medicine in nato še doktorja kirurgije. Zdravniški poklic je opravljal v Šoštanju, v Ljubljani, v Kranju, v Slovenski Bistrici in v Šmarju pri Jelšah. Zadnje službo, primarija deželne prisilne delavnice v Ljubljani, je obdržal do upokojitve. V svoji politični karieri je bil poslanec v štajerskem deželnem zboru, potem dobro desetletje v dunajskem državnem in nazadnje še v kranjskem deželnem zboru. Ob političnem delovanju bil je bil tudi kulturni organizator, govorec, mislec, pobudnik mnogih gospodarskih dejavnosti, društveni delavec. Bil je med pomembnejšimi zdravniki na Kranjskem in aktiven član v Društvu zdravnikov.

Politično je deloval v času, ko se je začela oblikovati slovenska narodnostna identiteta. V šestdesetih in sedemdesetih letih je imel vodilno vlogo v novi slovenski liberalni politiki. Pisal je politične programe in bil organizator shodov. Vseskozi si je prizadeval za Zedinjeno Slovenijo in aktivno sodeloval pri organizaciji

Josip Vošnjak

taborov. Staroslovenci, zbrani okrog Bleiweisa in Costa, so se ga tako bali, da so sestavili parolo: »Koder vošnjakovci hodijo, trava ne raste«. Cilj njegovega političnega delovanja je bil prebuditi kmeta, ki je bil zanj temelj vsakega naroda. Kot poslanec se je boril za napredek šolstva, splošno volilno pravico, uveljavljanje slovenskega jezika v javni rabi, razvoj zdravstva. Zaslužen je bil za uveljavitev zdravstvenega in pokojninskega sklada, ki je zagotovil zdravnikom pravico do pokojnine, in za napredek kmečkega prebivalstva. Opravil je vodilno ustanoviteljsko vlogo pri Slovenskem narodu in bil ves čas podpornik in sodelavec Josipa Jurčiča. Zdravil ga je in po njegovi smrti objavil tudi izčrpne spomine nanj. Takrat se je že umikal iz političnega in javnega življenja in v liberalni struji prepustil vodstvo novemu političnemu rodu, na čelu z Jankom Kersnikom, Ivanom Hribarjem in Franom Šukljetom.

Bogastvo Jurčičevega jezika v ljudskih izrekih in primerah – 1. del

Zbral in uredil: Danijel Zupančič

Jurčič je poizvedoval med ljudmi in si v dnevnik zapisoval zgodbe pripovedovalcev. Iz njihovega ustnega izročila je v Jurčičevih delih nastala izjemna zbirka biserov slovenskega jezika. Ko prebiramo njegove primere in izreke, smo lahko neskončno hvaležni, da je zvedavi Jurčič zvesto poslušal deda in domačine ter ohranil bogastvo našega jezika.

»In lejte čuda, ni mi zastoj ciganka prerokovala, še ko sem Čuho pasel, da sem jako umetelne betice in da bom vsako dobro pogodil, kajti že zdaj se mi je bilo uresničilo. Na peči so se namreč sušile trske, na trskah pa proso za v stope. Jaz pa na proso! Gori se po gorki peči na mehko razpoložim po dolgem. Tako sem bil dedu najbližje in sem tudi videl vsakemu človeku v hiši naravnost pred nos, in kadar je govoril ali kadar se mu je zazelhalo, tudi v usta.« (Pozimski večer na slovenski preji, Spomini na deda)

Od Jurčičevih časov do danes so se izgubile mnoge ljudske modrosti, ki so v kratkih rekah in pregovorih bogatile naš jezik. V kratkem so povedale mnogo več kot kopica današnjih besed. Poplava stavkov in njihova današnja izkrivljenost je prav gotovo usodna za obstoj vrednot naroda in njegove identitete. Zdi se mi škoda, da kot narod izgubljam sok jezika in povemo mnogo manj, čeprav govorimo vse več. Razmislek o tem, kako je pisatelj Jurčič povezal svoj talent z bistroumjem jezika preprostega človeka, me je privedel k temu, da celotno Jurčičevo ustvarjalnost pogledam z vidika bogastva jezika Muljavcev 19. stoletja. Dovolil sem si izbrati nekaj najslikovitejših primer in izrekov ter jih razlagati po našem, muljavskem razu-

mevanju. Imajo pa tako široka sporočila, da si jih vsak lahko razlaga po svojem znanju in izkušnjah.

O vsakdanjih in posebnih primerah:

»Krevlja se burkel zadeva.« (Pozimski večer na slovenski preji, Spomini na deda)

Jurčič primero uporabi, da ga je kot otroka vleklo k igri ostalih otročaje, torej nekam, kamor bi kot otročaj navadno sodil. Tako kot sodijo burkle pri poravnavanju ali obračanju štora v krušni peči. Krevlja je tukaj mišljen štor z razpredenimi koreninami, dan v krušno peč, da je tlel in grel hišo dolgo časa. Burkle pa podkvasto, polkrožno na dolg ročaj nasajeno orodje, s katerim so potiskali in vlekli lonce iz krušne peči. Služile pa so tudi za poravnavanje polen in starih panjev, da so čim bolj enakomerno tleli in čim dlje dajali toploto sobi s krušno pečjo. Taka soba je bila pozimi zbirališče družine, peč pa površina za sušenje žita, prosa, varen kotiček otrok ali ležišče.

»Martin: Dali so mi gospod, da bom zver tiral Peharčku nazaj, hi. Pa ta božja stvar tako hodi ko polž na vlaku. Krjavlju jo bom dal na popravo, tako-le!« (udari konja po rebrih) (Deseti brat)

Peharčkov serec je bil star, zato tudi ni sledil dovolj hitro Martinku. Žival imenuje božjo stvar, hojo pa kot polževo na vlaku. Vlak (vlaka) je v tej primeri naprava, s katero so spravljali ljudje s hribov seno ali drva. Spravilo je potekalo zelo počasi, in če k temu dodamo še polža s počasnim gibanjem, je žival res prepočasna za Martinkovo živahno in urno hojo.

»Tako o njej govoriš, kakor cigan o žametovih hlačah, to je zmerom in najrajši.« (Deseti brat)

Primeru Jurčič uporabi kot navdihujoče pripovedovanje Kvasa

o Manici. Njo si želi in bi se ponašal, če bi jo imel. Žametne hlače so bile nekaj lepega, mehkega in zelenega. Cigani pogosto izkazujejo hrepenenje po nečem, ga gojijo in izražajo. Le redki Kranjci pa so bili pripravljeni spregovoriti o hrepenenju. Želje in hrepenenja zatirajo in jih le težko zaupajo in še to svojim najtesnejšim prijateljem. Lažje jih zapišejo, kot pa o njih govorijo. Zato je Jurčičeva primera s ciganom o žametnih hlačah potrditev na tak način izražene hrepenenja Kvasa po Manični ljubezni. O njej piše v vsakem pismu in več kot o drugih rečeh.

»Krvjavelj: Oj, kako ste neumni! Tako govorite, da ni ne za na ramo, ne za na voz; Prav tako mislite in govorite, kakor bi potemi hodil in senco iskal! Le poslušajte me: jaz imam dve kozi, eno mlado in eno staro – Dimko in Marogo. Če pokladam dam jej mrve in slame, kaj ne? Nu, če ona zboli in umrje – sveti Luka volovske podobe jo varuj! – kaj bo v jaslih pustila in komu? Seno bo pustila in slamo, kaj ne? Pa komu? Meni ne, zakaj jaz tega ne jem; ampak Dimki bo pustila, ki ž njo pri enih klinih privezana stoji. Ali ne bo tako? Kaj pravite?« (Deseti brat)

Jurčič v Krjavljevo željo in pojasnjevanje, da kaj podeduje po Martinku, vključi primere, ker gospod Kvas ne govori njemu povšeči, saj se izogiba jasnemu odgovoru. Prva primera je slikovita v povezavi z blagom, ki so ga kmetje takrat nosili ali vozili. Vsakemu kmetu je bilo zelo jasno, kaj gre na voz in kaj je za na ramo Manjše breme je bilo za na ramo, torej v naramni koš ali v oprto. Človek je travo, listje, dračje, seno, vrečo žita ali moke nalagal na svoja ramena in prenašal. Za več blaga in težja bremena je moral pripraviti voz, zapreči krave ali vole ter na voz naložiti drva, gnoj, snope žita s požete njive, seno

s travnika in podobna večja bremena. S pripravo voza, vprege in izprezanjem se je zamudil več, a je bilo za taka bremena to potrebno. Če bi na voz naložil samo eno vrečo žita in jo peljal do mlina, bi bilo to nenavadno in smešno, prav tako, če bi z njive nosil v kozolec snope. Ker po Krjavljevo mogoče gospod ne ve, kaj se nosi in kaj vozi, Jurčič primeru stopnjuje še s tem, da bi bilo neumno, če kdo v temi išče svojo senco. Temu sledi še Krjavljevo razumevanje, komu naj zapusti umrla koza seno in slamo, če ne svoji bližnji kozi pri jaslih? Tako razlago bi razumel vsak, še tako neuk človek, pa je ne bi Kvas.

»Holte: I, kaj ti je! Kaj se bom lagal. Rajši si dam jezik izdreti ko ribniški vol za brazdo, ki ni mogel več orati.« (Kloštrski žolnir)

Laž je velik greh in Jurčičeva primera kaže na trdno odločenost, da se Holte laži izogiba. Raje onemi, si da jezik izpuliti, kot da laže. To potrди s primerom, ko je ribniški vol od dolgega oranja in utrujenosti tako daleč iz gobca molil jezik, kot da mu ga je nekdo že skoraj izdrl.

»He, valpet! Sakrašterne - pa nič kleti po nemško - slišim praviti, da si bil ptičem nastavlil, pa so ti stave in zanke populjene.« (Nemški valpet)

Nastavljati pasti in zanke ptičem, lisicam in drugim škodljivcem je bilo namenjeno omejevanju škode, ni pa bil kmetom dovoljen lov divjih živali za prehrano (izjema so bili polhi). Jurčičeva primera pomeni, da nekdo prekriža račune valptu in se dogodki ne bodo odvili po želji nastavljavca zanke. Valptova name-ra, da Resarja vzamejo v vojake, ker

je pri rejniku, se je izjalovila. Rejnik Rapas mu je prepisal gospodarstvo in se je namera, da se valpet znebi tekmeča pri deklci, podrla. Tako, kot da bi kak nepridiprav populil nastavljene zanke.

»Urh: Dobre volje si, Blaž! Dobre volje kakor pes, ki zdrav iz cerkve pride!« (Rokovnjači)

Primeru opisuje zadovoljstvo Blaža Mozola, ki ga Urh primerja z olajšanjem psa, ki je srečno ušel iz cerkve. Mnoge vere psa smatrajo za nečisto žival. V krščanstvu pa je cerkev sveti kraj, namenjen samo ljudem, čeprav se včasih po nesreči kak pes prihuli vanjo. Če je pes slučajno zašel v cerkev, se je nanj zgrnila vsa soseska. Deležen je bil brc z vseh strani. Ker zmerjanje in kričanje ne sodi v cerkev, je pes dobival fizična sporočila, da je na nepravem kraju. Mnogokrat je potoval do vhoda z brce do brce. Zato je bil pes res lahko zelo vesel in zadovoljen, če je ušel vsem brcam in se spretno izmuznil iz cerkve.

O žeji in lakoti

»Tekmec: Slišite me, boter, žejen sem bil pa, ko kepa ob ajdovi se-tvi!« (Tihotapec)

Kako velika je bila žeja Fertnatka Tekmeča ve torej tisti, ki je kdaj tolkel kepe ob setvi ajde in si želel, da jih zmehča kak pohleven dež. Primera se nanaša na poletno sušno obdobje v času žetve ječmena, ki se je zaradi dolgih zim začelo v prvi polovici julija in končalo s setvijo ajde. Še danes velja napotek nekaterih, da je ajdo treba posejati do svete Ane (26. julija). Drugi pa pravijo, da se ajdo seje še na svetega Jakoba (25. julija) dopoldne,

od popoldneva dalje pa jo je bolje nesti v mlin, ker je več koristi kot od pridelka prepozne setve. Zemlja je bila v času ajdove setve zelo suha, kepe pa trde in žejne dežja. Prvi dež po taki suši je zemlja pila z vso slastjo. Tako kot Tekmec po dolgi hoji na prašni suhi cesti.

»Berač Urh s Kostela: K Jurcu pojdem, tjakaj pridi, ako boš dal za kaj mokrega, ker žejen sem že ves božji dan in kakove dobre kapljice tako potreben, ko suha kepa na njivi med mašami.« (Domen)

Berač Urh je bil torej žejen že cel božji dan in to stanje primerja s potrebo, da izsušeno zemljo med mašami zalije kak dež. Drugo sušno obdobje se je nekoč redno pojavljalo med mašami (15. avgust - velika maša, 8. september - mala maša). V tem obdobju je sicer že prepoznano za orali in setve, zato lahko to primeru pripišemo temu, da Jurčič v svojih delih ni ponavljal primer. Suhe kepe pa so kmetje razbijali tudi med mašami, pri okopavanju poleti vsejanih poljščin in pri tem prosili za dež.

»Krvavelj: ... Kdo bo za vino dal? Nalašč sem prišel les-kaj, da bi ga enkrat pil čez dolgo, ko večni kraj; pa mi ga odženete. Bog se vas usmili!« (Deseti brat)

V tej izreki Jurčič izrazi Krjavljevo zadovoljstvo na eni strani in na drugi strani razočaranje. Kdaj je nazadnje pošteno pil, kdaj si je nazadnje lahko privoščil požirek vinca brez krčmarjevega očitka ali zapisanih znakov dolga? Večni kraj Krvavelj razume kot nebesa, življenje po smrti. In v večnem kraju je po Krjavljevi pameti, veselje in vse dobro, prav

gotovo tudi pijača. In da odženejo z nepremišljenostjo tisti dan dobrodelnega Martinka, to je prav gotovo greh, zato naj se jih Bog usmili.

»Oče Štivrnik: Pijanec je živina, ne spraviš ga zlepa od vina, ko medveda od uljnaka.« (Tihotapec)

Jurčič v primeru očeta Štivrnika vgradi odnos starejših, ki vse življenje garajo in varčujejo, da so zgle-dni do gospodov v dajatvah in tlaki. Mlajši pa imajo drugačno gledanje na življenje. Mladi si želijo kaj privoščiti, iti med ljudi in se poveseliti. Štivrnik, starega kova mož, ljudi v gostilni primerja s požrešno živino in medvedom, ki se sladka ob razbijanju panjev v čebelnjaku. Obsoja požrešnost in izpostavlja zmernost kot del življenja pokornih in vernih ljudi.

»Blaž Mozol: Čakaj, te bom še nekaj vprašal, bom videl, ali kaj veš ali nič. Povej mi, zakaj se je izgubljeni sin vrnil k očetu?« »Kesal se je greha«, se odreže možko Slapar. »Kajpak - lačen je bil, se reži Mozol, pajčevine so se mu delale po črevih, tako je bilo pusto in prazno notri!« (Rokovnjači)

V pogovorih Jurčičevih preprostih ljudi je pogost motiv, kdo je bolj pameten in kdo ve več. Navadno glasnější govorec hoče pokazati znanje iz Svetega pisma in naukov krščanske vere skozi svoj lastni pogled in izkušnjo. Tako si tudi Blaž Mozol s svojega načina življenja razlaga svetopisemsko primeru o izgubljenem sinu. Malo vinjena Blaževa glava je prepričljiva v tem, da je lakota prignala sina nazaj k očetu in ne kesanje za greh. Primerja kruljenje po trebuhu z opustelimi in praznimi

prostorom, kjer že dolgo ni bilo nič, le pajki so prepredli ves prostor po dolgem in počez. Blaž pa se je pri Mozolki tudi dobro izgovoril svoj kot in dobro prehrano.

»Pajk: V vsej množini ni bilo videti zdravega obraza. Vsi so bili pegasti, skorjasti kakor hrastova stara debla. Kakor zverine so bili nekateri z uma od lakote.« (Spomini starega Slovenca)

Razbrazdane, omrznjene in otopele obraze sestradanih vojakov poražene Napoleonove vojske je Pajk primerjal s skorjo starih hrastov. Primera izkazuje vso grozoto ljudi, ki se v mrazu in lakoti borijo za preživetje na robu obupa.

»Potem je sicer vse utihnilo, le konjski mladi zobje so se slišali, hrustajoči in mléči trdo suho senó kakor mlinski kameni.« (Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir kradel)

Zvok hrustanja suhega sena med konjskimi zobmi Jurčič primerja s hrupom mletja žita med mlinskimi kamni. Zvok mlinskih kamnov je enakomeren in pomirjujoč in je Kotarjevega Petra spominjal na domače kraje in mu dajal upanje, da se reši. Hrapavost površine mlinskih kamnov je zelo podobna kot hrapavost pri zdravih konjskih zobeh. Konjem zobje stalno rastejo, pri hrustanju pa se obrabljajo. Paša in suha trava kraških polj Bosne pri konjih v tej zgodbi uravnava obrabo in rast ter daje pravo hrapavost zob. Hrapavost mlinskih koles pa zagotavlja vlnar tako, da jih vsake toliko časa »nakleplje«.

(se nadaljuje)

Kratke iz Knjižnice Ivančna Gorica

Knjižnica Ivančna Gorica
Ul. II. Grupe odredov 17
1295 Ivančna Gorica
01/78 78 121, 01/78 69 802, 051 236 436
sikivancna@gro.sik.si, www.gro.sik.si
FB Knjižnica Ivančna Gorica
031 707 978
Biblos

PROJEKT »SREČAVA SE V KNJIŽNICI«, za katerega smo uspeli pridobiti evropska sredstva, v koronačasu ubira zanimiva pota. Zaradi omejevanja srečevanj smo težišče dogajanja premaknili v čas priprave dogodka. To pomeni, da se z mladimi, starejšimi, ranljivimi skupinami slišimo, varno dobivamo (sedaj na sončni terasni strani knjižnice) posamično ali s številčno omejenimi skupinami, s katerimi izvajamo sestanke, izobraževanja in dogovore o dogodku, pa tudi snemanja, kjer nastopajoči prvič nastopijo skupaj. Tako ste si do zdaj lahko na Vašem kanalu ogledali dva literarna večera in dve odprtji razstav, povezanih s knjižnično dejavnostjo. Aktualna razstava Kristine Klemenčič slavi verovanja starovercev. Vse oddaje si lahko ogledate na spletni strani www.gro.sik.si, pod zavihkom »Srečava se v knjižnici«, razstavo pa si lahko ogledate z ulice. Zadnja posneta oddaja je bila o tekaški knjigi Lucijana Zalokarja »Tek na robu živčnega zloma«. Veseli smo, da je tudi dosega velikanski, več kot 5000 ogledov, ogled srečanja s pisateljem pa gre proti 400. Vabljeni k ogledu in tudi izposoji knjige. **SPLETNA STRAN S PODATKI O JURČIČU na www.gro.sik.si pod zavihkom »Jurčičevo leto« (v pasici)** prinaša različne materiale za pouk in zabavo, od petminutnih videojavljanj o Jurčiču, ki jih izvajamo za televizijo Vaš kanal, našli boste kamišibaj pripovedke, zloženke o Jurčiču, plakate, dogodke.

Slovenski narod in 160 let od objave prve pripovedke. Ob tem smo izdali dve zloženki o Jurčiču in bodo koristen pripomoček za šolsko delo in tudi sicer. Vabljeni.

PAKET JURČIČEVH PRIPOVEDI ob kamišibaju smo objavili na naši spletni strani in dali na uporabo tudi širše: v šole, splošnim knjižnicam po Sloveniji, vabimo pa tudi vse vas, da si jih ogledate v družinskem krogu ali intimno. Paket najdete na spletni strani www.gro.sik.si, na strani Jurčičevo leto v obvestilni pasici.

NAPOVEDUJEMO ŽE NOVE DOGODKE, ki vam bodo polepšali kak trenutek s kulturo. Počasi se usmerjamo na medgeneracijske dogodke in sodelovanje s starejšimi, mladi pa ste še vedno vabljeni, da se oglasite na 031 707 978 s svojimi idejami. April je izrazito prazničen mesec. Praznujemo svetovni dan knjige in dan knjig za otroke, pa tudi teden knjige in zato planiramo izvedbo knjižno - glasbeno - slikarskih dogajanj, povezanih v televizijske dogodke, ki pa se vas deloma dotaknejo tudi v živo, ko obiščete razstavo, si izposodite priporočeno knjigo ali z nami sodelujete. Zaključek cikla bo 3. maja z otvoritvijo Drabove domoznanske sobe.

PREDSTAVITEV UMETNOSTI RISANJA MANG bomo doživeli z dijakinjo SŠ Josipa Jurčiča EVO ROJEC, ki bo na ulični razstavi prikazala svoje študije mang, z DRUŠTVOM ANIMOV iz Izole in DJ-em DOMNOM KOVAČEK iz Ivančne Gorice. Skupaj bomo spoznavali umetnost izdelovanja mang, vam pokazali, kako so videti med mladimi izredno priljubljeni japonski stripi ter slišali tri avtorske skladbe. Pri tem je knjižnica podij, kjer se mladi izrazijo v polnosti, tudi tisti, ki bodo organizirali luči, zvok ali montažo. Naj poudarimo, da se vse dela v skladu s priporočili za zaščito pred koronavirusom! Dogodek bo na ogled 21. aprila, ko se začne teden knjig, ob 20. uri na Vašem kanalu, kasneje bo posnetek dostopen na YouTubeu.

PREDSTAVITEV KNJIGE »DESETA DEŽELA«, ki smo jo soustvarili z občinskim vodstvom in Zavodom Prijetno domače bo 23. aprila, na Svetovni dan knjig, ob 22. uri, na Vašem kanalu, kasneje pa v arhivu in na YouTube kanalu. Avtorica knjige je domačinka iz Zagradca Sabina Koželj Horvat, ki pa si je življenje z družino ustvarila v Osijeku. Knjiga je poklon Jurčičevemu ustvarjanju na inovativen način - preko potovanja v času. Z avtorico bomo virtualno, knjigo boste lahko kupili tudi na Jurčičevi domačiji. Župan je v nagovoru povedal, da so jo na občini od Založbe Mohorjeva družba odkupili za dar zlatim

bralcem ob zaključku leta, kar v knjižnici toplo pozdravljamo. **OTVORITEV DRABOVE DOMOZNANSKE SOBE bo 3. maja, na 140. obletnico smrti Josipa Jurčiča**, ko bomo posneli izjave strokovnjakov in prijateljev o tem, kar nam je zapustil. Gostja bo Tanja Zupan na citrah, o dogodku bomo poročali isti dan, kasneje pa bo predvajana spominska oddaja kot večeren zapis o Tonetu Drabu. Soba v Šentvidu je odstopila KS Šentvid pri Stični, kasneje bo zbirka prenesena v prostore nove knjižnice. **URE PRAVLJIC** v knjižnici nemoteno potekajo, tako da prijaviteljem pošiljamo posnetek po telefonu. Prijavite se na pošiljanje na 031 707 978 tudi vi. Prejmete lahko tudi pravljice, ki so že bile predvajane. Informacije na isti telefonski številki. Sledite nam na FB Knjižnica Ivančna Gorica, kjer vas tudi opogumljamo. Ko in kakor je možno, smo tu, vpis in izposoja tečeta tudi v »lockdownu«, in sicer virtualno. Z vami smo, tukaj smo, berimo. Kot pravi Jurčič: »Da nas ne te, ne one politične razprtije ne bodo rešile ... Nego reši nas edino duševno in materialno delo, podloga vsem idejam. Zato vrnimo se k literarnemu delu!«

Ksenija Medved, vodja knjižnice

»Le slavo tvojo hočem peti, leti čez dol naj in gore!«

Poklon rojaku v Jurčičevem letu

Muljavci že četrto desetletje tradicionalno prirejamo svečanost na predvečer rojstnega dne rojaka Josipa Jurčiča, velikega slovenskega pripovednika, našega najdražjega duhovnega predstavnika, ki je med nami živo navzoč leto in dan. Tudi letos, čeprav v omejenem številu zaradi upoštevanja koronskih omejitev, smo se zbrali predstavniki KD Josipa Jurčiča, KD Kresnička in TD Muljava pred pisateljevo rojstno hišo.

Poklon rojaku je za Muljavo svečan intimen dogodek z radostno podoknico, toplimi besedami hvaležnosti in skrbno izbranimi teksti. Koliko srčnih priprav, misli, besed in spominov, ki vedno znova potrjujejo našo navezanost in ponos na velikega moža! Pred prijaznim Pažbarjevimi domom se počutimo kot pred domačim pragom, sproščeni, prijazni in povezani. Spontano in brez papirnatega čaščenja. Zazremo se v spominski plošči, sveži šopek, prisluhnemo uvodnemu pozdravu predsednika KD Josipa Jurčiča Igorju Adamiču in skrbno izbranim besedam predanega kulturnika Danijela Zupančiča:

»Ideja, da se vsako leto poklonimo svojemu rojaku Josipu Jurčiču, je odraz naše povezanosti z njim. V današnjem času in še posebej ob okroglih obletnicah Jurčiča in njegovo ustvarjalnost obeležujemo na različne načine in skozi različne perspektive. Pogosto je ob takih obletnicah naš rojak navdih za različne poudarjalce in analitike njegovih del in časa. Premalokrat pa se ozremo na njegovo vlogo za naš narod in njegovo težavno življenjsko pot, ki je bila posledica njegove iskrene želje, da se ohrani in uveljavi bogat slovenski jezik ter okrepi narodna zavest in enotnost naroda. V tej želji in neumornemu delu je izgorel, zbolel in prezgodaj umrl. Vso svojo življenjsko energijo je posvetil narodnemu gibanju, slovenskemu jeziku in oblikovanju prave rešnice za dobrobit slovenstva. Valentin Zarnik je na pogrebni slovesnosti, ki je pomenila narodno manifestacijo, dejal: »Ako bi bil on sin kakega velikega naroda, kakor francoskega, nemškega ali ruskega, bilo bi njegovo ime svetovno znano, kakor kakega Auerbacha, Turgenjeva, Gončarova ali Dostojevskega in njegovi umotvori bili bi že zdavnaj preloženi malo ne v vse svetovne jezike. A pokojni Jurčič je bil skromen mož in je bil zadovoljen, da je služil zvesto svojemu malemu narodu ...« (konec navedka).

»Kajti kdor je Kranjec, ljubi kranjski narod, kdor ljubi narod, ljubi vse, kar je njegovo, torej njegov jezik; kdor ljubi jezik, ga rad govori, ga v pismu podpira, lika, pomaga mu na višjo stopnjo. Ko bi ti možje to storili, pridovali bi nehoti tudi slovenstvu, ker, kdor enemu delu pomaga, pomaga tudi celoti, s katero je zvezan. Vsega tega pa ne store, ker govore po tuje, za domačo knjigo jim pa ni mar.« (J. Jurčič: Dva prijatelja)

Ta narod pa mu (za njegovega življenja) ni z enako vnemo in zvestobo vračal za vložen trud in vloženo delo.

Jurčič je pogosto naletel na nerazumevanje njegovih naprednih idej in prizadevanj za boljše življenje malega človeka in naroda. Ta narod težko sprejema vizionarje. Proti-reformatorji so preganjali Trubarja, Prešernu dolga leta niso priznali njegove veličine, Jurčiču so njegovi nemškutarstvo in klerikalno usmerjeni nasprotniki nagajali in ga omejevali, zaplenili kako številko Slovenskega naroda in ga tako tudi finančno prizadeli. Garal je cele dneve, se trmoglavo boril z nasprotniki, ohranjal svoj ponos, ob tem pa se komaj preživljal. Potreboval je oporo in videl jo je v mladi učiteljici Marički Schwennerjevi. Marička ga je iskreno ljubila, a njen oče Josef je bil »človek, ki tehta in računa, ki meri svet po denarju« (Jože Pahor: Pot desetega brata). Maričkin oče mu je dal jasno vedeti, da ga presoja po gmojtnem stanju in ne po iskrenem namenu in poštenem značaju. Pogosto je ostajal sam, utrujen in izžet.

Čeprav literarni zgodovinarji pripisujejo Levstiku, da je Jurčiča usodno usmerjal pri njegovi ustvarjalnosti, pa se Muljavci zavedamo, da je bil Jurčič sam po sebi velik talent. V tem, da je znal poiskati bogastvo jezika med preprostimi, iskričnim in slovnim kmečkim prebivalstvom svoje rodne okolice.

»Med preprostimi kmečkimi možaki čuješ časi izvorno in tako modro misel, da se je ne bi smel noben modrijan sramovati; čuješ primere in govorne podobe, katere reč tako do dna in tako živo pred oči postavljajo, kakor malokateri poet zna izraziti izleže svoje domišljije in glave. Kmet je po tej moji misli tudi šola mislečemu človeku.« (J. Jurčič: Pismo Lovra prijatelju Ferdinandu Bojanu - Deseti brat)

Brez pisateljevega deda, iskričvih kmečkih mož in žena Muljave in okolice ter zvedavega Jurčičevega značaja ne bi nastalo toliko odličnih del. Rodna Muljava in njegovi takrat živeči ljudje so mu v pogovorih in družbenih pomenili trenutke drobne sreče. Včasih tudi sprostitve in veselje, ki ga je bilo v njegovem življenju mnogo premalo. Kako se je razveselil domačih, čeprav živečih v skromnosti in uboštvu. Takrat živeči prebivalci Muljave in okolice so bili zelo izvorni in so radi pripovedovali zgodbe. Mladi Jurčič se je med počitnicami, še posebej, preden je odšel na Dunaj, veliko družil s sosedom in prijateljem Štentovim Jožetom, od katerega pripovedovanja si je zapisal v svoj dnevnik nekaj zgodb. Zapisal si je tudi druge izreke in primere, ki jih je bil muljavski jezik poln in še danes predstavljajo bisere

Jurčičeve literarne ustvarjalnosti.

»Kaj neki?«, pravim jaz, vedoč, da je ta uvod manjšega ali večjega spomina, kakršne imajo naši slovenski očete, stare grče, noter v sedmo koleno človeškega rodu in tako gosto nabrane ko »česen na rešiti«, ako je dovoljeno po ribniškem primeru govoriti. ... Zato mi je bila prilika prav všečna in priložna, tem bolj, ker sem rad zahajal med starikave, koreničaste in nepopačene Slovence, da bi se med njimi in iz njih navzel pravega narodnega jezika in značaja. (J. Jurčič: Jesenska noč med slovenskimi polharji)

Veseli nas lahko, da Jurčiča razumemo kot ponosnega človeka trdnega značaja, ki jih je v slovenski zgodovini žal premalo. Zato nam je svetel zglede, kako se služi narodu in jeziku njegovemu.»

Nekaj utrinkov iz Spominov dr. Josipa Vošnjaka je izbral predsednik KD Kresnička Borut Lampret. ... »Spomin na Jurčiča mi je posebno mil in nepozaben, saj sva v vsej trinajstletni dobi, kar sva skupaj delovala na narodnem in političnem polju, zmirom bila enih misli in se niti enkrat nisva sporekla ali sprla o kaki stvari... Tomšič mi je torej naznanil, da bi Jurčič pristopil k časniku Slovenski narod kot sodruhinik. »Ponujam se ne, le če mislijo lastniki lista, da bi moje delo bilo koristno za list in za našo stvar, vstopim« je pisal Jurčič. Seveda sem bil prav vesel, da dobimo tako imenitnega sodruhinika.

Takrat sem prvič videl Jurčiča. Bil je šibek mladenič srednje rasti, pa prvi pogled njemu v obraz mi je razodel tista njegova svojstva, po katerih se je odlikoval vse svoje življenje: Visoko čelo je kazalo na nenavadno inteligenco, njegove jasnosvetle rjave oči na odkritosrčnost, njegov trdo in krepko naprej moleči nos in krepki podbradek na energijo, združeno s pogumom.

Stanoval je v uredništvu Slovenskega naroda, kjer sta se s Tomšičem skupaj utaborila v mali prodajalnici v Gosposki ulici. Veliko garanja v mizernih razmerah! Vrnil se je na Dunaj, a se je po nekaj mesecih napotil v Sisak, kjer je prevzel urednikovanje časnika Sudslavische Zeitung. Po Tomšičevi smrti 26. maja 1871 sem brzojavil Jurčiču in ga povabil, da naj prevzame uredništvo Naroda. To ponudbo je rad sprejel. Odslej je svoje velike duševne zmožnosti žrtvoval listu in lahko rečem, da brez njega bi se ne bil list preselil v Ljubljano in izpremenil v dnevnik. Bil je željno pričakovan od mene in mnogih svojih znancev in somišljenikov ... Zlasti prva leta njegovega bivanja v Ljubljani niso bila drugača, nego neprestano delo na političnem polju, borba brez počitka, skrb za narodni obstanek, doba silnega pritiska na Slovence in teptanja narodnih pravic, vendar nič ga ni moglo odvrti od priljubljenega mu literarnega delovanja. Svoja leposlovna dela je Jurčič spisaval popoldne od 3. do 5. ure, ko je izvršil urejevanje Slovenskega naroda. Kadar sem bil v Ljubljani, sem ga vsak dan med 5. in 6. uro obiskoval, šla sva se izprehajati pod Tivoli ali proti Šiški in pravil mi je med potom o načrtih, ki jih je nosil v glavi ... Jurčič ni bil nikoli prav krepkega zdravja. Meseca septembra 1879 se je odpeljal na Muljavo, da bi obi-

skal svoje roditelje, in tu se je silno prehladil. Odslej se ni več popravil, vendar dela ni opustil do zadnjega trenutka, dasi je bridko čutil svojo telesno slabost ... Dne 4. travna v jutro sem dobil telegram, ki mi je naznanil smrt moža, katerega prerano izgubo je bridko čutil ves narod in ki ga še danes pogrešamo. Vzet nam je bil v najboljši nadi.«

... »A proč solze in proč tožbe! Le slavo tvojo hočem peti, leti čez dol naj in gore! ...

Kot sonce se žari nevgasno in svet oživlja z visočin, svit tvojih del sijal bo jasno in nam

pomljal tvoj spomin! « ...

Tako je z Gregorčičevo pesmijo Jurčiču v spomin tradicionalni dogodek zaključila mlada ljubiteljska igralka Barbara Tekavec.

Literarna veda je v Jurčiču prepoznala utemeljitelja slovenske moderne pripovedne proze; o tem in prepletu intimne človeške drame moža, bomo spregovorili v letošnjem jubilejnem letu še večkrat. Ker je naše gibanje zaradi korone omejeno, imamo še več priložnosti, da sežemo pogosteje po bogati Jurčičevi zapuščini.

Tatjana Lampret

Literarni večer in razstava v Knjižnici Ivančna Gorica

V Knjižnici Ivančna Gorica smo marca gostili avtorja knjige Tek na robu živčnega zloma Lucijana Zalokarja, aprila pa smo odprli ulično razstavo študije za pop mange domačinke Eve Rojec z Male Goričice pri Metnaju (na okenskih steklih knjižnice bo na ogled do 21. maja). Zaradi epidemije smo oba dogodka posneli, predvajala ju je televizija Vaš kanal,

Nastopajoči na snemanju odprtja ulične razstave Eve Rojec

zdej pa sta posnetka dostopna v arhivu te televizije, na FB strani Študentskega kluba Groš in Knjižnice Ivančna Gorica.

Tako kot je mladi novinar in atlet Zalokar med lansko spomladansko karanteno spretno povezal veselje do teka, branja in pisanja, pri čemer je nastal njegov knjižni prvenec Tek na robu živčnega zloma, tako je na literarnem večeru vsemu naštetemu dodal še veliko humorja in duhovitosti. Dogodek so moderirale dijakinje Srednje šole Josipa Jurčiča: Ajša Hodžič, Daša Rogelj in Julija Ambrožič, pri tem jih je usmerjala njihova mentorica Stanka Hrstelj, nastopil je tudi kantavtor Matej Krajnc. Zalokarja je prišel pozdravit tudi naš ultramaratonec Toni Vencelj iz Šentvida pri Stični.

Z razstavo Eve Rojec smo se podali v svet stripov, natančneje japonskih stripov ali mang, za katere je značilno, da se berejo od desne proti levi, pa tudi animejev – animiranih mang. Naši gostje so bili člani Društva Animov s Primorske, kot moderatorko smo spoznali Dašo Rogelj, na dogodku pa je nastopil tudi Domen Kovaček – DJ Domzy, ki je prav za to priložnost sestavil skladbo z japonskim melosom – Tokio.

V knjižnici se intenzivno pripravljamo na nove dogodke v okviru projekta Srečava se v knjižnici. Prvi od njih bo v začetku maja, ko bomo odprli domoznansko sobo Antona Draba v Šentvidu pri Stični. Hkrati vabimo vse, ki si želite kulturne dogodke soustvarjati skupaj z nami, še posebej mlade, da nas kontaktirate.

Knjižnica Ivančna Gorica

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. www.eu-skladi.si

Literarni večer z Lucijanom Zalokarjem

Živa Batis, dolenska krotilka valov

V naši občini imamo veliko talentiranih mladih športnikov in športnic v zelo različnih športih. Živa je ena od njih, zelo zanimiva in talentirana mlada športnica, ki se je sam spominjam še kot zelo majhno punčko, ki je v Nogometni šoli Ivančna Gorica vadila nogomet s fanti. In že takrat se je videlo, da je to dekletce gibalno izjemno spretno in sposobno. To se je pokazalo tudi kasneje, saj je bila izjemno uspešna praktično v vseh športih, ki se jih je lotila. Popolnoma zaslužno je lani postala tudi najboljša športnica občine v kategoriji starejših deklic. Več o njeni športni poti izveste v spodnjem zapisu.

Živa, kateri je bil tvoj prvi šport, s katerim si se začela ukvarjati in kdaj je to bilo?

To je kar težko določiti, kajti že v zgodnjem otroštvu sem v rokah držala le žogo. Mislim, da je bil moj prvi šport nogomet, ki sem ga obiskovala pri trenerju Simonu Bregarju v NŠ Ivančna Gorica.

Si zelo vsestranska športnica. Kateri športi ti bolj ležijo - individualni ali ekipni?

Zdijo se mi enakovredni, čeprav sem do sedaj dosegala dobre uspehe le v individualnih športih. Ko smo že pri tej temi, v 3., 4. in 5. razredu, sem trenirala tudi rokomet (RK SVIŠ) 3x tedensko in hkrati tudi atletiko 4x na teden. V prostem času, čeprav ga je bolj malo, pa se ukvarjam tudi s košarko in pohodništvom. Surfati sem začela z 10-imi leti, poleti, na Pelješcu. Osebnostno se mi zdi ta šport čudovit in želim si, da bi enkrat postal toliko vreden kot nogomet ali košarka in da bi se veliko ljudi, predvsem pa deklet, začelo ukvarjati z njim. Da sem prišla do odločitve, kateri

šport mi je najbolj pisan na kožo, pa sem preizkusila skoraj vse.

Doma si v zelo športni družini. Oči in mami vodita Badminton klub, kjer delata tudi kot trenerja, brat Nejc je dolgo časa treniral roket. Kdo v vaši družini je najbolj »zagrizen« športnik?

Vsi v moji družini imamo radi zelo različne športe, a zdi se mi, da sva najbolj navdušena športnika midva z očetom. Verjetno sem vso to ljubezen do športa dobila prav po njem. Prav zanimivo se mi zdi, da se vsak od nas ukvarja s svojim športom, glede na to, da je oče trener badmintona.

Odlična si v atletiki, badmintonu, jadraniu ... Se ti zdi, da bi v katerem od teh športov lahko postala vrhunska športnica?

Seveda, to je moja želja odkar pomnim. V jadraniu oziroma po domače surfanju se želim povzpeti na najvišjo možno raven v svetovnem merilu. To pa pomeni, da se je treba odreči nekaterim razvadam in zabavam s prijatelji. Ta pot je (bo) zelo

dolga in včasih tudi naporna, saj je šolskih obveznosti v gimnaziji kar veliko in je treba balansirati med šolo in športom.

Trenutno veliko časa posvečaš jadraniu. Za dekleta z Dolenjske je to skoraj nenavadno, saj je to bolj »primorski« šport. Kdo te je seznanil in zblížal z jadraniem?

Seveda je bil to spet moj oče, ki tako kot jaz obožuje preživljati sončne, tople in vetrovne dni na morju. Čeprav za vožnjo na trening porabiva veliko časa, naju to ne ustavi, da bi počela, kar imava rada. Velikokrat se zgodi, da se zbudiva že ob 3. uri zjutraj in se odpeljeva na morje.

Lani si bila v jadraniu na deski v kategoriji Foil celo druga na državnem prvenstvu. Kje treniraš in kako pogosto?

Treningi so povsem odvisni od naravnih razmer (dež, veter, navsezadnje tudi covid razmere) in so težko predvidljivi. Treniram večinoma enkrat do dvakrat tedensko, čez poletje pa vsak dan. Vendar ti treningi niso enaki ostalim športom,

kajti moj trening traja tudi 5 do 6 ur dnevno.

Foil tekma lani v Kopru je bila moja prva tekma v tej disciplini in lahko rečem, da je bila zelo naporna in dolga. Tekma poteka kot nekakšna plovba po določenem poligonu, ki ga je treba prevoziti v čim krajšem času. Trajala je dva dni in sem si pošteno oddahnila, ko sem prišla na cilj.

Imaš v športu (jadraniu) kakšne konkretne cilje, ki bi jih rada dose-

gla?

Jasno, želim se povzpeti v vrhunski krog jadrancev surfačev in ta šport res obvladati. So pa nekateri tudi manjši cilji. Zavedam pa se tudi preprek na poti do tja. Želim si, da bi ta šport postal bolj množičen, prepoznan v svetu in tako tudi priznan kot olimpijski šport.

Najlepša hvala za odgovore in veliko užitkov na valovih ti želim!

Simon Bregar

Kris – mladi športnik z jekleno voljo

Mladi, perspektivni športnik Kris Horvat, član Taekwondo kluba Kang (lani tudi najboljši športnik občine Ivančna Gorica v kategoriji mlajši dečki) nas v novem letu še naprej razveseljuje s svojimi uspehi in odličji.

Pogoji za treninge in tekmovanja ostajajo zaradi covida-19 še naprej zelo omejeni. A vse to zagnanega 9-letnega Krisa, športnika z jekleno voljo, ki vsak svoj prosti čas z veseljem posveti taekwondo tehniki, ni odvrnilo od trdega dela v njegovi telovadnici. Ob veliki podpori njegovih staršev Dejana in Suzane Horvat, ki sta hkrati tudi njegova trenerja, ostaja Kris motiviran in v odlični formi. Za njegov napredek gre velika zahvala tudi njegovi fizioterapevtki Blanki Koščak Tivadar, iz fizioterapije Mediko v Višnji Gori. Z njim skrbno in načrtovano izvaja terapije. Pomaga mu ohraniti, obnoviti in izboljšati njegove fizične sposobnosti, krepiti zdravje ter funkcionalnost gibalnega sistema. Kris se po napornih treningih in seminarjih, ki se jih redno udeležuje, ter ob pripravah na tekmovanja, najbolj razveseli njene terapevtske masaže celega telesa.

Tako se lahko vedno dobro pripravljen preizkuša na tekmovanjih v »poomsah«, ki še vedno potekajo v virtualni obliki širom po svetu. Gre za način izvedbe taekwondo tehnike proti navideznemu nasprotniku. Pred kratkim je Kris postal nosilec višjega zelenega pasu. Tekmuje v kategoriji mlajših kadetov, od zelenega do rdečega pasu in starostni skupini od 9-11 let. Ker je trenutno med najmlajšimi tekmovalci, to zanj vsekakor ni lahka naloga. V letošnji sezoni se je do sedaj udeležil šestih online tekmovanj. Potekala so v Ameriki, Angliji, Argentini, Škotski in na Kitajskem. Osvojil je štiri zlate, eno srebrno in eno bro-

Kris tudi v letu 2021 pridno nabira nova odličja

nasto medaljo. Od vseh se je najbolj veselil in bil ponosen na uspeh s tekmovanja WorldWide Poomsae Lovers Championship na Kitajskem. To je bilo eno večjih tekmovanj, na katerem je sodelovalo 917 tekmovalcev, 221 ekip iz 52 držav. Kris je bil edini slovenski predstavnik. V močni konkurenci 41-ih tekmovalcev v njegovi kategoriji, je v polfinalu zasedel 1. mesto. V finalu pa po ocenah sodnikov osvojil odlično 2.

mesto. Priložnost sodelovati na tovrstnih tekmovanjih je zanj izjemna izkušnja in velikega pomena. Vedno si želi biti najboljši, s tekme na tekmo ostaja motiviran ter se tako še bolj izpopolnjuje.

Trenutno se vestno in zagnano pripravlja na nova tekmovanja, na katerih bo v prihodnjih tednih zastopal klub Kang in barve Slovenije.

Simon Bregar

30 vrhov za 30 let

Slovenci letos obeležujemo 30. obletnico samostojnosti lastne države. To ni samo praznično leto samostojnosti, ampak tudi enotnosti naroda in nacionalnega poguma.

Pohodništvo, planinarjenje in gornišstvo so med najbolj priljubljenimi načini preživljanja prostega časa Slovencev. Hribe in gore imamo preprosto radi.

Ob 30. letnici samostojne Slovenije je Urad Vlade RS za komuniciranje, skupaj s Planinsko zvezo Slovenije in Slovenskim gorniškim klubom Skala-zvezo gorniških društev, pripravil projekt 30 vrhov za 30 let.

V ta namen je bila izdana knjižica, ki vsebuje izbor 30-tih vrhov, ob njih pa Triglav, slovenski vrh, na katerega je vzpon najbolj zahteven. V spomin na zgodovinske dogodke v zadnjih 30-tih letih so v izbor vrhov vključeni tudi tisti vrhovi, ki so še posebej zaznamovali tudi obdobje osamosvajanja Slovenije.

Izbor vrhov je prilagojen vsem generacijam.

Pripravili so nam tudi nagradno igro. Zberite 10, 20, 30 žigov in osvojite nagrado.

Več o projektu in nagradni igri najdete na:

www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/30-let-samostojnosti-slovenije/slovenija-drzava/.

Magdalena Butkovič,
GK Limberk

*Spomini so kot iskre,
ki pod pepelom tlijo,
a ko jih razgrneš,
vedno znova zažarijo.
(J. W. Goethe)*

V SPOMIN

Mineva leto dni, ko je sklenil svojo bogato življenjsko pot

LOJZE LJUBIČ
(16. 4. 1934–10. 4. 2020)

Lepi spomini ostajajo, nas vsakodnevno spominjajo nate in naša srca polnijo s svetlobo.

Ditka, Neža, Matic in Jure

*Ko je Bog videl, da je pot predolga,
Hrib prestrm, dih pretežak,
Je položil Svojo roko čez njene rame
in rekel:
»Pridi domov«.*

ZAHVALA

V 90. letu starosti je tiho zaspala in odšla v večnost

JOŽEFA HROVAT
po domače Puščeva Pepca z Kala pri Ambrusu
(16. 1. 1932 – 25. 3. 2021)

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za pisna in ustna sožalja, za darovano cvetje, sveče, sv. maše ter dober namen. Posebna zahvala tudi osebju ZD Ivančna Gorica, pogrebni službi Novak, Mitji za cvetje, gospodu župniku Sašu Kovaču za lepo opravljen obred in gospodu župniku Urošu Švarcu za obiske na domu ter pevcem za ganljivo odpete pesmi. Še enkrat hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
utihnil je tvoj glas,
bolečina in samota sta pri nas.
Zato pot nas vodi tja,
kjer sredi tišine spiš,
a v naših srcih ti živiš.*

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila naša draga mami, mama in tašča

ANICA OMAHEN
po domače Lipavčeva Anica iz Dednega Dola

Ob boleči izgubi naše drage mame Ani se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in prijateljem za izrečena sožalja, besede tolažbe, darovane svete maše, cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste si vzeli čas in jo obiskovali ali z njo klepetali po telefonu, še posebno Ivanki za vso pomoč in podporo. Zahvaljujemo se gospodu župniku Slavku Judežu za opravljen obred, gospodu Grozniku za poslovilne besede, kvartetu Vrtnice za lepo petje, ga. Jani Žurga - cvetličarna Cvetmarket za lepo cvetje, osebju Oddelka 400 Bolnišnice Sežana, pogrebni službi Perpar in vsem, ki ste se prišli od nje posloviti in ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsem, ki ste našo mamo imeli radi in ji kakorkoli pomagali, iskrena hvala.

Vsi njeni

*Neskončna ljubezen
je ena sama,
ves svet jo kliče
ljubljeni mama.*

V SPOMIN

Drugega aprila je minilo tri leta žalosti, odkar nas je zapustila naša ljuba mami, sestra, teta, babica in prababica

ALOJZIJA OKOREN, roj. SMREKAR
po domače Štrekljeva Lojzka iz Sobrač
25. 9. 1930 – 2. 4. 2018

Hvala vsem, ki se jo spomnite, ki stojite ob njenem grobu, ali ji prižigate svečko. Hvala Cvet marketu Jana Žurga za vso pomoč, ki jo nudi skozi celo leto. Mami, nikoli ne boš pozabljena.

Vsi njeni

*Čprav tvoj glas se več ne sliši,
beseda tvoja v nas živi.
Povsod te slišimo,
med nami si.*

ZAHVALA

V 77. letu nas je zapustil mož, oče, brat, dedi in tast

JOŽE ERJAVEC
po domače Miklavčičev Jože iz Velikega Črnela

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom Velikega in Malega Črnela ter vsem, ki ste z nami delili žalost. Hvala za izrečena sožalja in vse darove, msgr. Jožetu Kastelico za ganljivi obred – vaše sočutne besede so nam bile v veliko oporo, in prijatelju Dušanu za poslovilne pesmi. Hvala vsem, ki ga boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njegovi

*Si kot sonce življenja sijala,
za vse svoje ljubezen razdala,
odslej boš kot zvezda svetleča,
naj ti v nebesih dana bo sreča.*

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, tašča in teta

FRANČIŠKA ZALETELJ, roj. Nose
s Kuželjevca 7
(1929-2021)

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, nekdanjim sodelavcem za izrečena ustna in pisna sožalja, besede tolažbe, darovano cvetje, svete maše in darove za cerkev. Iskrena hvala gospodu župniku Sašu Kovaču za lepo opravljen cerkveni obred in številne obiske na domu, pevcem, govornikom za poslovilne besede, trobentaču, molivcem za molitve v poslovilni vežici ter pogrebni zavodu Novak. Hvala vsem, ki ste našo mamo imeli radi, ste se od nje poslovili in jo pospremili k večnemu počitku.

*Žalujoci:
sin Jože in hči Mimi z družinama*

*Pomlad je prišla in čakala,
da prideš ti in sedla bo na
rožnata tla in jokala, ker te ni.
Nisi rekel niti z bogom,
niti roke nam podal,
neusmiljena smrt te je vzela
a v naših srcih boš ostal.*

ZAHVALA

Ob boleči, nepričakovani in mnogo prerani izgubi, našega brata, strica in bratranca

FRANCITA OKORNA
po domače Štrekljevega Francita iz Sobrač
(16. 5. 1960 – 27. 3. 2021)

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali. Hvala za izrečeno sožalje in tolažilne besede, darovano cvetje, darove za svete maše in sveče, ki bojo gorele v njegov spomin. Hvala KS in PGD Sobrač Tini in Damjani za govor ter vsem, ki ste zvonili. Posebno se zahvaljujemo gospodu Miranu Klevišarju za lepo opravljen obred, pogrebni zavodu Perpar, pevcem, trobentaču za zaigrano Tišino in Cvet market Jana Žurga.

Zahvaljujemo se podjetju Orkoplast d. o. o., kolektivu Sintal, sodelavcem in čistilkam v Energetiki ter ostalim sodelavcem, ki so se prišli posloviti od njega. Hvala tudi vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Počivaj v miru.

Žalujoci vsi njegovi

ZAHVALA

EMIL ČOP
(30. 3. 1935 - 18. 3. 2021)

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše. Posebna zahvala osebju DSO Grosuplje, pogrebni zavodu Perpar, pevcem in trobentaču za glasbeno spremljavo ter gospodu duhovniku za lepo opravljen cerkveni obred. Zahvala tudi gospe Nuši Volkar za ganljiv govor in Letalskemu društvu Šentvid za prelet letal.

Dragi ata, za vedno boš v naših srcih.

Žalujoci vsi domači

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.*

ZAHVALA

V 91. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prastara mama in tašča

ANGELA ZUPANČIČ, roj. Lesjak
iz Gorenje vasi
(1930 – 2021)

Njeni najbližji se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sovaščanom za vsa izrečena sožalja, molitev in podporo, za darovane svete maše in sveče ter darove za dober namen. Iskrena hvala gospodu duhovniku Juriju Zadniku in Jožetu Kastelico za darovano sveto mašo, pevcem, pogrebni zavodu in vsem, ki ste kakorkoli pomagali.

Iz srca hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoci vsi njeni

*Ko tvoje zaželim si bližine,
gremo tja, v ta mirni kraj tišine.
Tam srce se tiho zjoče,
saj verjeti noče,
da te več med nami ni.
Čeprav tvoj glas se več ne sliši,
beseda tvoja v nas živi,
povsod te čutimo mi vsi.
Med nami si!*

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustila naša draga mami, babica, prababica, sestra in tašča

ANA VERBIČ

iz Podboršta 11, Šentvid pri Stični

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečena sožalja, darovane sveče in svete maše. Posebna zahvala gospodu župniku Izidorju Grošlju za lepo opravljen obred, pevcem in pogrebniemu zavodu Perpar. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob slovesu naše drage mame

AMALIJE SKUBIC

Malči iz »Gradička«
1926–2021

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem ter znancem za izrečena sožalja in podarjeno cvetje, sveče in svete maše.

Hvala g. župniku Branku Petauerju za pogrebni obred, pogrebni službi Perpar, pevcem, trobentaču in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni

*Dobrota tvojih rok ne mine,
čas ohranja nam spomine.
In hvaležna misel nate.*

ZAHVALA

V 89. letu je tiho zaspala naša mami, babica, prababica

ALOJZIJA MIKLAVČIČ, rojena Kutnar,
po domače Medvedova mama iz
Sela pri Radohovi vasi 11

Iskrena hvala za vse sožalne besede, hvala gospodu župniku za darovano mašo in lepe besede, pevcem, citrarki, pogrebniemu zavodu, osebju ZD Ivančna Gorica in osebju DSO Ljubljana Vič-Rudnik.

Hvala vsem, ki ste jo imeli radi.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 89. letu je odšel mož, oče in dedek

LUDVIK ZELNIKAR

Iskrena hvala sorodnikom za pomoč in podporo, darove, darovano cvetje in sveče, ter darove za svete maše in dober namen.

Hvala vaščanom za darovano cvetje, darove z svete maše, gasilcem za darovano cvetje.

Hvala vsem, ki ste se mu poklonili in nam izrekli sožalje. Hvala Perparjevim, Novakovim, gospe Jani, ter krškemu gospodu župniku.

Iskrena hvala dr. Plutovi in sestri Sonji za dolgoletno zdravljenje in obiske na domu.

Hvala vsem.

Njegovi

*Bilo je samoumevno,
da smo se pogovarjali,
skupaj razmišljali in se smejali.
Vse je bilo samoumevno,
samo konec ne.*

ZAHVALA

Na zadnjo pot smo pospremili moža, očeta, tasta in strica

TOMAŽA MARINČIČA

z Vira pri Stični
(25. 3. 1961–23. 3. 2021)

HVALA vsem, ki ste stopili v korak z njim na njegovi življenjski poti, ga spoštovali, ga preprosto imeli radi, in vsem, ki ste nam pomagali, stali ob strani, izrekli sožalje, darovali sveče, podporo za druge namene, ter poskrbeli za lepo slovo.

Žalujoci vsi njegovi

*Zapel je zvon, tebi v slovo ...
poln bolečin, ostaja spomin ...
ostaja praznina, molk in tišina.*

ZAHVALA

V 89. letu je tiho končala svojo zemeljsko pot in odšla v večnost

MARIJA PISKULE

iz Temenice 7b, Šentvid pri Stični

Ob njenem odhodu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, tolažilne besede, darovane sveče, svete maše in dobre namene.

Iskrena zahvala patronažni sestri Mojci, župniku Izidorju Grošlju, pevcem Prijatelj in pogrebni službi Perpar.

Posebna zahvala tudi Gasilskemu društvu Temenica in Čebelarskemu društvu Stična.

Mama, počivaj v miru.

Vsi njeni

*Tako zelo boli,
spomini pa bodo ostali ...*

ZAHVALA

Po kratki bolezni se je v 82. letu starosti od nas poslovil naš dragi oče, dedek, pradedek in tast

MILAN ILIŠKOVIČ

(17. 8. 1939 – 24. 2. 2021)
iz Stične

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, cvetje, sveče in darove za svete maše.

Hvala pogrebniemu zavodu Perpar za organizacijo in izvedbo pogreba, župniku Branku P. za lep cerkveni obred, gospe Petri Ostanek za čudovito oskrbo, osebju ZD Ivančna Gorica, UKC Ljubljana, Cvetličarni Jana, pevcem in trobentaču in vsem tistim, ki ste kakorkoli pomagali našemu dediju v zadnjih dneh njegovega življenja, pa vas nismo posebej izpostavili.

Iz srca hvala vsem, ki boste našega sončka ohranili v lepem spominu, postali ob njegovem zadnjem domovanju in se ga boste spominjali po vedrem, vedno nasmejanem obrazu.

Vsi njegovi

*Kako je prazen dom, dvorišče,
kjer naše oko zaman te išče,
ni več tvojega petja, smehljaja,
le trud in delo tvojih pridnih rok
ostaja.*

ZAHVALA

V 74. letu starosti se je od nas poslovil ljubi mož, ati in dedi

LEOPOLD BREGAR

(17. 4. 1947-6. 3. 2021)
upokojeni kovaški mojster,
po domače Kovačev Polde z Muljave

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sovaščanom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in nam stali ob strani v teh težkih trenutkih. Hvala za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, svete maše in dober namen.

Posebna zahvala gre ekipi nujne medicinske pomoči, pogrebni službi Perpar, župniku Dejanu Pavlinu za lepo opravljen obred, moškemu pevskemu zboru, gasilcem in govorniku Milanu Bregarju.

Še enkrat hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ste se prišli posloviti od njega, ter ga pospremili k zadnjemu počitku.

Žalujoci vsi njegovi

*Skromno željo si imela,
da živela let bi sto;
tvoja vedrost in iskrivost
v naših srcih bo živela,
a praznina v duši bo ostala.*

ZAHVALA

v 87. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama, tašča, babica in prababica

JOŽEFA ZAJC

Obrukarjeva mama
z Gorenjega Brezovega
(1935-2021)

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, tašče, babice in prababice se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom, sosedom z Grintovca, sodelavcem in znancem za izrečeno sožalje, darovane sveče, cvetje in darove za svete maše. Hvala gospodu župniku Slavku Judežu za lepo opravljen obred, gospodu Pavlu Grozniku in vaščanom za izrečene poslovilne besede, patronažni sestri za vso pomoč, pevcem in pogrebniemu zavodu Perpar za organizacijo pogreba.

Žalujoci vsi njeni

"SEVERNA" STRAN

Srečanja z dediščino

Stari vodovod v Šentvidu pri Stični

Pot do vodovoda v Šentvidu pri Stični je bila dolga in trnova. Čeprav so o njem začeli resno razmišljati že 1896, so zaradi nasprotovanja posameznih domačinov začeli z njegovo gradnjo šele leta 1936. V šentviški župnijski kroniki, ki jo v rokopisu hranijo v župnijskem arhivu, lahko preberemo, da je načrt za šentviški vodovod izdelal Gradbeni oddelek banske uprave. Načrtovali so gradnjo zajetja pri izviru Šentviškega potoka, t. i. Maklenku in črpališče pri Lavričevi usnjarni, današnji tovarni Iskra. Iz črpališča naj bi s pomočjo električnega motorja dvignili načrpano vodo na Centov hrib, kjer naj bi po načrtih zgradili 345 kubičnih metrov velik rezervoar. Od tu pa naj bi voda tekla do Šentvida in sv. Roka. Na celotni vodovodni trasi naj bi bilo postavljenih sedem hidrantov za gasilce, trije izlivniki in štiri napajalna korita.

Vodni rezervoar in kapelica na Farovškem (Kutnarjevem) hribu nad Šentvidom pri Stični

Vodovod so začeli graditi oktobra 1936. Dela sta vodila Higijenski zavod Ljubljana in Vodna skupnost v Šentvidu pri Stični. Najprej so zgradili zajem vode pri izviru Šentviškega potoka pod Velikimi Češnjicami in vodni rezervoar pri kapelici na Kutnarjevem oz. Farovškem hribu. Zakaj so odstopili od prvotne ideje po izgradnji rezervoarja na Centovem hribu, ni jasno.

Vodni rezervoar nekdanjega šentviškega vaškega vodovoda iz leta 1938

Po vsej verjetnosti so se raje odločili za Kutnarjev hrib, ker je ta za nekaj metrov višji. V naslednjih dveh letih so nadaljevali z izkopi jarkov in s polaganjem vodovodnih cevi. Za gradnjo vodovoda je bil še posebej zainteresiran Josip Lavrič, lastnik tovarne usnja v Šentvidu, ki je za svojo proizvodnjo potreboval veliko vode. Izgradnjo vodovoda naj bi delno tudi financiral. Z gradnjo vodovoda so zaključili leta 1938, leto kasneje pa so ga predali v uporabo. Prebivalci Šentvida pri Stični so se s pitno vodo iz njega oskrbovali vse do leta 1960, ko so v Šentvidu začeli uporabljati vodo iz stiškega vodovodnega sistema.

Na stari šentviški vodovod danes spominjata črpališče v Starem trgu pri nekdanji Lavričevi tovarni usnja in vodni rezervoar na Kutnarjevem hribu. Slednji ima dva velika betonska bazena. Njuna skupna prostornina naj bi znašala 150 kubičnih metrov. Šentviški vodni rezervoar je eden lepših na Dolenjskem. Njegov vhodni del je zgrajen iz klesanih kamnitih blokov. Nad vhodom pa ima spominsko tablo z napisom, kdo in kdaj ga je zgradil. Vodni rezervoar nekdanjega šentviškega vaškega vodovoda je pomembna tehniška dediščina, ki kliče po obnovi. Prav tako kliče po obnovi tudi kapelica ob njem iz druge polovice 19. stoletja. Skupaj predstavljata izjemno lep ambient s krasnim razgledom na Šentvid in njegovo okolico.

Dušan Štepec

Pogled na oba bazena v njem

Cvetja pa toliko, da se ga ne da prešteti

Letošnji april je postregel z ne navadnimi vremenskimi spremembami, zlasti smo bili preseščeni nad snegom, ki se sicer ni dolgo obdržal, žal pa so nizke temperature prinesle tudi pozebo in s tem povezano škodo. No, v naše uredništvo je prispela tudi fotografija, ki pa prinaša čudovite pomladne utrinke z vrta gospe Mari Merkun iz Velikih Češnjic.

Gospa Mari ima izreden čut za vzgojo rož. Prav vse ji lepo rastejo in uspevajo, a najbolj od vseh pa se v pisanih barvah bohotijo njeni tulipani. Z vzgojo se ukvarja že mnogo let, in kot pravi, prav za vsako cvetlico ve, kdaj jo je posadila. Cvetja na vrtu pa toliko, da se ga ne da prešteti! Sprehajalci se radi ustavijo pri Merkunovih in občudujejo raznobarno cvetje na vrtu, za katerim se skriva veliko truda, spominov in zanimivih zgodb.

Gospa Mari, ponosna na svoj raj tulipanov, poseben čut za vzgojo cvetja že prenaša tudi na mladi rod.

Matej Šteh

IGRALKA MISELNE IGRE S FIGURAMI NA 64 POLJIH	POKOJNI AVSTRUSKI DRŽAVNIK (THOMAS)	NEZNANKA V ENACBI	DROBCEN LAS	ODBOJKARJA ŠKET IN PAJENK	VAŠKI ODBOR	NAUK O NEZNANEM ONSTRAN RAZUM-LJIVEGA	VESOLJSKO IZSTRE-LIŠČE NA FLORIDI (CAPE ?)
KRŽEM- GLED ČLOVEK							
ZASTRU- PITEV Z ALKAL- NIMI SNOVMI							
NEMŠKI PISATELJ (HERMANN)					JAZ, TI, ?		
INGEMAR STENMARK		OSNOVNA MERA VELIK ELIPSAŠT KROŽNIK				NADLEŽNA LETEČA ŽUŽELKA	
OKENCE							
RUSKA RAZISKOV. POSTAJA NA ANTARKTIKI						SKUPEK CELIC ALI BAKTERIJ ISTE VRSTE KAZALNIK	
SESTANEK SKUPINE UČITELJEV SORODNIH PREDMETOV				MESO S HRBTA			
OGLAŠE- VANJE				ORGAN, KI OMOGOČA GIBANJE			
PRITOK SAVE IZ SZ. BOSNE			PLOŠČAT ALI OKROGEL BOMBON NA PALIČICI				IRIDI DRŽAVNIK (DWIGHT) EISEN- HOWER
JOŽA ČOP		AMERIŠKI IGRALEC (MATT)	ATLETNAJA, KI GOJI TEK ČEZ OVIRE	VOLKU PODOBNA ZVER VPRTJE ? IN KRIK			VODILNI USLUŽ- BENEČ PODJETJA
AVTOR MARKO BOKALIČ	EKSPLO- ZIJA RAZLET	NAŠ OKOLJSKI ANALITIK (LUKA)	PEVSKI DIPLO- MATSKI UČITELJSKI ?	ZAŠČITA ZA ROKE PRIMORSKI MEDMET			DUŠAN SEMOLIC ZGORNJI DEL STOPALA
DIREKTOR KLINIKE GOLNIK (ALEŠ)							
VELE- POSLANIK						SRBSKA PISATELJICA ČES. RODU RIBNIKAR	
						SMUČAR KRANJEC	MESTO V BELGIJI, AALST
NASPROTJE DOBREGA				URJENJE VAĐENJE ZMANJ- SANJE ČLANSTVA			JEDRNAT IZREK NAŠA SOP- RANISTKA (ONDINA)
UDAREN NAPIS NA TRANS- PARENTU					PESNIK SVETINA	ČEBULI PODOBNA VRTNINA ŽVILSKI POKLIC	
OLIVER DRAGO- JEVIC			VINSKA SORTA IZ BURGUNDIJE (RULANDEC NIKALNICA)				TOMAŽ NOSE ŠTRLINA KOPNEGA
TROPSKO DREVO, KI DAJE KININ							
UPOKOJENA MARIBORSKA RADUSKA NOVINARKA (BREDA)				SOVICA IZ PRAVLJICE SVETLANE MAKAROVIC			
						NAPRAVA, KI OPRAV- LJA DELO	
						GOROVJE NA JUCU POLJSKE IN SEVERU SLOVAŠKE	

Slovarček: ALOST - francosko ime mesta Aalst v Belgiji, OMLADIČ, Luka - naš filozof in okoljevarstvenik

Pravilni gesli nagradne križanke iz prejšnje številke Klasja: DESETI BRAT in VARUJMO NARAVO. Izžrebanci: **Marija Rus (Stična), Jernej Švigelj (Ivančna Gorica), Janez Perovšek (Metnaj)**. Praktično nagrado prejmejo po pošti. Pravilni gesli tokratne križanke pošljite do 15. maja 2021, po pošti z dopisnico na naslov uredništva ali na e-naslov: urednistvo@klasje.net.